

**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ
ΣΧΟΛΗ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ**

**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
«ΑΡΧΑΙΑ ΚΑΙ ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ»
(ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ: ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ)**

Λογισμικά στο έργο του Θουκυδίδη.

**ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
Της
Μαρίας Δ. Κόλλια**

Διπλωματούχου Τμήματος Φιλολογίας του Εθνικού και Καποδιστριακού
Πανεπιστημίου Αθηνών
2013

Επιβλέπων Καθηγητής: Ξέστερνου Μαρία, Επίκουρη Καθηγήτρια Πανεπιστημίου
Πελοποννήσου .

Συνεπιβλέπων : Βασίλειος Λ. Κωνσταντινόπουλος, Καθηγητής Πανεπιστημίου
Πελοποννήσου.

Συνεπιβλέπων : Ανδρέας Μαρκαντωνάτος, Καθηγητής Πανεπιστημίου Πελοποννήσου.

Καλαμάτα, Ιούλιος 2018

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος	4
Εισαγωγή	5
1. Ιστορία και Ιστοριογραφία	6
1.1 Η Ζωή και το Έργο του Θουκυδίδη 460 – 398 π. Χ.	9
1.2 Η Ζωή και το Έργο του Ηροδότου 484 – 424 π.Χ.	12
1.3 Η Ζωή και το Έργο του Ξενοφώντα 430 – 359 π.Χ.	15
1.4 Το Έφος του Θουκυδίδη	17
1.5 Υφολογικές και Πραγματολογικές Συγκλίσεις και Αποκλίσεις Μεταξύ των Τριών Ιστορικών	20
1.6 Ιστορική Αφήγηση Κερκυραϊκών	26
2. Νέες Τεχνολογίες - Λογισμικά που προσφέρονται για τη μελέτη κειμένων	31
2.1 Η Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα	32
2.2 Περσέας – Perseus	35
2.3 Project Gutenberg	41
2.4 Thesaurus Linguae Graecae (TLG)	44
2.5 Voyant	45
2.6 Google Scholar	47
2.7 New York Public Library (NYPL)	55
2.8 Heal – Link	56
2.9 Διογένης	57
3. Ερευνητικά Ερωτήματα και Απαντήσεις	60
3.1 Υφολογικά χαρακτηριστικά της γλώσσας του Θουκυδίδη	67
3.2 Ερμηνεία λέξεων: (ετυμολογία, ερμηνεία, παράγωγα, ομόρριζα) Γ. 71 – 74	68
3.3 Στατιστικά στοιχεία παραγράφων 70 – 74	96
3.4 Υφολογική Ανάλυση παραγράφων 70 – 74	101
4. Συμπεράσματα	104
5. Βιβλιογραφία	105

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Προ της ανάπτυξης της παρούσας διπλωματικής εργασίας, θα ήθελα να αποδώσω τις θερμές ευχαριστίες μου στα πρόσωπα που η επιστημονική συμβολή τους υπήρξε καθοριστική για τη διεξαγωγή και ολοκλήρωση της προσπάθειάς μου. Το παρόν πόνημα δε θα μπορούσε να λάβει αυτή τη μορφή δίχως την αρωγή των καθηγητών του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου.

Καταρχάς, θα ήθελα να ευχαριστήσω την επιβλέπουσα καθηγήτρια, Ξέστερνου Μαρία, η οποία υπήρξε για μένα πηγή έμπνευσης για το πόνημα αυτό. Το αντικείμενο διδασκαλίας της ήτο ένα από τα πρωτοπόρα μαθήματα του μεταπτυχιακού προγράμματος του Πανεπιστημίου μας και κέντρισε εξ αρχής το ενδιαφέρον μου. Η συμβολή της ήταν αμέριστη τόσο στην οργάνωση όσο και στην εποπτεία της παρούσας εργασίας, δείχνοντας αμείωτο ενδιαφέρον και απεριόριστη ηθική υποστήριξη σε αυτή μου την προσπάθεια.

Παράλληλα, ευχαριστώ θερμά τον καθηγητή, Βασίλειο Κωνσταντινόπουλο, μέλος της συμβουλευτικής επιτροπής. Οι γνώσεις του και συνάμα η προσέγγιση από πλευράς του, του Θουκυδιδικού έργου με βοήθησαν να εντρυφήσω και να ανταποκριθώ όσο το δυνατόν καλύτερα στην παρούσα εργασία, καθώς οι συμβουλές και οι οδηγίες του ήταν καθοριστικής σημασίας.

Ολοκληρώνοντας, θα ήθελα να ευχαριστήσω την οικογένειά μου που στάθηκε δίπλα μου κατά τη διάρκεια των σπουδών μου και με στήριξε ηθικά, ενισχύοντας το σθένος και την προσπάθεια που απαιτεί η εκπόνηση κάθε ανάλογου συγγράμματος.

Πρόλογος

Στη παρούσα διπλωματική εργασία θα προσπαθήσουμε αρχικά να εξετάσουμε τη γέννηση της ιστοριογραφίας, που σύμφωνα με τον F. Jacoby εκπροσωπείται, από την «αφύσικη τριάδα», που δεν είναι άλλη από τον Ηρόδοτο – πατέρα της ιστορίας – σύμφωνα με τον χαρακτηρισμό του Κικέρωνα¹, τον Θουκυδίδη και τον Ξενοφώντα. Μέσα από αυτή την έρευνα θα αναφερθούμε εν συντομία στη προσωπικότητα τους, στο έργο τους αλλά και στο πόσο σημαντικό ρόλο διαδραμάτισαν στην εξέλιξη της ιστοριογραφίας.

Σκοπός βέβαια αυτού του πονήματος είναι να ερευνήσουμε το ύφος του Θουκυδίδη, το οποίο διαφοροποιείται από αυτό του προκατόχου του, σε τέτοιο βαθμό, ώστε να αποτελέσει ένα αντιθετικό ύφος². Το ύφος δυστυχώς δε μπορεί να εξεταστεί χωρίς να ερευνήσουμε και τη γλώσσα, αφού το ένα υπερκαλύπτει το άλλο.

Θα προσπαθήσουμε λοιπόν, όσο το δυνατό περισσότερο, να εντοπίσουμε τις ιδιομορφίες του Θουκυδίδικου ύφους, στο τρίτο βιβλίο, το οποίο πραγματεύεται τα γεγονότα του εμφύλιου πολέμου, που ξέσπασε στην Κέρκυρα το Καλοκαίρι του 427 π.Χ. μεταξύ δημοκρατικών και ολιγαρχικών.

¹ Cicero, De legibus 1,5

² Finley, Thucydides, ό.π., σσ. 258-267. Palmer, ό.π., σσ. 152-167. , Adrados, ό.π., σσ. 270-71, 279.

Εισαγωγή

Στο παρόν πόνημα κύριο μέλημα είναι η ανάδειξη - χρήση των λογισμικών και των νέων τεχνολογιών. Ο υπολογιστής χαρακτηρίστηκε ως «επανάσταση» στο χώρο της τεχνολογίας. Η εξέλιξη του υπήρξε ραγδαία και σκοπός της δημιουργίας του ήταν και είναι να υπηρετεί τις ανάγκες του ανθρώπου. Πλέον με τη βοήθεια του διαδικτύου όλα γίνονται πιο εύκολα και γρήγορα κερδίζοντας χρόνο.

Αυτή τη χρήση του λοιπόν θα προσπαθήσουμε να αναδείξουμε. Πώς είναι δηλαδή εφικτό μέσα από τη χρήση ποικίλων λογισμικών να μελετήσουμε το έργο του Θουκυδίδη και πιο συγκεκριμένα το τρίτο βιβλίο, που αφορά την εμφύλια σύρραξη στην Κέρκυρα. Τα λογισμικά που θα χρησιμοποιηθούν, θα παρουσιαστούν διεξοδικότερα στη συνέχεια.

Ο αναγνώστης της παρούσας διπλωματικής εργασίας έχει τη δυνατότητα να παρακολουθήσει βήμα προς βήμα τη προσφορά των λογισμικών που χρησιμοποιήθηκαν. Μέσα από ένα πλήθος εικόνων που παρατίθενται, δύναται να παρακολουθήσει τη σταδιακή προσέγγιση του κειμένου, την ερμηνεία του, τόσο στη Νέα Ελληνική γλώσσα όσο και στην Αγγλική, τα σχόλια διαφόρων μελετητών, την γραμματολογική προσέγγιση των λέξεων του κειμένου, τη σύγκριση τους μέσω πινάκων και διαγραμμάτων και την μελέτη περιοδικών, συγγραμμάτων σε ψηφιακή μορφή.

Επιθυμητός στόχος είναι να προκληθούν προβληματισμοί από τον αναγνώστη γύρω από το θέμα που πραγματευόμαστε, που δεν είναι άλλο από το ακόλουθο: Πώς είναι δυνατό η επιστήμη και η τεχνολογία να συνυπάρξουν και να εφαρμοστούν στα κλασικά κείμενα της αρχαιότητας; Πώς μπορεί ο ηλεκτρονικός υπολογιστής να βοηθήσει στην έρευνα και την αναζήτηση αυτή; Είναι εφικτό να γίνουν συγκρίσεις υφολογικού περιεχομένου στον τρόπο γραφής του ιστορικού και να αποδοθούν σχηματικά; Υπάρχει άραγε η δυνατότητα να γίνει μια ηλεκτρονική αναζήτηση τόσο των στερεότυπων κλασικών κειμένων, όσο και συγγραμμάτων ελληνικής και ξενόγλωσσης βιβλιογραφίας, έτσι ώστε να εμφανίζονται μπροστά στους δέκτες μας, δίχως να χρειάζεται ενώπιον μας τη παρούσα χρονική στιγμή το βιβλίο;

Προχωρώντας τα κεφάλαια της θα γίνει φανερό και θα καταστεί σαφές, πως οι νέες τεχνολογίες έχουν εισέλθει δυναμικά στο χώρο της εκπαίδευσης και καθόλου δειλά, εφαρμόζονται πλέον στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα. Στόχος μας είναι να αναδείξουμε λογισμικά όπως είναι η *Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα*, ο *Περσέας*, το *Project Gutenberg*, το *Thesaurus Linguae Graecae*, το *Voyant-tools*, το *Google Scholar*, το *New York Public Library*, το *Heal – Link* και τον *Διογένη* και την αξιοποίηση τους στην φιλολογική έρευνα.

1. Ιστορία και Ιστοριογραφία

Με τον όρο Ιστορία εννοείται η συστηματική μελέτη του παρελθόντος εστιασμένη κυρίως στην ανθρώπινη, δραστηριότητα έως την παρούσα εποχή. Αντικείμενο της ιστορίας είναι κυρίως η μελέτη γραπτών πηγών που δίνουν πληροφορίες για το παρελθόν, εν αντιθέσει με την προϊστορία, η οποία αναφέρεται σε μια εποχή για την οποία δεν υπάρχουν γραπτές πηγές προς εξέταση ή αυτές που έχουν βρεθεί δε μπορούν να γίνουν κατανοητές. Η μελέτη επομένως των γεγονότων περιλαμβάνει την καταγραφή τους, αλλά και τα αίτια που οδήγησαν σε αυτά, όπως και τους γενικούς νόμους της ιστορικής εξέλιξης.

Η ιστορία λοιπόν δεν αποτελεί απλή αφήγηση τετελεσμένων γεγονότων, αλλά προσπάθεια αναδόμησης κι ερμηνείας του παρελθόντος, με στόχο συνήθως την ερμηνεία του παρόντος και την πρόβλεψη του μέλλοντος.³ Ως εξελισσόμενη επιστήμη υφίσταται διαρκείς αλλαγές και μετασχηματισμούς, παράγοντας διαφορετικές ιστοριογραφικές προσεγγίσεις. Αντικείμενο της έρευνας του ιστορικού είναι οι τάσεις της κοινωνίας σε διάφορες περιόδους και σε διάφορους τομείς, τις οικονομικές συνθήκες, την εξέλιξη του πολιτισμού, της επιστήμης, της φιλοσοφίας και της τέχνης.

Ως ιστορία νοείται η χρονική εξέλιξη κάθε γεγονότος, ιδιαίτερα των γεγονότων που συνδέονται με την ανθρώπινη δράση. Ακόμη πιο συγκεκριμένα, ιστορία είναι η επιστήμη που επισκοπεί με χρονολογική σειρά τα γεγονότα που αναφέρονται σε ένα ανθρώπινο σύνολο, βασισμένη στην κριτική εξέταση του υλικού που προσφέρουν οι πηγές, αναλύοντας και ερμηνεύοντας την αιτιώδη σχέση τους.

Η γραπτή έκθεση των γεγονότων ονομάζεται ιστοριογραφία. Έχει λογοτεχνικά γνωρίσματα, αφορά γεγονότα του παρελθόντος ή σύγχρονα και βασίζεται στην παράδοση, στην προσωπική εμπειρία και στην κριτική έρευνα. Η αξία κάθε έργου ιστοριογραφίας εξαρτάται από την αντικειμενικότητα και την αξιοπιστία του συγγραφέα, όσο και από την τέχνη της γραφής του.

Ετυμολογικά η λέξη ιστορία προέρχεται από το αρχαίο ρήμα οίδα, που σήμαινε γνωρίζω, όχι όμως με βάση τις αισθήσεις -αυτό το δήλωνε το ρήμα *γιγνώσκω*, αλλά με βάση την αναζήτηση της πληροφορίας και την έρευνα. Γι' αυτό εξάλλου ιστορώ σήμαινε μαθαίνω ερευνώντας, ερευνώ, επιδιώκω τη γνώση. Συγγενές είναι και το ουσιαστικό *ίστωρ* = γνώστης. Γνώση λοιπόν είναι η ιστορία και γνώση που προσφέρουν η επίμονη έρευνα και η κρίση.

Αυτά ακριβώς τα στοιχεία διαφοροποιούν την ιστορία από τη μυθολογία και την καθιστούν επιστήμη. Συνεκδοχικά η γραπτή αναφορά σε γεγονότα του παρελθόντος ονομάστηκε επίσης ιστορία, μόνο που δεν πρόκειται για απλή αφήγηση, αλλά και για αναζήτηση των σχέσεων αιτίου - αποτελέσματος. Αρκετά μεταγενέστερα η λέξη άρχισε να δηλώνει κυρίως το αφήγημα και στον προφορικό λόγο ακόμη και ένα απλό περιστατικό. Λόγω της σημασιολογικής της περιεκτικότητας και σαφήνειας η λέξη ιστορία, όπως και πολλές άλλες ελληνικές, διαδόθηκε μέσω της Λατινικής σε όλες σχεδόν τις ευρωπαϊκές γλώσσες - αγγλικά *history*, ιταλικά *storia*, γαλλικά *histoire* κ.ά.

³ Braudel F. 2001, 46.

Πατρίδα της ιστορίας είναι η Ελλάδα, δεν είναι όμως οι Έλληνες οι πρώτοι που ενδιαφέρθηκαν για την καταγραφή γεγονότων και την προβολή τους μέσα στον χρόνο. Αιγύπτιοι, Βαβυλώνιοι, Ασσύριοι, Χετταίοι, Πέρσες ηγεμόνες συνήθιζαν να απαθανατίζουν τα ένδοξα έργα τους σε μνημειώδεις επιγραφές ή σε έγγραφα που φυλάσσονταν στα αρχεία τους και σε ναούς. Συνήθως οι διάδοχοι κατέστρεφαν τα στοιχεία αυτά για να αποφύγουν τον ανταγωνισμό των προκατόχων τους, όσα όμως σώζονται είναι αρκετά για να ανασυγκροτήσουμε τα ονόματα και τις εποχές δυναστειών και βασιλείων. Αυτή είναι και η αξία των κειμένων αυτών που δεν εξελίχθηκαν καθόλου στο πέρασμα πολλών αιώνων. Δεν περιέχουν λεπτομέρειες ούτε ειλικρινείς πληροφορίες για τα γεγονότα, ενώ εκείνοι που θα μπορούσαν να τα αξιοποιήσουν και να συνθέσουν μια συνεχή ιστορική αφήγηση δεν ενδιαφέρθηκαν.

Έτσι τα σκίπτρα της ιστοριογραφίας τα πήραν και τα κράτησαν για αιώνες οι Έλληνες. Στον Όμηρο (8ος αι. π.Χ.) βρίσκουμε τα πρώτα σπέρματα της ιστορίας, ειδικά την ένταξη των γεγονότων σε χρονική συνέχεια και την αλληλεξάρτησή τους. Αλλά σε καμιά περίπτωση τα ομηρικά έπη δεν μπορούν να θεωρηθούν ιστοριογραφικά έργα. Το μεγάλο βήμα έγινε το 6ο αι. π.Χ. από τους Ίωνες λογογράφους με κυριότερο εκπρόσωπο τον Εκαταίο τον Μιλήσιο.

Με φιλομαθές και κριτικό πνεύμα, οι λογογράφοι συνέλεξαν πλούσιο γενεαλογικό, εθνογραφικό και γεωγραφικό υλικό, καθιέρωσαν τον πεζό λόγο αντί του ποιητικού και ξεπέρασαν τη μεταφυσική αντίληψη του παρελθόντος, βάζοντας στη θέση του μύθου, τη λογική. Ακολουθώντας αυτήν την οδό αλλά και χαράζοντας νέα, δική του, ο Ηρόδοτος (485-425 π.Χ.) από την Αλικαρνασσό γίνεται τον επόμενο, «χρυσό» αιώνα, ο πρώτος ιστορικός του κόσμου. Η ζωηρή περιέργεια που του κληροδότησε η ιωνική πατρίδα του και το σοφιστικό πνεύμα της Αθήνας, όπου έζησε για κάποια χρόνια, σφραγίζουν όλο του το έργο. Προσπάθησε να δώσει επιστημονικές ερμηνείες στα γεγονότα, χρησιμοποίησε την αυτοψία, έλεγχε τις πληροφορίες του, είχε το χάρισμα της λογοτεχνικής γραφής. Αντικείμενο της ιστορίας του είναι κυρίως οι εκστρατείες των Περσών κατά των Ελλήνων. Αυτή η στροφή στο πρόσφατο παρελθόν αποτελεί σημαντική καινοτομία του Ηροδότου.

Πολυταξιδεμένος και φιλοπερίεργος όμως, δεν περιορίστηκε στους Μηδικούς Πολέμους, αλλά στις λεγόμενες παρεκβάσεις του διακόπτει την ιστορική αφήγηση και καταχωρίζει πλήθος γεωγραφικών και εθνολογικών πληροφοριών ή διανθίζει το έργο του με τις λεγόμενες νουβέλες, σύντομες αφηγήσεις καθαρά λογοτεχνικού χαρακτήρα. Οι παρεκβάσεις συναρπάζουν τον αναγνώστη, τον διδάσκουν και του προσφέρουν μια πληρέστερη άποψη των πραγμάτων, έχουν όμως το μειονέκτημα ότι τον δυσκολεύουν να παρακολουθήσει την πορεία των γεγονότων. Από το έργο του δεν απουσιάζουν και κάποιες υπερβατικές εξηγήσεις περιστατικών -τύχη, μοίρα, ζηλοφθονία των θεών- και η χρονολόγηση δεν είναι συστηματική. Αλλά οι αδυναμίες αυτές, αναπόφευκτες εξάλλου σε ένα πρώτο στο είδος του έργο, δεν επισκιάζουν την ανεκτίμητη προσφορά του Ηροδότου, που δίκαια ονομάστηκε από τον Ρωμαίο πολιτικό Κικέρωνα «*Πατέρας της Ιστορίας*⁴».

⁴ T. James Luce, *The Greek Historians*, 2002, 26.

Σύγχρονος, αλλά νεώτερος από τον Ηρόδοτο είναι ο Ελλάνικος ο Μυτιληναίος, του οποίου το έργο σώζεται αποσπασματικά. Επιχείρησε κάτι πρωτότυπο: να καταρτίσει έναν χρονολογικό πίνακα παγκόσμιας ιστορίας επεξεργαζόμενος τις ιστορικές πηγές. Εγκαινίασε επίσης με την «Ατθίδα» του - ιστορία της Αθήνας - την επιστημονική μονογραφία, τη συγγραφή δηλαδή της ιστορίας και των θεσμών μιας πόλης.

1.1 Η Ζωή και το Έργο του Θουκυδίδη 460 – 398 π.Χ.

Οι αρετές της Ιστορίας βρίσκονται συγκεντρωμένες όλες μαζί και στον ύψιστο βαθμό στην αυστηρά επιστημονική ιστορία του Θουκυδίδη. Διεισδυτικότητα, αμεροληψία, πληρότητα, γλωσσική ευφυΐα έδωσαν στην ανθρωπότητα ένα πολύτιμο «κτήμα ες αεί»⁵ - έτσι ήθελε ο Θουκυδίδης την ιστορία του, αιώνιο αγαθό. Γεννημένος στην Αθήνα στα μέσα του 5ου αι. π.Χ., επηρεάστηκε από τα ιδεολογικά ρεύματα της εποχής κι έγινε ο κυριότερος εκπρόσωπος του ελληνικού ορθολογισμού, κρατώντας μια επιφυλακτική στάση απέναντι στην παράδοση⁶. Ο μόνος εξωλογικός παράγοντας στην ιστορία που αναγνωρίζει ο Θουκυδίδης είναι η τύχη.

Ο άνθρωπος δημιουργεί την ιστορία του κι εκτός από αυτόν μόνο κάποια φυσικά φαινόμενα (επιδημίες, σεισμοί, καταιγίδες) μπορούν να επηρεάσουν την πορεία των γεγονότων. Στον άνθρωπο βρίσκονται και οι αιτίες του πολέμου, που είναι το συμφέρον και η αναζήτηση του κέρδους και της δύναμης. Αυτά είναι σύμφυτα στον άνθρωπο και εκδηλώνονται με παραλογισμό, όταν οι συνθήκες το ευνοούν. Κι αυτό, κατά τον Θουκυδίδη, θα γίνεται πάντα όσο η φύση του ανθρώπου θα παραμένει ίδια.

Το μοναδικό έργο του αφορά τον Πελοποννησιακό Πόλεμο (431-404 π.Χ.), που ξέσπασε ανάμεσα στην Αθήνα και στη Σπάρτη και συμπαρέσυρε σχεδόν όλο τον ελληνικό κόσμο της εποχής. Δυστυχώς ο θάνατος από λοιμό⁷ δεν άφησε τον Θουκυδίδη να ολοκληρώσει το έργο του, αλλά αυτό που άφησε πίσω του αρκεί για να αξιολογήσουμε την ιστορική του μεγαλοφυΐα. Ο ιστορικός ξεκινά την ιστορία της «πεντηκονταετίας» εκεί που σταμάτησε ο Ηρόδοτος, στην κατάληψη της Σηστού το χειμώνα του 479 π.Χ.⁸. Οι κατοπινοί μελετητές διαίρεσαν το έργο του σε 8 βιβλία. Στο Α' βιβλίο μιλά για τα αίτια του πολέμου, ενώ στο Β' ξεκινά ο πόλεμος και διηγείται τα τρία πρώτα χρόνια του πολέμου με τις επιδρομές των Σπαρτιατών στην Αττική.

Οδεύοντας προς το τέλος της διήγησης του πρώτου χρόνου τοποθετεί τον *Επιτάφιο Λόγο* του Περικλή για τους νεκρούς του πολέμου. Κατά τη διάρκεια του δεύτερου έτους του πολέμου δίνεται η μεγάλη μάστιγα ο λοιμός, που έπληξε ακόμη και τον ίδιο. Έπειτα ο Θουκυδίδης κάνει λόγο για τον μεγάλο ηγέτη της εποχής, που υπήρξε πρότυπο αλλά και για τους ανάξιους αντικαταστάτες του, που δε μπόρεσαν να διαχειριστούν την κληρονομιά του Περικλή⁹.

Το Γ' βιβλίο¹⁰ του αναφέρεται στον τέταρτο κι έκτο χρόνο δίνοντας τις επιδρομές των σπαρτιατών στην Αττική, εξιστορώντας τες με λιτό ύφος χρονικού, ενώ με πλατιά διήγηση δίνεται η αποστασία καθώς και η τιμωρία της Μυτιλήνης, με παρεμβλητές δημηγορίες για να εξηγήσουν τα κίνητρα. Άλλα τρία χρόνια του πολέμου αναφέρονται

⁵ Θουκυδίδης Α.22.4

⁶ Κωνσταντινόπουλος 2013, 32.

⁷ Lesky 2006, 633.

⁸ Easterling – Knox 2005, 589.

⁹ Lesky 2006, 640.

¹⁰ Lesky 2006, 642.

στο Δ' βιβλίο, το οποίο φτάνει ως τον ένατο χρόνο του πολέμου. Στο σημείο αυτό γίνεται εμφανές ότι έχουμε τα πιο κρίσιμα σημεία του πολέμου, διότι παρατηρείται ένταση στην περιγραφή των γεγονότων¹¹.

Το Ε' βιβλίο¹² καλύπτει ένα μεγάλο διάστημα και φτάνει ως το χειμώνα του 16^{ου} χρόνου με τη σύναψη της ειρήνης του Νικία, την οποία θεωρεί σημαντικό γεγονός. Δεν είναι λίγοι εκείνοι που μίλησαν για ένα δεύτερο προοίμιο για τα κατοπινά γεγονότα¹³. Στο βιβλίο αυτό θέλει να παρουσιάσει τα χρόνια της άστατης αυτής ειρήνης, με μια εκτέλεση που υστερεί συγκριτικά με τα υπόλοιπα, καθώς αρκετά μέρη μένουν σαν σχεδιάσματα. Προχωρώντας στο ΣΤ' και Ζ' βιβλίο¹⁴ του βλέπουμε τη σικελική εκστρατεία να παρουσιάζεται ως ένα δράμα με μεγάλη ένταση κι αυτοτέλεια.

Κατόρθωσε πράγματι να δημιουργήσει ένα έργο διαχρονικής και διατοπικής αξίας και δεν είναι μόνο η δύναμη των ίδιων των γεγονότων, αλλά και ο τρόπος με τον οποίον αυτά εκτίθενται. Βασικός στόχος του Θουκυδίδη είναι η εξακρίβωση της αλήθειας και από αυτό το πνεύμα διαπνέεται όλη του η προσπάθεια και δικαίως θεωρείται θεμελιωτής της αντικειμενικής ιστοριογραφίας¹⁵. Πρώτ' απ' όλα εφαρμόζει αυστηρά επιστημονικές μεθόδους στη συγκέντρωση του υλικού. Ταξιδεύει, ρωτά αυτόπτες μάρτυρες, εξετάζει πεδία μαχών, διασταυρώνει πληροφορίες, ερευνά έγγραφα κι αρχεία¹⁶. Για τα γεγονότα του απώτερου παρελθόντος δεν μπορεί να χρησιμοποιήσει τη μέθοδο της αυτοψίας, γι' αυτό καθιερώνει τη χρήση λογικών μεθόδων, όπως τα λογικά και πιθανά (εικότα), τις ενδείξεις-αποδείξεις (σημεία ή μαρτύρια) και τα συμπεράσματα της έρευνας (τεκμήρια)¹⁷.

Η οξύνουια και το επιστημονικό πνεύμα του Θουκυδίδη φαίνονται και στο ότι αναζητά τα πραγματικά αίτια των γεγονότων και τα διαχωρίζει από τις αφορμές. Χρησιμοποιεί όλους τους απαραίτητους χρονικούς και τοπικούς προσδιορισμούς, ξεφεύγει από το κυρίως θέμα του μόνο όταν είναι αναγκαίο και αρέσκεται να προβάλλει τα γεγονότα κατά αντιθετικά ζεύγη. Τη μέθοδο της αντίθεσης χρησιμοποιεί και στις δημηγορίες, που καλύπτουν το 1/5 του έργου του. Η παράθεση σε πρώτο πρόσωπο των λόγων που εκφωνήθηκαν πριν και κατά τη διάρκεια του πολέμου από διάφορα πρόσωπα δεν προσδίδουν απλώς ζωντάνια και αμεσότητα στο κείμενο. Φωτίζουν το ήθος και την προσωπικότητα των πρωταγωνιστών του πολέμου, παρουσιάζουν τα κίνητρα και τους στόχους των επιλογών τους. Γι' αυτό και ο Θουκυδίδης δεν ενδιαφέρεται να καταγράψει αυτολεξεί τα λόγια των ομιλητών -αυτό ήταν άλλωστε αδύνατο- κρατά την ουσία και την εμπλουτίζει με στοιχεία που διασαφηνίζουν τον χαρακτήρα του αγορητή. Το σύστημα

¹¹ Lesky 2006 (644).

¹² Easterling – Knox 2005, 587 – 588.

¹³ Lesky 2006, 645.

¹⁴ Lesky 2006, 647.

¹⁵ Lesky 2006, 655.

¹⁶ Lesky 2006, 658.

¹⁷ Lesky 2006, 637.

χρονολόγησης που εφάρμοσε ο Θουκυδίδης μαρτυρεί επίσης την επιστημονική συνέπειά του.

Οι χρονολογικοί κώδικες που ίσχυαν τότε βασιζόνταν στη θητεία βασιλέων, ιερέων, αρχόντων κ.λπ. και υστερούσαν, γιατί από τη μια ήταν διαφορετικοί σε κάθε περιοχή της Ελλάδας και από την άλλη δεν συμπληρώνονταν με ειδικότερους προσδιορισμούς. Βασισμένος σε αυτά τα συστήματα, ο Θουκυδίδης καθορίζει την έναρξη του πολέμου, αλλά προχωρεί και πιο πέρα χωρίζει κάθε έτος του πολέμου και μας ενημερώνει κάθε φορά που αρχίζει το επόμενο έτος του πολέμου. Η γλώσσα τέλος του Θουκυδίδα δίνει στο έργο του και λογοτεχνική αξία. Αξιοποίησε, χάρη στη βαθιά γνώση του και τη φαντασία του, την αττική διάλεκτο δίνοντάς της άλλοτε ύφος λιτό και σαφές και άλλοτε πυκνό και δυσνόητο. Η γλώσσα του μάλιστα βρίσκεται σε πολύ στενή σχέση με τις μορφές της σκέψης του, όπως αναφέρει ο Lesky, τείνοντας προς ένα αφηρημένο εκφραστικό τρόπο, καθώς υπερισχύουν τα ονοματικά γλωσσικά στοιχεία, που χρησιμοποιούνται με τη συνεχή εναλλαγή αφηρημένων ουσιαστικών, ουσιαστικοποιημένων μετοχών και απαρεμφάτων¹⁸. Ιδιαίτερης προσοχής χρήζει η έκθεση των νοημάτων η οποία αναπτύχθηκε από τους αρχαίους τύπους της κυκλικής σύνθεσης, με τη διάταξη θέση – απόδειξη – θέση¹⁹.

¹⁸ Lesky 2006, 667.

¹⁹ Lesky 2006, 667.

1.2 Η Ζωή και το Έργο του Ηρόδοτου 484 – 424 π.Χ.

Ο Κικέρων στο έργο του «*De Legibus, (i 1.5)*» έδωσε στον Ηρόδοτο τον τιμητικό τίτλο, που γέννησε ωστόσο πολλά ερωτηματικά, «*Pater Historiae*»²⁰, πιστεύοντας ότι ήταν ο πρώτος άνθρωπος που κατέβαλε την γιγαντιαία προσπάθεια συστηματικής καταγραφής κι ερμηνείας όλων των μεγάλων γεγονότων της τότε εποχής.

Ο Ηρόδοτος γεννήθηκε στην Αλικαρνασσό της Νοτιοδυτικής Μικράς Ασίας. Δυστυχώς όμως οι πληροφορίες που έχουμε για τη ζωή του είναι πενιχρές. Το σίγουρο είναι πως η πατρίδα του ήταν δωρική και διατήρησε μια κλίση προς το χαρακτήρα αυτής της φυλής, παρόλο που από πολύ νωρίς ήλθε σε επαφή με την ιωνική διάλεκτο²¹.

Αποφασίζει λοιπόν από πολύ νωρίς να κάνει ταξίδια μακρινά, τα οποία έπαιξαν καθοριστικό ρόλο στο έργο του. Σκοπός του ήταν να γνωρίσει ξένους τόπους, υποκινούμενος πάντα από τη φιλομάθεια που διακατείχε το ανήσυχο πνεύμα του²². Ένας από τους προορισμούς του ήταν και η Αθήνα, όπου ήρθε σε επαφή με τον Πρωταγόρα.

Είναι γνωστό πως δούλεψε το έργο του πολύ καιρό και εύκολα διαπιστώνει κανείς την οικειότητα που είχε με την επική και λυρική ποίηση, όπως μαρτυρείται σε ουκ ολίγα χωρία. Ο ίδιος τοποθετεί τον εαυτό του στην παράδοση της ιωνικής εθνογραφίας, καθώς είναι συνεχιστής της πορείας που χάραξε ο Εκαταίος ο Μηλίσιος. Πίστευε η προσωπική εξερεύνηση είναι ο καλύτερος τρόπος για να φτάσει στην αλήθεια και μάλιστα οριοθετεί ο ίδιος τη μέθοδο της ανάλυσης του υλικού του με τρία μέσα την παρατήρηση «*όψις*», την κρίση «*γνώμη*» και την αναζήτηση «*ιστορίη*»²³.

Στην εισαγωγή οριοθετεί το έργο του από τον επικό κόσμο και προσπαθεί ν' αναγάγει τα αίτια της σύγκρουσης Ελλήνων και Περσών²⁴. Είναι επίσης εμφανές πως η αρχή και το τέλος μιας διήγησης για τις αρχαίες ιστορίες είναι διαχωρισμένα καθώς μας λέει πως προέρχονται από την περσική παράδοση, μολαταύτα δίνει το προσωπικό του στίγμα λέγοντας πως θα ξεκινήσει με τον άνθρωπο που πρώτος αδίκησε τους Έλληνες και δεν είναι άλλος από τον Κροίσο. Το έργο του βέβαια δεν είναι συλλογή εθνογραφικού και μυθιστοριακού υλικού, αλλά θέλησε να μας μεταφέρει τα γεγονότα του πολέμου, ενός πολέμου από τον οποίο η Ελλάδα βγήκε νικήτρια, έπειτα από αδιάκοπες πιέσεις των Περσών²⁵. Τον βλέπουμε να τοποθετεί τον εαυτό του μέσα στη παράδοση της ιωνικής εθνογραφίας και να γίνει συνεχιστής της πορείας που χάραξε ο Εκαταίος²⁶.

Αν θελήσουμε να εξετάσουμε το έργο του διακρίνουμε την ενότητα ενός όλου, διατηρημένη από την αρχή ως το τέλος. Στην εισαγωγή μάλιστα του έργου του χαράζει

²⁰ Lesky 2006, 438.

²¹ Lesky 2006, 436.

²² Lesky 2006, 436.

²³ Κωνσταντινόπουλος 2013, 47.

²⁴ Κωνσταντινόπουλος 2013, 39.

²⁵ Lesky 2006, 455.

²⁶ Lesky 2006, 448.

μια έντονη οροθετική γραμμή απέναντι στον επικό κόσμο²⁷. Σίγουρα ο τρόπος που κινείται είναι διαφορετικός από του Θουκυδίδη, αφού επιλέγει να συναντά συνεχώς το μύθο²⁸. Όσον αφορά το ύφος και τη γλώσσα²⁹ στο ηροδότειο έργο διαπιστώνουμε μια τεράστια ποικιλία αντίστοιχη του περιεχομένου, χωρίς ωστόσο να απουσιάζει η απλότητα που συνάδει με τις λαϊκές διηγήσεις. Εκτός από την παρατακτική σύνδεση των προτάσεων που μαρτυρούν μια ομοιομορφία, δεν είναι λίγες οι φορές που συναντάμε στην ανάγνωση μεγάλες περιόδους εξαρτημένων προτάσεων.

Ο Ηρόδοτος στην προσπάθεια του να κάνει γνωστά όλα όσα αξίζουν να έχουν λεχθεί, διογκώνει τις προτάσεις του, χωρίς όμως αυτό να στερεί την εντύπωση του όλου δημιουργήματος του. Επίσης δεν είναι λίγα εκείνα τα σημεία που κάνει χρήση του διαλόγου δίχως αυτός να υπερβαίνει τον ατομικό λόγο³⁰. Θα μπορούσε να πει κανείς πως ο τρόπος που διηγείται πλησιάζει το έπος, δικαιολογώντας έτσι τον χαρακτηρισμό «ομηρικώτατον»³¹.

Παρόλο που ο «πατέρας της ιστορίας» ακολούθησε τη γραμμή του Εκαταίου, στη γλώσσα διαφοροποιείται και αντί της ιωνικής επιλέγει να γράψει σε μικτή³² εισάγοντας ομηρικούς και άλλους τύπους³³. Αυτό το κράμα ποιητικού και γλωσσικού πλούτου είναι η γενικότερη εικόνα που σχηματίζουν οι κατοπινοί μελετητές, σε συνδυασμό με την επιρροή που άσκησε πάνω του η μακράς διαρκείας παραμονή του στην Αττική.

Ο Ηρόδοτος λοιπόν μπορούμε να διαπιστώσουμε, πως κάνοντας εκτενής αφηγήσεις προσπαθεί, με τη δύναμη που του δίνει ο πεζός λόγος, να περιγράψει όλα όσα είδε κι έμαθε, δίχως να καταφέρει ν' αποφύγει τους πλατειασμούς. Ο συγγραφέας προβαίνει λοιπόν στη χρήση παράξενων κανόνων, θα λέγαμε, σχετικά με την αναγνώριση των πηγών των πληροφοριών του, ιδιαίτερα δε όσο απομακρύνεται από τη λεκάνη της Μεσογείου, αποδίδει τις πηγές του με πιο έμμεσο τρόπο, με μια «κυκλική σύνθεση», όπως άλλωστε παρατήρησαν πολλοί μελετητές.

Αυτό που προσπαθεί καθ' όλο το έργο είναι να καταγράψει τις ανθρώπινες πράξεις, αφού μάλιστα ο ίδιος έχει ιεραρχήσει τους στόχους του βάζοντας σε πρώτο πλάνο τα των ανθρώπων έργα, έπειτα τα αξιοθαύμαστα έργα και τέλος τα αίτια της σύγκρουσης³⁴, για να μην περιπέσουν σε λήθη³⁵. Γίνεται λοιπόν, όπως αναφέρει ο Κωνσταντινόπουλος, η

²⁷ Lesky 2006, 453.

²⁸ Lesky 2006, 453.

²⁹ Lesky 2006, 460 – 461.

³⁰ Lesky 2006, 461.

³¹ Lesky 2006, 461.

³² Lesky 2006, 462.

³³ Easterling – Knox 2005, 579.

³⁴ Κωνσταντινόπουλος, 2013, 40.

³⁵ Κωνσταντινόπουλος 2013, 41.

ιστοριογραφία θεραπεινίδα της συλλογικής μνήμης³⁶. Η αφήγησή του σε πρώτο πρόσωπο του δίνει τη δυνατότητα να σχολιάζει όσα παρατηρεί, να επιβεβαιώνει ή να διαψεύδει ή ακόμα και να αφήνει μετέωρα ζητήματα που πραγματεύεται³⁷.

³⁶ Κωνσταντινόπουλος 2013, 41.

³⁷ Κωνσταντινόπουλος 2013, 48.

1.2 Η Ζωή και το Έργο του Ξενοφώντα 430 – 359 π. Χ.

Ο Ξενοφώντας γεννημένος στο δήμο Ερχιάς της Αττικής έλαβε καλή μόρφωση και διατήρησε την αγάπη του για τα άλογα σ' όλη του τη ζωή. Ως νέος υπηρέτησε στο ιππικό και ήρθε σε επαφή με το Σωκράτη κι έζησε τα ταραγμένα χρόνια του Πελοποννησιακού πολέμου ως την ήττα του 404 π.Χ., την άνοδο των τριάκοντα τυράννων στην εξουσία καθώς και την αποκατάσταση της δημοκρατίας το 403 π.Χ.

Η προσωπικότητα του Ξενοφώντα και οι ιδέες του επηρεάστηκαν από δυο σπουδαίες προσωπικότητες της εποχής. Ο Σωκράτης με το πρότυπο ζωής που πρόβαλε και ο Αγησίλαος με τα ηγετικά του προσόντα και την απλότητα της συμπεριφοράς του άσκησαν σημαντική επίδραση στο συνεχιστή του Θουκυδίδη. Οι ιδέες του για τη πολιτική και την ηθική αντικατοπτρίζονται στο τρόπο που παρουσιάζονται οι τρέχουσες απόψεις για ζητήματα της καθημερινής ζωής, συμπεριφοράς, αγωγής και θεσμών.

Κι ενώ η ιστορία του Θουκυδίδη σταματά απότομα το 411 π.Χ., τα υπόλοιπα επτά χρόνια του πολέμου αναλαμβάνει να εξιστορήσει ο Ξενοφών, στο έργο του «*Ελληνικά*»³⁸, χρησιμοποιώντας ένα «*Μετά ταῦτα*» προκειμένου να συνδέσει το έργο του με αυτό του προκατόχου του³⁹, επιστρέφοντας όμως στη διπλή αιτιότητα θεού και ανθρώπου⁴⁰. Τα γεγονότα που περιγράφει ξεπερνούν το τέλος του Πελοποννησιακού Πολέμου και φτάνουν ως το 362 π.Χ. Στη προσπάθεια του να γράψει μια θουκυδίδεια πολιτική - στρατιωτική ιστορία είχε ως αποτέλεσμα την έντονη διαφοροποίηση των λογοτεχνικών μορφών⁴¹ και να οδηγηθεί σε αναχρονισμούς αφού επιστρέφει στην ηροδότηια ιστοριογραφία⁴². Η απρόσωπη διήγηση του σταματά στο 2.3.9 και με το τέλος των δυο πρώτων βιβλίων εντοπίζονται αποκλίσεις ως προς τη μεθοδολογία⁴³. Με τον τρόπο αυτό παραμένει στην επιφάνεια των γεγονότων δίχως να υπεισέρχεται στην ανάλυση των αιτιών⁴⁴. Ας μη ξεχνάμε άλλωστε και τη μεροληπτική στάση που κρατά απέναντι στη Σπάρτη υπονομεύοντας την αντικειμενικότητα του έργου του, όπως σημειώνει και ο Κωνσταντινόπουλος⁴⁵.

Η μεθοδολογία του Ξενοφώντα είναι μια απλή παράθεση των γεγονότων που ο ίδιος έχει προσωπική άποψη ή πληροφορήθηκε, δίχως να υπάρχει κάποια διασταύρωση, επικαλούμενος το θείο ως προς την ευθύνη των τεκταινόμενων⁴⁶. Ο ίδιος μάλιστα

³⁸ Easterling – Knox 2005, 605.

³⁹ Κωνσταντινόπουλος 2013, 60.

⁴⁰ Κωνσταντινόπουλος 2013, 36.

⁴¹ Easterling – Knox 2005, 608.

⁴² Κωνσταντινόπουλος 2013, 36.

⁴³ Κωνσταντινόπουλος 2013, 60.

⁴⁴ Κωνσταντινόπουλος 2013, 36.

⁴⁵ Κωνσταντινόπουλος 2013, 36.

⁴⁶ Κωνσταντινόπουλος 2013, 61.

δηλώνει στο 5.3.7 πως αναφέρεται σε όσα ο ίδιος κρίνει άξια λόγου, καταδικάζοντας το έργο του σε ανακρίβειες, αφαιρώντας κάθε ίχνος σοβαρότητας που οφείλει να επιδείξει κάθε ιστορικός⁴⁷. Από το τρίτο του βιβλίο και εξής χάνεται ολότελα η ακρίβεια του χρόνου, αφού ο ίδιος επιλέγει έναν ηροδότειο πλέον τρόπο αφήγησης⁴⁸.

Το έργο του έχει γλαφυρό ύφος και ζωντανές περιγραφές, του λείπει όμως η βαθιά έρευνα και η διεισδυτική ματιά. Πέρα από τις δημηγορίες χρησιμοποιεί το διάλογο, επηρεασμένος από τους σωκρατικούς βέβαια διαλόγους, αφού κατ' αυτόν τον τρόπο επιτυγχάνεται η ζωντάνια και γλαφυρότητα των προσώπων⁴⁹. Σε αντίθεση με τον Ηρόδοτο και τον Θουκυδίδη, έγραψε πολλά έργα. Εκτός από τα «Ελληνικά» συνέγραψε τα έργα «Κύρου ανάβαση», «Κύρου παιδεία» και «Αγησίλαος» καθώς και άλλα, φιλοσοφικά, πολιτικά ή πρακτικά.

⁴⁷ Κωνσταντινόπουλος 2013, 61.

⁴⁸ Κωνσταντινόπουλος 2013, 66 – 67.

⁴⁹ Κωνσταντινόπουλος 2013, 84.

1.3 Το Ύφος του Θουκυδίδη

Αν ο Ηρόδοτος είναι, κατά τον Κικέρωνα, ο πατέρας της Ιστορίας⁵⁰, ο Θουκυδίδης (περ. 460-400 π.Χ.) είναι ο πρώτος, ο οποίος συνέγραψε επιστημονική ιστορία. Οι δημηγορίες του καλύπτουν συγκριτικά ένα μεγάλο μέρος του αξεπέραστου έργου του, το οποίο είναι αφιερωμένο στον Πελοποννησιακό πόλεμο. Σ' αυτές παρουσιάζονται όλες οι πτυχές των αιτιών που προσδιορίζουν τις πράξεις των αντιπάλων, ενώ ταυτόχρονα αποτελούν δίδαγμα για κάθε ιστορικό ως προς τον τρόπο διάρθρωσης του λόγου, ώστε αυτός να αποκτά ενδιαφέρον και να αναλύει σε βάθος το ιστορικό γίνεσθαι.

Οι προ του Θουκυδίδη πεζογράφοι του 5ου αι. π.Χ. έγραφαν σε ιωνική διάλεκτο, όπως ο Ηρόδοτος και σε ύφος απλό και συνεχές «ή είρομένη λέξις» ή «γραμματικό ύφος», το οποίο ολοκληρώνεται μόνον όταν διατυπωθεί εξ ολοκλήρου η έννοια που εκφράζει ο λόγος. Ουκ ολίγες φορές για λόγους εμφατικούς ή για να επιτευχθεί η σύνδεση συχνά επαναλάμβαναν μια σημαντική λέξη από τη μια πρόταση στην άλλη. Οι μετά το 400 π.Χ. συγγραφείς έγραφαν όλοι στην αττική διάλεκτο και το ύφος τους συνίστατο από περιόδους «περιοδικό ή ρητορικό ύφος» ή «η κατεστραμμένη λέξις». Σύμφωνα με τον Αριστοτέλη το βασικό στοιχείο αυτού του ύφους είναι ότι διαθέτει αρχή και τέλος κι έχει μέγεθος τόσο όσο να γίνεται κατανοητό, «ευσύνοπτον». Οι προτάσεις δηλαδή έχουν «αρχήν και τελευτήν αυτήν καθ' αυτήν⁵¹» και μέγεθος εύκολα κατανοητό. Η σαφήνεια και η συμμετρία χαρακτηρίζουν τις περιγραφές και τις δημηγορίες. Συχνά όμως η επίτευξη της συμμετρίας με τη συσσώρευση αντιθετικών εννοιών λειτουργεί εις βάρος της σαφήνειας. Στο ίδιο αποτέλεσμα οδηγεί και η συμπύκνωση των δημηγοριών

Μελετώντας λοιπόν το έργο του Θουκυδίδη μπορεί κανείς να διαπιστώσει πως δεσπόζει ένα «αντιθετικό ύφος», το οποίο βρίσκεται ανάμεσα στα δυο προαναφερθέντα είδη κατέχοντας τον ισχυρότερο δυνατό τρόπο έμφασης και αντίθεσης εντός της περιόδου, παραμένοντας άκαμπτο, αφού αντιπαραθέτει τις ιδέες τη μια απέναντι στην άλλη δίχως να τις υποτάσσει⁵². Μάλιστα στάθηκε αδύνατο να αναγνωριστεί η μορφή αυτή από τον Αριστοτέλη και τους αρχαίους τεχνοκριτικούς⁵³. Πρόκειται για ένα διαφορετικό τρόπο γραφής που δεν αντικατοπτρίζει το απλό και περιοδικό ύφος⁵⁴. Κύριο χαρακτηριστικό του η αντίθεση μεταξύ των φράσεων, των προτάσεων και των περιόδων. Οι αντιθετικοί σύνδεσμοι δεσπίζουν και αντιπαρατίθενται οι προτάσεις εντός της περιόδου αντί να υποτάσσονται ενισχύει την αυτονομία τους δημιουργώντας μια ακαμψία στο ύφος⁵⁵.

⁵⁰ Κικέρων De Legibus 15

⁵¹ Αριστοτέλης, Ρητορική, 3,9,2-3

⁵² Finley 2006, 258 – 259.

⁵³ Κωνσταντινόπουλος 2013, 131.

⁵⁴ Finley 2006, 257.

⁵⁵ Κωνσταντινόπουλος 2013, 132.

Έχει λεχθεί πως η έκφραση του ήταν πολύ αφηρημένη, γεγονός που το επαληθεύουν η πυκνότητα των δημηγοριών⁵⁶ και η αίσθηση του υψηλού που δημιουργούσαν οι αφηρημένες λέξεις. Καθ' όλο το έργο βρίσκουμε αφηρημένα ουσιαστικά, απαρέμφατα, ουδέτερα επιθέτων και μετοχών που λειτουργούν ως ουσιαστικά⁵⁷. Σύμφωνα με τον Finley⁵⁸ η «αφαιρετικότητα» αυτή του ύφους του αντικατοπτρίζει τον ευρύτερο στόχο της Ιστορίας⁵⁹. Μια αφαιρετικότητα που αποτελεί κύριο χαρακτηριστικό του ύφους του⁶⁰.

Ένα τρίτο γνώρισμα του θουκυδιδικού ύφους είναι η «ποικιλία»⁶¹ που παρουσιάζει, η λεγόμενη “*variatio*”, χαρακτηριστικό γνώρισμα του ίδιου και του Ξενοφώντα, ο οποίος ως γνωστό προσπάθησε αρκετά να μιμηθεί τον προκάτοχό του. Στην ουσία πρόκειται για μια σύνδεση ανόμοιων γραμματικά μελών που ισοδυναμούν όμως συντακτικά⁶². Στο σημείο αυτό θα αναφέρουμε τις πιο χαρακτηριστικές μορφές της *variatio* στη σύνταξη, όπως αυτές εμφανίζονται στο έργο⁶³: α) ουσιαστικό σε συνδυασμό με δευτερεύουσα ουσιαστική πρόταση, β) ουσιαστικό και δευτερεύουσα αναφορική πρόταση, γ) επίθετο ή επιθετική μετοχή σε συνδυασμό με αναφορική πρόταση, δ) εμπρόθετος με δευτερεύουσα ουσιαστική ή επιθετική πρόταση, ε) ουσιαστικό ή αντωνυμία με δευτερεύουσα επιρρηματική πρόταση, στ) απαρέμφατο και δευτερεύουσα πρόταση, ζ) μετοχή και απαρέμφατο, η) μετοχή και δευτερεύουσα πρόταση.

Στο σημείο αυτό δε γίνεται να μην αναφερθούμε στη γλωσσική μορφή του έργου που είναι ένα κράμα αρχαϊκής και ποιητικής. Η γλώσσα που χρησιμοποιεί είναι η λεγόμενη «*αρχαία ατθίς*» ή «*αρχαία αττική διάλεκτος*». Το κείμενο βρίθει προθέσεων ζύν και ες αντί των αντίστοιχων *συν* και *εις*, το επίρρημα *αίει* αντί του *αεί*, την κατάληξη *-ης* αντί *-εις* στον πληθυντικό αριθμό των ονομάτων σε *-εως*, τα συμπλέγματα *-ρσ-* και *-σσ-*, αντί *-ρρ-* και *-ττ-*⁶⁴.

Εξετάζοντας με προσοχή το έργο του Θουκυδίδη διαπιστώνουμε τη στενή σχέση που υπάρχει μεταξύ του ονόματος του και του πολέμου τον οποίο περιγράφει διεξοδικά, τη στιγμή που αυτά ενώνονται με τη χρήση του μεταβατικού ρήματος *ζυνέγραψε* στο τέλος κάθε ενότητας, που πραγματεύεται ένα νέο έτος σύρραξης⁶⁵. Καταλαβαίνουμε λοιπόν

⁵⁶ Κωνσταντινόπουλος 2013, 133.

⁵⁷ Finley 2011, 267.

⁵⁸ Finley 2011, 267.

⁵⁹ Finley 2011, 270.

⁶⁰ Κωνσταντινόπουλος 2013, 133.

⁶¹ Κωνσταντινόπουλος – Πανομήτρος 2010, 105.

⁶² Κωνσταντινόπουλος 2013, 134.

⁶³ Κωνσταντινόπουλος – Πανομήτρος 2010, 107 – 112.

⁶⁴ Finley 2011, 272.

⁶⁵ Brill's 2011, 112.

πως ο βασικός όρος που χρησιμοποιεί ο ιστορικός είναι το σύνθετο ρήμα *ζυγγραφειν*⁶⁶ με το οποίο περιγράφει τον πόλεμο, που είναι άλλωστε και το βασικό θέμα του έργου του.

Ο Edmunds⁶⁷ ισχυρίζεται πως με δυο τρόπους αναφέρεται στον εαυτό του ως συγγραφέον υποκείμενο· Είτε δηλαδή με τρίτο πρόσωπο και παρελθοντικούς χρόνους, γράφοντας στο παρελθόν, είτε σε πρώτο πρόσωπο με παροντικούς χρόνους ως ένας συγγραφέας που δηλώνει παρών στον αναγνώστη ανά πάσα στιγμή⁶⁸.

⁶⁶ Brill's 2011, 112.

⁶⁷ Edmunds 1993, 834 – 35, 837 – 38.

⁶⁸ Brill's 2011, 115 – 116.

1.4 Υφολογικές και Πραγματολογικές Συγκλίσεις και Αποκλίσεις Μεταξύ των Τριών Ιστορικών

Ο μεγάλος ιστορικός της αρχαιότητας επηρεάστηκε από τον πρόδρομό του σε πολλά σημεία, στην προσπάθεια της συγγραφής αυτού του τιτάνιου έργου, τη σύνθεση δηλαδή του Πελοποννησιακού πολέμου. Είναι λογικό σε πολλά σημεία του έργου τους να διακρίνουμε κάποιες ενδεχομένως ομοιότητες, αφού ο Θουκυδίδης θέλησε να γράψει ιστορία, όπως ακριβώς ή τουλάχιστον προσπάθησε να κάνει και ο Ηρόδοτος.

Ο Ηρόδοτος ήταν αυτός που αποφάσισε να ασχοληθεί με τα ανθρώπινα έργα, για να μη χαθούν στο διάβα του χρόνου, συγκριτικά με τους λογογράφους⁶⁹. Ο ίδιος δέχτηκε επίδραση από την Ανατολή, την επική και λυρική ποίηση, αλλά και την τραγωδία⁷⁰. Βασική του αρχή πως η ανθρώπινη δράση κατευθύνεται από το θείο⁷¹, μιας και η θεϊκή πρόνοια αποτελεί έναν κρίκο γι' αυτόν που τον κρατά κοντά στην επική αντίληψη του κόσμου⁷².

Ο Θουκυδίδης με τη σειρά του μολονότι είχε ολιγαρχικές καταβολές⁷³ αντιμετώπισε με επιφύλαξη την παράδοση, επηρεασμένος από τον ορθολογισμό της σοφιστικής⁷⁴. Κρατά διακριτή απόσταση από τις υπερφυσικές δυνάμεις και αναζητά την αιτία των πραγμάτων αποκλειστικά και μόνο στον ίδιο τον άνθρωπο⁷⁵. Γνωρίζει πολύ καλά πως τα γεγονότα που έλαβαν χώρα στη Ποτίδαια και την Κέρκυρα ήσαν η αφορμή του πολέμου, που συγκλόνησε τον τότε γνωστό κόσμο⁷⁶. Πραγματική αιτία της κήρυξης του, η ανησυχητικά αυξανόμενη δύναμη της Αθήνας⁷⁷, που προκαλούσε μεγάλη ανησυχία στους Λακεδαιμόνιους⁷⁸.

⁶⁹ Κωνσταντινόπουλος 2013, 27.

⁷⁰ Lesky 2006, 437.

⁷¹ Πανομήτρος 1997, 158.

⁷² Κωνσταντινόπουλος 2013, 28.

⁷³ Lesky 2006, 634.

⁷⁴ Κωνσταντινόπουλος 2013, 32.

⁷⁵ Κωνσταντινόπουλος 2013, 33.

⁷⁶ Lesky 2006, 636.

⁷⁷ Lesky 2006, 639.

⁷⁸ Κωνσταντινόπουλος 2013, 34.

Ο Ξενοφών με τη σειρά του εμφανίζεται ως άμεσος διάδοχος του προκατόχου του Θουκυδίδη, αναφορικά με την επιστημονική ιστορική ανάλυση⁷⁹⁻⁸⁰, όμως δεν διατηρεί την ίδια γραμμή πλεύσης και γυρίζει ξανά στη διπλή αιτιότητα θεού και ανθρώπου⁸¹. Αρχικά καταβάλλει προσπάθειες να μην παρεκκλίνει από τον θουκυδίδειο τρόπο γραφής, γεγονός που μαρτυρούν τα πρώτα του βιβλία. Δυστυχώς οδηγείται σε αναχρονισμούς καθώς ο τρόπος γραφής του Ηρόδοτου είναι μάλλον πιο κοντά στον ίδιο⁸², αφού επιλέγει να απορρίψει την επιστημονική τακτική του Θουκυδίδη και τον ορθολογισμό που τον διέκρινε και παλινδρομεί συνειδητά στην ηροδότεια ιστοριογραφία, η οποία ομολογουμένως είναι επηρεασμένη από το έπος και την τραγωδία⁸³. Επιλέγει λοιπόν να εγκαταλείψει προοδευτικά το σχεδιασμό της ιστορίας σε μορφή χρονικού⁸⁴, μένοντας στην επιφάνεια των γεγονότων δίχως να διεισδύει στην ακριβή αιτία, σε συνδυασμό με τη μονομέρεια που τον διακρίνει προς τη Σπάρτη μειώνουν ολοένα και περισσότερο την αντικειμενικότητα του έργου του⁸⁵⁻⁸⁶.

Ο Ηρόδοτος ξεκινώντας το έργο του κάνει μια προσπάθεια να αναγάγει την αιτία του πολέμου μεταξύ Ελλήνων και Περσών στη παραδοσιακή διαμάχη Ευρώπης και Ασίας, έχοντας ως έναυσμα τις αρπαγές των γυναικών⁸⁷⁻⁸⁸. Η εισαγωγή του έργου του δηλώνει πως θα ασχοληθεί με τα έργα των ανθρώπων⁸⁹, θυμίζοντας τα προοίμια της επικής ποίησης με απώτερο σκοπό να υμνήσει τα κλέα ἀνδρῶν⁹⁰. Η σειρά που επιλέγει να ακολουθήσει είναι να δώσει έμφαση στα ανθρώπινα έργα, όπως προαναφέρθηκε, έπειτα στα μεγάλα και αξιοθαύμαστα έργα και για το τέλος αφήνει την αιτία της σύγκρουσης⁹¹. Στο σημείο αυτό να αναφέρουμε πως ο ίδιος αντιμετωπίζει την ιστοριογραφία ως θεραπευτική της συλλογικής μνήμης και σε περίπτωση πολέμου, όπως επισημαίνει και ο

⁷⁹ Lesky 2006, 350.

⁸⁰ Trede 2001, 256.

⁸¹ Κωνσταντινόπουλος 2013, 36.

⁸² Κωνσταντινόπουλος 2013, 36.

⁸³ Κωνσταντινόπουλος 2013, 36.

⁸⁴ Trede 2001, 257.

⁸⁵ Trede 2001, 257.

⁸⁶ Κωνσταντινόπουλος 2013, 36.

⁸⁷ Lesky 2006, 438.

⁸⁸ Trede 2001, 234.

⁸⁹ Lesky 2006, 450.

⁹⁰ Κωνσταντινόπουλος 2013, 40.

⁹¹ Κωνσταντινόπουλος 2013, 40.

Κωνσταντινόπουλος, ως απλή μάρτυρα της αιτίας της σύρραξης, προσεγγίζοντας τα γεγονότα επηρεασμένη από τον ιωνικό τρόπο σκέψης, δίχως όμως να υποδηλώνεται μια βαθύτερη ανάλυση και διερεύνηση των δυνάμεων που δρουν στο βάθος των εξελίξεων⁹².

Μελετώντας κανείς το έργο του διαδόχου του εντοπίζει αμέσως την απόσταση που υπάρχει στην πένα των δυο «ιστορικών». Δεσπόζουσα θέση κατέχουν η λιτότητα, η αφοσίωση και η παράθεση τεκμηρίων που υποδηλώνουν την αυστηρότητα και την ακρίβεια των τεκταινόμενων⁹³.

Μελετώντας με προσοχή το έργο τους δύναται κανείς να διαπιστώσει εντυπωσιακές ομοιότητες αναφορικά με την καταγραφή των γεγονότων, τα λεκτικά παράλληλα και τα λογοτεχνικά μοτίβα που φτάνουν ως τη θρησκεία και την ιστορική μεθοδολογία⁹⁴. Γράφει, όπως ο ίδιος δηλώνει, για να αφήσει ένα κτήμα ές αεί και όχι για να τέρψει, μιας και δεν απευθύνεται στο ευρύτερο κοινό, όπως ήταν το έργο του Ηροδότου και των επικών ποιητών, αλλά σε κάθε σκεπτόμενο πολίτη που αναζητά την αλήθεια των πραγμάτων⁹⁵. Ο Θουκυδίδης είχε κατά νου πως η ιστορία με την ακριβή καταγραφή των γεγονότων θα βοηθήσει τον άνθρωπο με τις γνώσεις που του παρέχει να προβλέψει τις μελλοντικές του ενέργειες, αφού η φύση του ανθρώπου δεν αλλάζει και ενεργεί αν όχι με τον ίδιο με παρόμοιο τρόπο σε ανάλογες περιστάσεις, αφού όλα στη ζωή κάνουν κύκλους⁹⁶. Αυτός είναι άλλωστε και ο στόχος της ιστοριογραφίας καθώς δεν αποσκοπεί τόσο στη γνώση του παρελθόντος, σαν την επική ποίηση και το ηροδότειο έργο, όσο στη γνώση του μέλλοντος.

Ο Ξενοφώντας θα προσπαθήσει να συνδέσει όσο το δυνατόν πιο ομαλά το έργο του με του Θουκυδίδη, που σταμάτησε απότομα, δυστυχώς δε θα τα καταφέρει με το εισαγωγικό κεφάλαιο των *Ελληνικών* του, αλλά και με την παλινδρόμηση που επισημάνθηκε παραπάνω, καθώς αίρεται η αρχή της αντικειμενικότητας και η εύρεση της αλήθειας⁹⁷⁻⁹⁸. Θα μπορούσε να ισχυριστεί κανείς πως το έργο του ομοιάζει περισσότερο με δημοσιογραφική παρά με αιτιώδη αφήγηση. Ένα έργο λογοτεχνικού χαρακτήρα παρά μια ιστορική εξιστόρηση τεκμηριωμένων γεγονότων⁹⁹.

⁹² Κωνσταντινόπουλος 2013, 41.

⁹³ Κωνσταντινόπουλος 2013, 42.

⁹⁴ Hornblower 1992, 122-37, 1994, 59-60.

⁹⁵ Κωνσταντινόπουλος 2013, 42.

⁹⁶ Κωνσταντινόπουλος 2013, 42.

⁹⁷ Trede 2001, 256.

⁹⁸ Lesky 2006, 850.

⁹⁹ Κωνσταντινόπουλος 2013, 45

Ο Ηρόδοτος για να εκθέσει το υλικό του χρησιμοποιεί τρία μέσα την παρατήρηση *ὄψις*, την κρίση *γνώμη* και την αναζήτηση *ιστορίη*¹⁰⁰. Χρησιμοποιώντας ο ιστορικός την παρατήρηση που βασιζόταν στην αυτοψία του δίνεται η δυνατότητα να κάνει χρήση της πρωτοπρόσωπης αφήγησης σχολιάζοντας αυτά που παρατηρεί¹⁰¹. Εξετάζοντας τώρα τη δομή του έργου του ως προς το ύφος και τη γλώσσα διαπιστώνουμε πως η σύνδεση μεταξύ των προτάσεων γίνεται με την επανάληψη μιας λέξης στον ίδιο ή και διαφορετικό τύπο ή με τη χρήση δεικτικής αντωνυμίας, δημιουργώντας έτσι έναν αλυσιδωτό λόγο¹⁰², αυτό που ο Αριστοτέλης ονομάζει *ειρομένην λέξιν*¹⁰³. Η κυκλική αυτή πορεία και ξαφνική αλλαγή του λόγου είναι χαρακτηριστικά γνωρίσματα του πρώιμου και απλού ύφους του¹⁰⁴. Ωστόσο είναι εμφανείς οι επιδράσεις της σοφιστικής ρητορικής με τις αντιθέσεις και τη ρυθμικότητα των φράσεων, για το διάστημα που παρέμενε ο Ηρόδοτος στην Αθήνα¹⁰⁵.

Ο Θουκυδίδης έχει επιλέξει να αφήσει πίσω του τον εντυπωσιασμό και την ευχαρίστηση και να επιλέξει το δρόμο της αλήθειας. Ως γνωστό έζησε στο πνευματικό κλίμα της Αθηναϊκής δημοκρατίας στα χρόνια του Περικλή¹⁰⁶ κι επηρεάστηκε από τη θαλασσοκρατία και τη σοφιστική γεγονός που αποτυπώνεται στο έργο του¹⁰⁷. Φρόντισε να τηρηθεί η γενική ιδέα, όπως ο ίδιος μας διαβεβαιώνει κι αναφέρει ο Κωνσταντινόπουλος στο πόνημα του, η «*ζύμπασα γνώμη*» των λόγων και τους αναπαριστούσε, όπως άρμοζε σε κάθε περίπτωση, μειώνοντας έτσι τη προσθήκη της προσωπικής του άποψης, τονίζοντας όσα ο ίδιος έκρινε σημαντικά¹⁰⁸. Εξετάζοντας τον τρόπο γραφής του διακρίνουμε το δεύτερο στάδιο εξέλιξης του ύφους του αρχαίου πεζού λόγου, το *αντιθετικό ύφος*¹⁰⁹. Κύριο χαρακτηριστικό του, η αντίθεση μεταξύ των φράσεων, των προτάσεων και των περιόδων¹¹⁰. Άλλο βασικό του γνώρισμα, η *αφαιρετικότητα*, η χρήση δηλαδή ρηματικών τύπων (μετοχές κι απαρέμφατα) έναντι ουσιαστικών¹¹¹. Ο Θουκυδίδης όμως δε σταματά να μας εκπλήσσει με την ποικιλία που παρατηρείται στην πένα του. Μια *ποικιλία* που έχει να κάνει με τη με τη σύνδεση

¹⁰⁰ Hornblower 2010, 58

¹⁰¹ Κωνσταντινόπουλος 2013, 48.

¹⁰² Κωνσταντινόπουλος – Πανομήτρος 2010, 55 – 65.

¹⁰³ Αριστοτέλης Ρητορική 1409^a 35.

¹⁰⁴ Κωνσταντινόπουλος 2013, 122.

¹⁰⁵ Κωνσταντινόπουλος 2013, 123.

¹⁰⁶ Finley 2006, 46.

¹⁰⁷ Κωνσταντινόπουλος 2013, 54.

¹⁰⁸ Κωνσταντινόπουλος 2013, 54 – 55.

¹⁰⁹ Finley 2006, 258 – 267.

¹¹⁰ Κωνσταντινόπουλος 2013, 132.

¹¹¹ Κωνσταντινόπουλος 2013, 133.

γραμματικά μεν ανόμοιων συνδεόμενων μελών, ισοδύναμων δε συντακτικά, πρόκειται για τη γνωστή *variatio*¹¹².

Ο Ξενοφώντας με τη σειρά του αναλαμβάνοντας να συνεχίσει το έργο του Θουκυδίδη στα δυο πρώτα βιβλία του φαίνεται να ακολουθεί πιστά τον προκάτοχο του, αυτό όμως δεν ισχύει για όλο το έργο του, το οποίο χαρακτηρίζεται από απλότητα κι ευληπτότητα. Βασικά του γνωρίσματα είναι η *αντιθετική δόμηση* των προτάσεων, τις *μετοχικές φράσεις* και την *variation*¹¹³. Σε πολλά σημεία του έργου του επιλέγει να ακολουθεί απλούστερη διατύπωση, ενώ η ροπή του για τον πλάγιο λόγο είναι εμφανής.

Στο σημείο αυτό θα θέλαμε να γίνει μια σύγκριση όσον αφορά τη γλώσσα των τριών αυτών μορφών που επηρέασαν καθένας με το δικό του τρόπο την πορεία της ιστορίας και της ιστοριογραφίας. Ο Ηρόδοτος δέχτηκε πλήθος επιδράσεων από τη ποίηση, τη σοφιστική ρητορική και την αττική διάλεκτο, παρουσιάζοντας έτσι μια πολυμορφία το έργο του¹¹⁴. Η γλώσσα του λοιπόν είναι μεικτή¹¹⁵, πρόκειται για ένα κράμα Ιωνικής στην οποία εξέχουσα θέση κατέχουν οι ομηρικές λέξεις¹¹⁶. Ο Θουκυδίδης από την πλευρά του χρησιμοποιεί ένα μεγαλοπρεπή τρόπο έκφρασης¹¹⁷, κάνοντας συνειδητή χρήση ιωνικών συμπλεγμάτων, καθώς ήταν καθιερωμένα εκείνη την εποχή, ονοματικών τύπων του ρήματος, λόγω της έλλειψης αφηρημένων ουσιαστικών στον πρώιμο πεζό λόγο, ποιητικών λέξεων και σύνθετων ρημάτων μας δείχνουν μια πλούσια γλωσσική ποικιλία¹¹⁸. Τέλος ο Ξενοφών φαίνεται να μη χρησιμοποιεί πολλά αττικά διαλεκτικά στοιχεία με αποτέλεσμα η γλώσσα του να μη θεωρείται καθαρή¹¹⁹. Στο λεξιλόγιο του κυριαρχούν τα δωρικά και ιωνικά στοιχεία, δίνοντας έτσι μια ποικιλία, ποιητικά αλλά και στοιχεία της κοινής, ανοίγοντας έτσι το δρόμο για την τελευταία¹²⁰.

Στο σημείο αυτό καλό θα ήταν να αναφερθούμε στις όψεις της διακειμενικής σχέσης μεταξύ του Ηροδότου και του Θουκυδίδη, καθώς εντοπίζονται ομοιότητες ως προς τις μεθόδους που χρησιμοποιούν, τη λογοτεχνική παρουσίαση και τις απόψεις τους περί ιστορικής αιτιολογίας¹²¹. Δε πρέπει ωστόσο να λησμονούμε πως ο Θουκυδίδης σίγουρα θα επηρεάστηκε από το μεγάλο λογοτεχνικό υλικό της εποχής του, το οποίο δυστυχώς δεν φτάνει όλο ως τις μέρες μας, καθώς και από τη μεγάλη φυσιογνωμία του Ομήρου, που αποτέλεσε πηγή έμπνευσης για πολλούς κατοπινούς δημιουργούς.

¹¹² Κωνσταντινόπουλος 2013, 134.

¹¹³ Κωνσταντινόπουλος 2013, 140.

¹¹⁴ Κωνσταντινόπουλος 2013, 124.

¹¹⁵ Κωνσταντινόπουλος – Πανομήτρος 2010, 72 – 79.

¹¹⁶ Κωνσταντινόπουλος 2013, 124 – 125.

¹¹⁷ Κωνσταντινόπουλος 2013, 135.

¹¹⁸ Κωνσταντινόπουλος – Πανομήτρος 2010, 115 – 125.

¹¹⁹ Κωνσταντινόπουλος 2013, 142.

¹²⁰ Κωνσταντινόπουλος 2013, 142.

¹²¹ Brill's 2011, 57.

Αρχικά, όπως ήδη έχει επισημάνει πρώτος ο Simon Hornblower, ο Θουκυδίδης αποφάσισε να καταγράψει με πάσα ειλικρίνεια και να ερμηνεύσει το παρελθόν, αρχής γενομένης από γεγονότα κοντινά στον ίδιο, για να δύναται της εποπτείας καθώς και της ακρίβειας τους. Δε θα σταθούμε όμως μόνο σ' αυτό, αλλά κάνοντας ένα βήμα πιο πέρα βλέπουμε, πως ο ιστορικός θεωρεί ότι οφείλει στον προπάτορα του καθώς με τις δυο εκτενείς παρεμβάσεις που κάνει στο Α' Βιβλίο του, τη λεγόμενη *Πεντηκονταετία*, προσπαθεί να καλύψει το κενό ανάμεσα στους Περσικούς Πολέμους που πραγματεύεται ο Ηρόδοτος και στον Πελοποννησιακό Πόλεμο, που συνθέτει ο ίδιος.

Στη συνέχεια διακρίνεται η αμεροληψία που διακατείχε και τους δυο καθώς συνάδουν οι συνθήκες της ζωής τους. Πέρα όμως από αυτό, κοινός τόπος αποτελεί η επίδραση της επικής και τραγικής ποίησης, η διάταξη του υλικού καθώς και η επιλογή του λεξιλογίου. Αξίζει επίσης να λεχθεί ένα ανεκδοτολογικό στοιχείο πως ο Θουκυδίδης δάκρυσε όταν άκουσε τον Ηρόδοτο ν' απαγγέλλει.

Περνώντας τώρα στις αποκλίσεις τους η κυριότερη διαφορά ανάμεσα τους είναι στη θεολογία καθώς και στη θεώρηση της σχέσης αιτίου- αιτιατού. Πιο συγκεκριμένα ο Ηρόδοτος αφήνεται περισσότερο στην μοίρα και στην *τίσις* ως θεϊκή ανταμοιβή για τις ανθρώπινες πράξεις. Εν αντιθέσει στο Θουκυδίδη η απόδοση γεγονότων στο *θείο* είναι μειωμένη.

Επιπλέον μια έντονη διαφορά έχει να κάνει με τη χρήση της λέξης *έργα*. Στον Ηρόδοτο παίρνει την ερμηνεία των χειροπιαστών τεχνουργημάτων καθώς και ποικίλων ενεργειών, ενώ ο Θουκυδίδης εννοεί τη πολιτική ή στρατιωτική δράση. Μάλιστα, ο τελευταίος όσον αφορά τη μέθοδο παρουσίασης των γεγονότων διαπιστώνεται πως μεγάλο μέρος της αφήγησης είναι αυστηρό και αυχμηρό, ενώ στον πρώτο υπάρχει μια απλή ισορροπία.

Παρατηρούμε λοιπόν πως και οι δυο κάνουν χρήση εμπειρικής ψυχολογίας θέλοντας κατ' αυτόν τον τρόπο να ερμηνεύσουν τις στρατιωτικές ήττες που υπέστη ο αθηναϊκός στόλος στη Σικελία αφενός και αφετέρου η εκστρατεία του Ξέρξη στην Ελλάδα. Γίνεται επομένως χρήση εστιασμένης αφήγησης, μια αφηγηματική τεχνική γνωστή στις θουκυδίδειες σπουδές ως «*συναγόμενο κίνητρο*»¹²². Βέβαια καλό θα ήταν να λεχθεί πως ο Ηρόδοτος είναι πιο κοντά στον ομηρικό λόγο και στη νοοτροπία μιας δημόσιας ομιλίας

¹²² Brill's 2011, 59.

1.5 Ιστορική Αφήγηση Κερκυραϊκών

Ο εμφύλιος πόλεμος στην Κέρκυρα είναι αδύνατο να αντιμετωπιστεί ως γεγονός ξεκομμένο από τον υπόλοιπο αρχαιοελληνικό κόσμο. Κι αυτό γιατί η διαμάχη της Κέρκυρας με την Κόρινθο στάθηκε η απαρχή του πελοποννησιακού πολέμου. Υπήρξε δηλαδή η αφορμή – κι όχι το αίτιο – της σύγκρουσης της Αθήνας με τη Σπάρτη (και των συμμάχων), στο πλαίσιο της μοιρασιάς του κόσμου (στο πλαίσιο της εποχής), όπως ορίζει ο επεκτατισμός των ισχυρών. Γιατί οι προθέσεις της Αθήνας ήταν ξεκάθαρες και η μετατροπή της αθηναϊκής συμμαχίας σε αθηναϊκή ηγεμονία κάτι παραπάνω από αισθητή. Γιατί η Σπάρτη δε θα μπορούσε να ανεχτεί άλλο την ισχυροποίηση της Αθήνας. Γιατί η αποικιοκρατική πολιτική της Αθήνας, που έφτανε να ελέγχει οικονομικά ένα τεράστιο κομμάτι του αρχαίου κόσμου, ήταν για τη Σπάρτη μια μόνιμη απειλή.

Μοιραία ο χάρτης χωρίζεται σε ζώνες επιρροής, που όμως πρέπει να αποκτήσουν υπόβαθρο χειροπιαστό. Να είναι ξεκάθαρα διαχωρισμένο το που ανήκει κανείς. Με δυο λόγια όλοι πρέπει να απαντήσουν αν είναι δημοκρατικοί ή ολιγαρχικοί. Υπό αυτές τις προϋποθέσεις η πολιτική τοποθέτηση γίνεται ζήτημα δευτερεύον, αφού η ουσία κρύβεται αλλού. Το αμείλικτο ερώτημα της επιλογής στρατοπέδου πρέπει με κάποιο τρόπο να αιτιολογηθεί και σαφώς τίθεται θέμα πολιτικής επιλογής, αν θα ακολουθήσει κανείς τη δημοκρατική Αθήνα ή την ολιγαρχική Σπάρτη. Όμως, μπροστά στον εκβιασμό της αχαλίνωτης βίας που είναι έτοιμη να ξεσπάσει, κάθε πολιτική επιλογή ματαιώνεται, αφού το ζήτημα παίρνει αυτομάτως διαστάσεις ισχύος. Με άλλα λόγια το ερώτημα μετατοπίζεται στο δίλημμα της συμφέρουσας επιλογής ή, για να το πούμε απλούστερα, στο ζήτημα της επιλογής του στρατοπέδου που θα νικήσει, γιατί αλίμονο στους ηττημένους. Είμαι ολιγαρχικός σημαίνει ότι τάσσομαι με τη Σπάρτη, ότι δηλαδή πιστεύω ότι η Σπάρτη θα νικήσει. Η λογική αυτή βέβαια δεν αποκλείει ότι πραγματικά συμπαθώ τη Σπάρτη ή, εκ του αντιθέτου, ότι αντιπαθώ την Αθήνα. Όμως, όταν, επί της ουσίας, αποκλείεται η πιο ουσιώδης και η πιο πολιτικοποιημένη επιλογή της αποφυγής του πολέμου, όλη η συλλογιστική ματαιώνεται. Αναγκαστικά το δίλημμα Αθήνα ή Σπάρτη είναι ψευδοδίλημμα, αφού στο τέλος θα ακολουθήσει σφαγή. Πολιτική επιλογή σημαίνει εξ' ορισμού ελεύθερη επιλογή. Η βία που επικρέμεται ως δεδομένη συνέπεια της όποιας πολιτικής επιλογής, αναγκαστικά την εκμηδενίζει. Γιατί δε μιλάμε για επιλογή, αλλά για εκβιασμό.

Κι αυτό ακριβώς είναι το πεδίο των συμφερόντων. Η πολιτική σκηνή γεμίζει από ανθρώπους που πρόσκεινται στη μία ή την άλλη παράταξη και τα κίνητρα των ανθρώπων αυτών κρίνονται δυσδιάκριτα. Εκπροσωπούν πράγματι ιδέες ή συμφέροντα; Κινούνται αυτόβουλα ή κατευθυνόμενα; Οι μεγάλες δυνάμεις δε θα προσπαθήσουν να επηρεάσουν την πολιτική σκηνή προς ίδιον όφελος; Μήπως οι πολιτικοί παίρνουν εντολές άνωθεν; Μήπως οι ίδιοι εκπροσωπούν προσωπικά οφέλη που θα καρπωθούν υποστηρίζοντας τη μια ή την άλλη παράταξη; Κι αλήθεια, γιατί να υποστηρίξει κανείς την Αθήνα όταν βλέπει πως συμπεριφέρεται στους συμμάχους; Και γιατί τη Σπάρτη; Μήπως κι αυτοί δεν ασκούσαν οικονομική εκμετάλλευση; Μήπως οι είλωτες δεν αποδεικνύουν και τη δική τους πολιτική της υπεροχής; Όμως, όταν η ιστορική συγκυρία καθιστά αναπόφευκτη την επιλογή στρατοπέδου, όλα τα ερωτήματα χάνουν κάθε σημασία. Το μόνο που μένει είναι η καχυποψία και το συμφέρον που γεννιούνται αναπόφευκτα. Βρισκόμαστε μπροστά στις

ιδανικότερες προϋποθέσεις που θα οδηγήσουν στον πιο αχαλίνωτο φανατισμό. Όλα τείνουν στο ανεξέλεγκτο.

Οι Κερκυραίοι βρέθηκαν στο επίκεντρο της διένεξης με τους Κορινθίους σχετικά με την Επίδαμνο. Οι Κορινθίοι έδειξαν αδιάλλακτη στάση. Έστειλαν πλοία για ναυμαχία. Οι Κερκυραίοι, επίσης αδιάλλακτα, έκριναν ότι έπρεπε να συγκρουστούν. Οι Κορινθίοι ήταν ολιγαρχικοί και σύμμαχοι της Σπάρτης. Οι Κερκυραίοι ζητάν τη βοήθεια της Αθήνας και πετυχαίνουν συμμαχία. Τα πράγματα γίνονται οριακά. Τώρα πλέον είναι ζήτημα υψίστης σημασίας το αν θα επικρατήσει στην Κέρκυρα η δημοκρατική ή η ολιγαρχική παράταξη. Οι ξένες δυνάμεις προσπαθούν να ρυθμίσουν τα εσωτερικά της Κέρκυρας: «Ο εμφύλιος σπαραγμός στην Κέρκυρα άρχισε όταν γύρισαν σ' αυτήν όσοι είχαν αιχμαλωτιστεί στις ναυμαχίες που έγιναν γύρω από την Επίδαμνο. Οι Κορινθίοι τους είχαν ελευθερώσει τάχα επειδή οι πρόξενοι των Κερκυραίων στην Κόρινθο είχαν δώσει εγγύηση οχτακόσια τάλαντα, πραγματικά όμως επειδή τους είχαν πείσει να κάμουν την Κέρκυρα σύμμαχο της Κορίνθου. Και δούλευαν μυστικά οι άντρες αυτοί, πλησιάζοντας τους συμπολίτες τους έναν έναν, για να αποσπάσουν την πόλη τους από την αθηναϊκή συμμαχία. Όταν έφτασαν στην Κέρκυρα ένα αθηναϊκό καράβι κι ένα κορινθιακό, το καθένα με πρέσβεις, κι έγινε δημόσια συζήτηση, οι Κερκυραίοι αποφάσισαν, ύστερα από ψηφοφορία, να μείνουν σύμμαχοι των Αθηναίων, σύμφωνα με τη συνθήκη που είχαν κάμει μαζί τους, να έχουν όμως φιλικές σχέσεις και με τους Πελοποννησίους, όπως παλιότερα». (βιβλίο τρίτο, παράγραφος 70).

Φυσικά, αυτό το πολιτικό δίπολο, δημοκρατικοί – ολιγαρχικοί, δεν είναι καινούργιο στην Κέρκυρα. Το καινούργιο είναι το αποφασιστικό της σημασίας για την υπεροχή του ενός ή του άλλου. Το ότι η πολιτική σκηνή στην Κέρκυρα αποκτά «διεθνείς» (για την εποχή) διαστάσεις. Με άλλα λόγια η εσωτερική πολιτική σκηνή της Κέρκυρας γίνεται πεδίο της εξωτερικής πολιτικής των άλλων πόλεων. Ήδη περιφέρονται άνθρωποι που εκπροσωπούν ξένα συμφέροντα. Είναι ζήτημα χρόνου το πότε θα δυναμιτιστεί το κλίμα. Η τραγωδία της Κέρκυρας έχει αρχίσει: «Ταυτόχρονα, οι άλλοτε αιχμάλωτοι, έκαμαν καταγγελία εναντίον του Πειθία, που ήταν αυτοδιορισμένος πρόξενος των Αθηναίων κι αρχηγός του δημοκρατικού κόμματος, κατηγορώντας τον ότι θέλει να υποδουλώσει την Κέρκυρα στους Αθηναίους. Ο Πειθίας αθωώθηκε και με τη σειρά του κατάγγειλε πέντε από τους πολιτικούς του αντιπάλους, τους πλουσιότερους, κατηγορώντας τους ότι κόβουν στηρίγματα για τα κλήματά τους από τα ιερά άλση του Δία και του Αλκίνοου. Το πρόστιμο που προβλεπόταν από το νόμο για κάθε στήριγμα ήταν ένας στατήρας. Οι πλούσιοι καταδικάστηκαν, κι επειδή το πρόστιμο ήταν πολύ μεγάλο, κάθισαν ικέτες στους ναούς, ζητώντας να πληρώσουν με δόσεις. Ο Πειθίας όμως, που ήταν επίσης και μέλος της βουλής, την έπεισε να εφαρμόσει το νόμο. Οι πέντε καταδικασμένοι, επειδή και νόμιμες δυνατότητες δεν είχαν και ταυτόχρονα πληροφορούνταν πως ο Πειθίας, όσο ακόμη θα ήταν μέλος της βουλής, θα προσπαθούσε να πείσει τους συμπολίτες του να έχουν τους ίδιους εχθρούς και φίλους με τους Αθηναίους, συνωμότησαν με τους ομοϊδεάτες τους, κι οπλισμένοι με στιλέτα όρμησαν ξαφνικά μέσα στη βουλή και σκότωσαν τον Πειθία κι άλλους, εξήντα περίπου, βουλευτές κι ιδιώτες. Λίγοι από τους ομοϊδεάτες του Πειθία κατόρθωσαν να καταφύγουν στο αθηναϊκό καράβι που βρισκόταν ακόμη στο λιμάνι». (βιβλίο τρίτο, παράγραφος 70).

Κατόπιν αυτών τα γεγονότα εξελίσσονται ραγδαία. Οι ολιγαρχικοί κυριαρχούν στη βουλή ασκώντας τρομοκρατία και αποφασίζουν να μη δέχονται κανέναν από τους εμπόλεμους εκτός αν έρχονται στον τόπο τους με ένα μόνο καράβι. Προσπαθούν να πείσουν το λαό ότι ο κίνδυνος της υποδούλωσης στην Αθήνα απεφεύχθη χάρη στις δικές τους πρωτοβουλίες. Στέλνουν μάλιστα και πρέσβεις στην Αθήνα για να ανακοινώσουν τις αποφάσεις τους και κυρίως για να προειδοποιήσουν τους δημοκρατικούς Κερκυραίους, που κατέφυγαν εκεί, να μην προβούν σε εχθρικές ενέργειες. Οι Αθηναίοι συλλαμβάνουν τους πρέσβεις αυτούς ως στασιαστές και τους οδηγούν για φύλαξη στην Αίγινα. Όταν φτάνει ένα κορινθιακό καράβι με Λακεδαιμονίους πρέσβεις στην Κέρκυρα, οι ολιγαρχικοί, προφανώς θεωρώντας βέβαιη την επικράτησή τους, επιτίθενται στους δημοκρατικούς, οι οποίοι, αφού ηττώνται στη μάχη, καταφεύγουν στην ακρόπολη. Η επόμενη μέρα περνάει με μικροσυμπλοκές και το ενδιαφέρον όλων στρέφεται στους δούλους. Και οι δύο προσπαθούν να τους προσεταιριστούν. Και οι δύο τάζουν ελευθερία. Η πλειοψηφία των δούλων τάσσεται με τους δημοκρατικούς. Οι ολιγαρχικοί όμως ενισχύονται με οχτακόσιους μισθοφόρους που ήρθαν από την απέναντι στεριά. Στην αποφασιστική μάχη, που γίνεται την αμέσως επόμενη μέρα, νικούν οι δημοκρατικοί: «Υστερα από μια μέρα έγινε νέα μάχη στην οποία νίκησαν οι δημοκρατικοί, κι επειδή κρατούσαν οχυρές θέσεις κι επειδή υπερείχαν αριθμητικά. Τους βοήθησαν με τόλμη ακόμη κι οι γυναίκες ρίχνοντας κεραμίδια από τις στέγες των σπιτιών κι υπομένοντας το θόρυβο της μάχης, πράγμα αφύσικο για το φύλο τους. Αργά το δειλινό οι ολιγαρχικοί είχαν νικηθεί, κι επειδή φοβήθηκαν μήπως οι δημοκρατικοί, με ορμητική επίθεσή τους, κυριέψουν το ναύσταθμο και ξολοθρέψουν τους ίδιους, έβαλαν φωτιά στις μονοκατοικίες που ήταν γύρω στην αγορά και στις γειτονικές πολυκατοικίες – για να μην μπορεί να γίνει η επίθεση – χωρίς να λυπηθούν ούτε τις δικές τους περιουσίες ούτε τις ξένες, έτσι που και πολλά εμπορεύματα κάηκαν κι αν είχε φυσήξει άνεμος ευνοϊκός κι η φωτιά μεταδινόταν στην πόλη, θα είχε κινυνέψει να καταστραφεί τούτη ολόκληρη». (βιβλίο τρίτο, παράγραφος 74).

Η παρουσία του στόλου των ξένων δυνάμεων αποτελεί το βαρόμετρο όλων των εξελίξεων. Όταν φτάνουν στην Κέρκυρα τα δώδεκα αθηναϊκά καράβια με επικεφαλής τον στρατηγό Νικόστρατο, οι δημοκρατικοί αποθρασύνονται. Ο Νικόστρατος κάνει συμφωνία να οδηγηθούν σε δίκη οι δέκα πρωταίτιοι της στάσης των ολιγαρχικών και οι υπόλοιποι να παραμείνουν ανενόχλητοι. Τη στιγμή όμως που αποφασίζει να αναχωρήσει οι δημοκρατικοί του προτείνουν να αφήσει πέντε καράβια για κάθε ενδεχόμενο. Δεσμεύονται μάλιστα να τα επανδρώσουν οι ίδιοι. Ο Νικόστρατος δέχεται και οι δημοκρατικοί στρατολογούν τους πολιτικούς τους αντιπάλους και τους επιβιβάζουν στα καράβια αυτά. Οι ολιγαρχικοί, επειδή νομίζουν ότι θα σταλθούν στην Αθήνα, κάθονται ικέτες στο ιερό των Διοσκούρων. Οι δημοκρατικοί τους κατηγορούν για δυσπιστία, που (φυσικά) κρύβει δόλιους σκοπούς, και οπλίζονται. Περίπου τετρακόσιοι ολιγαρχικοί κάθονται ικέτες στο ναό της Ήρας για να γλυτώσουν τη ζωή τους. Η παρέμβαση του Νικόστρατου αποτρέπει το μακελειό. Οι δημοκρατικοί μεταφέρουν τους ικέτες στο απέναντι νησί για να μην εκδηλωθεί κανένα επικίνδυνο κίνημα. Όταν όμως μετά από τέσσερις – πέντε μέρες εμφανίζονται πελοποννησιακά πλοία, οι ισορροπίες αλλάζουν. Γίνεται ναυμαχία, όπου τα πελοποννησιακά καράβια, όντας σαφώς περισσότερα, επικρατούν, χωρίς όμως να εξολοθρεύσουν τις αντίπαλες δυνάμεις. Οι δημοκρατικοί φοβούνται πλέον την επίθεση των Πελοποννησίων στην πόλη. Ως πράξη καλής θέλησης επαναφέρουν τους ικέτες από το απέναντι νησί στο ναό της Ήρας. Κάνουν μάλιστα και

άνοιγμα στους ολιγαρχικούς για τη σωτηρία της πόλης: «Στο μεταξύ οι δημοκρατικοί της Κέρκυρας, φοβισμένοι μήπως τους επιτεθεί ο πελοποννησιακός στόλος, ήρθαν σε διαπραγματεύσεις με τους ικέτες και τους άλλους ολιγαρχικούς, για το πώς θα σωθεί η πόλη, κι έπεισαν μερικούς απ' αυτούς να μπουν πληρώματα στα καράβια. Πραγματικά, παρόλες τις δυσκολίες, κατάφεραν να επανδρώσουν τριάντα καράβια και περίμεναν την επίθεση. Οι Πελοποννήσιοι ωστόσο, αφού ως το μεσημέρι ρήμαζαν τα κτήματα, έφυγαν, γιατί μόλις νύχτωσε ειδοποιήθηκαν με φωτιές ότι εξήντα αθηναϊκά καράβια αρμένιζαν από τη Λευκάδα για την Κέρκυρα». (βιβλίο τρίτο, παράγραφος 80).

Με την αποχώρηση των πελοποννησιακών πλοίων και πριν καλά – καλά φτάσουν τα αθηναϊκά σκάφη (με αρχηγό τον Ευρυμέδοντα) ξεκινά σφαγή χωρίς προηγούμενο: «Όλους εκείνους που είχαν πείσει να μπουν στα καράβια, τους έβγαζαν απ' αυτά και τους έσφαζαν. Ήρθαν και στο ναό της Ήρας κι αφού έπεισαν γύρω στους πενήντα ολιγαρχικούς να περάσουν από κανονική δίκη, τους καταδίκασαν όλους σε θάνατο. Οι περισσότεροι από τους ικέτες – όλοι όσοι δεν είχαν πειστεί να δικαστούν – βλέποντας τα όσα γίνονταν, σκότωναν ο ένας τον άλλον εκεί, μέσα στον ιερό τόπο. Μερικοί κρεμάστηκαν από τα δέντρα κι άλλοι αυτοκτόνησαν, όπως μπόρεσε ο καθένας. Εφτά μέρες, όσες μετά τον ερχομό του στο νησί έμεινε ο Ευρυμέδοντας με τα εξήντα καράβια του, οι Κερκυραίοι σκότωναν όσους από τους συμπολίτες τους θεωρούσαν εχθρούς τους. Τους κατηγορούσαν ότι επιχείρησαν να ανατρέψουν τη δημοκρατία. Αρκετοί όμως θανατώθηκαν από προσωπικά μίση, κι άλλοι, που είχαν δανείσει χρήματα, από τους οφειλέτες τους. Ο θάνατος παρουσιάστηκε εδώ μ' όλες του τις μορφές και, όπως συνήθως συμβαίνει σε τέτοιες περιστάσεις, δεν έμεινε αγριότητα που να μη γίνει, κι ακόμη χειρότερα. Γιατί και πατέρας σκότωσε το παιδί του, κι ικέτες αποσπάστηκαν από τους ναούς και θανατώθηκαν πλάι τους, και μερικοί άλλοι χτίστηκαν μέσα στο ιερό του Διονύσου και πέθαναν εκεί». (βιβλίο τρίτο, παράγραφος 81).

Η τελευταία πράξη του κερκυραϊκού εμφύλιου είναι ο επίλογος της πιο πένθιμης μελωδίας. Οι ολιγαρχικοί που κατάφεραν να ξεφύγουν από τη σφαγή, κατέφυγαν στο βουνό Ιστώνη και, όταν μετά τον εμφύλιο επέστρεψαν στο νησί, κυριαρχούσαν στην ύπαιθρο και προξενούσαν μεγάλες καταστροφές. Τελικά αναγκάστηκαν να συνθηκολογήσουν με τις αθηναϊκές δυνάμεις και οδηγήθηκαν στο νησί Πτυχία, με προοπτική να μεταφερθούν στην Αθήνα: «Οι ηγέτες του δημοκρατικού κόμματος της Κέρκυρας όμως, από φόβο μήπως οι Αθηναίοι τους ολιγαρχικούς που θα μεταφέρουν στην Αθήνα δεν τους θανατώσουν, μηχανεύτηκαν το εξής. Έστειλαν κρυφά στο νησί μερικούς φίλους των κρατουμένων, δασκαλεμένους να δείξουν πως τάχα θέλουν το καλό τους, οι οποίοι τους είπαν – κι έπεισαν λίγους – ότι το καλύτερο που έχουν να κάμουν είναι να δραπετεύσουν το γρηγορότερο, κι ότι οι ίδιοι θα τους είχαν έτοιμο κάποιο πλοίο. Οι στρατηγί των Αθηναίων, πρόστεσαν, στην πραγματικότητα είχαν σκοπό να τους παραδώσουν στους δημοκρατικούς της Κέρκυρας». (βιβλίο τέταρτο, παράγραφος 46). Φυσικά συνελήφθησαν την ώρα της φυγής. Φυσικά το γεγονός χρησιμοποιήθηκε ως πρόφαση για την ακύρωση όλων των συμφωνιών. Φυσικά στάλθηκαν πεσκέσι στους δημοκρατικούς Κερκυραίους. Ο Θουκυδίδης καταγγέλλει ξεκάθαρα και την ευθύνη των ίδιων των Αθηναίων στρατηγών που εν πλήρη γνώση της σκευωρίας έκαναν τα στραβά μάτια εξυπηρετώντας προσωπικές σκοπιμότητες: «Όταν οι δημοκρατικοί Κερκυραίοι τους παραλάβανε, τους έκλεισαν σ' ένα μεγάλο οίκημα. Έπειτα τους έβγαζαν σε ομάδες από είκοσι, δεμένους τον ένα με τον άλλο, και τους υποχρέωναν να περάσουν ανάμεσα

σε δυο σειρές παραταγμένους οπλίτες, οι οποίοι, αν έβλεπαν κανέναν εχθρό τους, τον χτυπούσαν και τον μαχαίρωναν, ενώ άλλοι, που βιάζονταν πλάι τους με μαστίγια, ανάγκαζαν όσους βραδυπορούσαν να περπατούν γρήγορα» (βιβλίο τέταρτο, παράγραφος 47). Κι όταν αυτοί που παρέμεναν έγκλειστοι στο οίκημα αντιλήφθηκαν τι τέλος τους περιμένει όταν θα βγουν έξω ζητούσαν από τους Αθηναίους να τους σκοτώσουν οι ίδιοι επί τόπου: «Αρνιόταν επίσης να βγουν πια από το οίκημα και δήλωναν πως, όσο μπορούσαν, δε θα άφηναν κανένα να μπει. Οι δημοκρατικοί Κερκυραίοι δε σκέφτηκαν, φυσικά, καθόλου να παραβιάσουν τις πόρτες, αλλά ανέβηκαν στη στέγη του οικήματος, ξήλωναν την οροφή κι έριχναν κεραμίδια και τόξευαν προς τα κάτω. Οι κλεισμένοι φυλάγονταν όπως μπορούσαν, ενώ ταυτόχρονα, οι περισσότεροι άρχισαν να αυτοκτονούν. Άλλοι έμπηγαν στο λαιμό τους βέλη από κείνα που τους έριχναν οι αντίπαλοί τους από πάνω, άλλοι κρεμιόταν με σκοινιά που έπαιρναν από μερικά κρεβάτια, τα οποία έτυχε να βρίσκονται στο οίκημα, ή με λουρίδες που έκαναν από τα ίδια τους τα ρούχα. Με κάθε τρόπο, στη διάρκεια όλης σχεδόν της νύχτας (γιατί νύχτωσε στη διάρκεια της συμφοράς τους), αυτοκτονώντας ή χτυπημένοι απ' αυτούς που βρίσκονταν πάνω στη στέγη, εξοντώθηκαν. Όταν ξημέρωσε, οι δημοκρατικοί Κερκυραίοι τους έριξαν, τον ένα πάνω στον άλλο, σε κάρα και τους πήγαν έξω από την πόλη. Τις γυναίκες, εξάλλου, που είχαν πιάσει στο οχύρωμα τις πούλησαν ως δούλες». (βιβλίο τέταρτο, παράγραφος 48).

2 Τα Λογισμικά στη μελέτη των κειμένων

Τα λογισμικά προγράμματα έχουν αναπτυχθεί τα τελευταία χρόνια και έχουν εξελιχθεί μέσω της πληροφορικής. Προγράμματα που με τη χρήση του διαδικτύου βοηθούν εκατομμύρια χρήστες ανά τον κόσμο να έχουν πρόσβαση σε παντός είδους υλικό. Αυτά λοιπόν τα προγράμματα θα προσπαθήσουμε να αναδείξουμε στη παρούσα εργασία. Αρχικά θα παρουσιάσουμε ποιοι είναι οι ιστότοποι αυτοί και πως μπορούν να μας βοηθήσουν στη μελέτη του τρίτου βιβλίου του Θουκυδίδη.

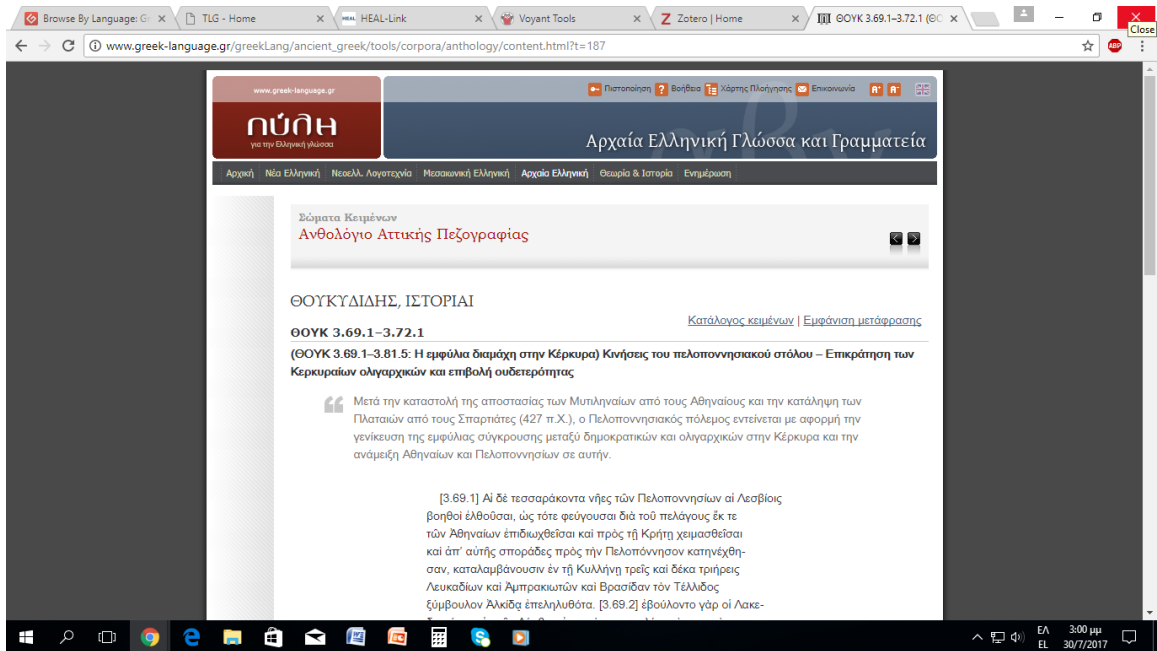
Τα τελευταία χρόνια σημειώνονται μεγάλες αλλαγές στη ζωή των ανθρώπων που συνδέονται άρρηκτα με το ρόλο της τεχνολογίας στην καθημερινή ζωή. Η χρήση των νέων τεχνολογιών και η παροχή εργαλείων δίνουν τη δυνατότητα για άμεση πρόσβαση, στην ανάλυση και τη μεταφορά της πληροφορίας, σε συνδυασμό πάντα με τη διαχείριση και την αξιοποίηση της νέας γνώσης. Οι Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας επιδρούν καταλυτικά και δημιουργούν μια νέα κοινωνική πραγματικότητα, διαμορφώνοντας την Κοινωνία της Πληροφορίας. Βρισκόμαστε μπροστά σε μια τεχνολογική έκρηξη του διαδικτύου και των πολυμεσικών εφαρμογών, που έχουν εισβάλει δυναμικά και στα εκπαιδευτικά συστήματα, δημιουργώντας νέες συνθήκες στη παροχή των γνώσεων.

Οι ΤΠΕ αποτελούν μια τεχνολογική, κοινωνική, πολιτισμική και οικονομική πραγματικότητα του 21^{ου} αιώνα. Ασφαλώς χρειάζεται να διαμορφωθούν ευνοϊκές συνθήκες και να υπάρξουν κατάλληλες στρατηγικές που θα επιτρέψουν να υλοποιηθούν οι παιδαγωγικοί στόχοι, ώστε να αποτελέσουν μέσο μιας γενικότερης εκπαιδευτικής αλλαγής κι αναδιοργάνωσης¹²³.

¹²³ Λαφατζή 2005, 58 κ.ε.

2.1 Η Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα

Αρχικά θα παρουσιάσουμε την «Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα». Κάθε επισκέπτης αυτού του χώρου μπορεί να αντλήσει υλικό για όλες τις περιόδους της ελληνικής γλώσσας. Επιλέγοντας το σύνδεσμο *Αρχαία Ελληνική* ανοίγονται στο δέκτη του επιπλέον επιλογές, οι οποίες τον βοηθούν σε ένα πρώτο στάδιο, έτσι ώστε να βρει το κείμενο που επιθυμεί, να μελετήσει από το *Ανθολόγιο της Αττικής Πεζογραφίας*. Ακολούθως, εμφανίζεται ένας *Κατάλογος Κειμένων*. Τον κατάλογο αυτόν θα αξιοποιήσουμε κι εμείς στο παρόν πόνημα προκειμένου να εντοπίσουμε το τρίτο βιβλίο από το έργο του Θουκυδίδη, *Τα Κερκυραϊκά*.

Πέρα όμως από το πρωτότυπο κείμενο υπάρχει η δυνατότητα ο επισκέπτης να βρει και την απόδοση των κειμένων, που θα επιλέξει, στη νέα ελληνική. Αυτό μάλιστα θα διαπιστώσετε κι από την εικόνα που ακολουθεί. Έχουμε ήδη επιλέξει το τρίτο βιβλίο του Θουκυδίδη και πιο συγκεκριμένα τις παραγράφους 69 – 72 και εμφανίζονται στον δέκτη μας η απόδοση των Ελ. Βενιζέλου και Ε. Λαμπρίδη. Κατόπιν ο μελετητής επιλέγει ποια από τις δυο θα επιθυμούσε να συμβουλευτεί.

Μια ακόμη δυνατότητα του παρόντος ιστοτόπου είναι η χρήση του *Συμφραστικού Πίνακα*. Εκεί δύναται να εντοπίσει ο επισκέπτης όλους τους λεξικούς τύπους, που

απαντούν στο Ανθολόγιο της Αττικής Πεζογραφίας. Δίνεται ακολούθως ένα παράδειγμα με τη λέξη *Λακεδαιμονίων*, έτσι ώστε να δούμε πως μπορεί να μας φανεί χρήσιμος.

The screenshot shows a web browser window with the URL www.greek-language.gr/greekLang/ancient_greek/tools/corpora/concordance/search.html?lq=Λακεδαιμονίων&dq=199. The page title is "Συμφραστικός Πίνακας Λέξεων του Ανθολογίου Αττικής Πεζογραφίας". The search results for "Λακεδαιμονίων" are displayed, showing 124 occurrences. The results are listed with the text they appear in, such as "ΔΙΣΚΙΝ 1. 180 ἤδη γὰρ πᾶσι ἐν τῇ τῶν Λακεδαιμονίων ἐκκλησίᾳ, ἄνδρες βεβηκόταί μιν" and "ΔΙΣΚΙΝ 1. 180 ὅς εἰς ὑπερβολὴν δυνατοῦ, καὶ τῶν Λακεδαιμονίων, | ὡς φασί, κατὰ τὴν ἐκείνου γνώμην".

Παρατηρούμε λοιπόν πως η λέξη *Λακεδαιμονίων* εμφανίζεται στα έργα των καταγεγραμμένων κειμένων του Ανθολογίου της Αττικής Πεζογραφίας που υπάρχουν στην «Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα». Πιο συγκεκριμένα εντοπίζεται στον Αισχύνη, στον Ανδοκίδη, στην Αθηναίων Πολιτείας και στο Δημοσθένη. Δίνεται επομένως η δυνατότητα στον ερευνητή να εντοπίσει πολύ πιο εύκολα τα χωρία των κειμένων αυτών και να εξετάσει τις αναφορές που γίνονται για την εκάστοτε λέξη, που επιθυμεί να μελετήσει.

2.2 Περσέας – Perseus

PERSEUS DIGITAL LIBRARY
GREGORY R. CRANE, EDITOR-IN-CHIEF
TUFTS UNIVERSITY

Home Collections/Texts Perseus Catalog Research Grants Open Source About Help

Welcome to Perseus 4.0, also known as the Perseus Hopper.
Read more on the [Perseus version history](#).
New to Perseus? [Click here](#) for a short tutorial.

Perseus Updates

- January 9, 2017: Update on the new MA in Digital Tools for Premodern Studies at Tufts**
In September 2016, we announced the creation of a new MA at Tufts University which will begin in Fall 2017. [Read more ...](#)
- December 22, 2016: A New Version of Perseus and Academic Partnerships**
An earlier blog entry pointed to a draft description of work on a new Perseus that we expect will appear, in some fashion, as a formal Request for Proposals from Leipzig in early January 2017. One reason to circulate this description is to get feedback. A second is to be able to explore different approaches before any formal RFP emerges. [Read more ...](#)
- December 21, 2016: Draft for a Request for Proposals for a new Perseus Digital Library**
We expect that Leipzig University will release a formal RFP early in January. Until and unless Leipzig University does so, there are no promises or guarantees of any kind. Our goal is to give the community a chance to comment and potential contractors an opportunity to begin thinking about what they might do. [Read more ...](#)

For more [read the full Perseus blog](#)

Popular Texts

- Caesar, *Galic War* (English, Latin)
- Catullus, *Carmina* (English, Latin)
- Cicero, *In Catilinam I* (English, Latin)
- Vergil, *Aeneid* (English, Latin)
- Herodotus, *Histories* (English, Greek)
- Homer, *Odyssey* (English, Greek)
- Plato, *Republic* (English, Greek)
- Tom Martin, *Overview of Classical Greek History from Mycenae to Alexander* (English)

Art and Archaeology

- Aegina, Temple of Aphaia
- Silver obol from Athens
- The Bartlett Head

Ο επόμενος ιστότοπος τον οποίο θα παρουσιάσουμε στη παρούσα μελέτη είναι ο *Περσέας – Perseus*. Πρόκειται για μια βάση δεδομένων που εμπεριέχει ψηφιοποιημένα τα κείμενα της αρχαίας ελληνικής και λατινικής γραμματείας.

Με το σύνδεσμο *Collections – Texts, Greek and Roman Materials* μεταβαίνουμε στην ηλεκτρονική βιβλιοθήκη, που υπάρχουν τα ψηφιοποιημένα κείμενα.

PERSEUS DIGITAL LIBRARY
GREGORY R. CRANE, EDITOR-IN-CHIEF
TUFTS UNIVERSITY

Home Collections/Texts Perseus Catalog Research Grants Open Source About Help

Browse the Collections

Greek and Roman Materials
Primary and secondary sources for the study of ancient Greece and Rome

Art & Archaeology Artifact Browser
Look through a massive library of art objects, sites, and buildings. The library's catalogs document 1305 coins, 1909 vases, 2003 sculptures, 179 sites, 140 gems, and 424 buildings. Each catalog entry has a description of the object and its context; most have images. Descriptions and images have been produced in collaboration with many museums, institutions, and scholars. Catalog information and keywords have been taken from standard sources, which are cited in the entries for each object.

Arabic Materials
Arabic language documents

Germanic Materials
Materials for the study of the Germanic Peoples

19th-Century American
Sources on the history of the 19th-century United States.

Renaissance Materials
Primary and secondary sources in early modern English literature

Richmond Times Dispatch
Issues of the Richmond Times Dispatch.

Humanist and Renaissance Italian Poetry in Latin
Latin poems produced in Italy or in Italian cultural environments during the period starting from around the birth of Dante until the first half of the sixteenth century.

Word Counts by Text Collection

Collection	Word Count
Classics	68,925,971 words
Arabic	5,646,735 words
Germanic	955,696 words
19c. Am.	58,332,095 words
Renaissance	7,774,357 words
Rich. Times	19,413,332 words
Poeti d'Italia	2,802,940 words

View a map of the most frequently mentioned places in the Perseus Digital Library.

Or by collection:

- Greek and Roman Materials
- 19th-Century American
- Renaissance Materials
- Richmond Times Dispatch

Activate Windows
Go to Settings to activate Windows.

Στο σημείο αυτό θα παραθέσουμε ένα παράδειγμα για να καταστεί κατανοητή η λειτουργία του λογισμικού. Επιλέγοντας το σύνδεσμο *Greek and Roman Materials* ανοίγεται μια λίστα επιλογών με τα ονόματα ελλήνων και λατίνων συγγραφέων. Εμείς ενδιαφερόμαστε για τον Θουκυδίδη και πιο συγκεκριμένα για το τρίτο του βιβλίο.

Από εκεί θα εντοπίσουμε το τρίτο βιβλίο και την παράγραφο 70.

Στην παραπάνω εικόνα δίνεται το αρχαίο κείμενο, όπως αυτό βρίσκεται στην έκδοση της Οξφόρδης *Oxford University Press, 1942*. Επιλέγοντας στη συνέχεια από τη

διπλανή στήλη τη λέξη *focus* από το σύνδεσμο *English (1910)* εμφανίζεται στον δέκτη μας η μετάφραση του αρχαίου κειμένου στην αγγλική γλώσσα του *J. M. Dent, New York, E. P. Dutton. 1910.*

Thucydides, *The Peloponnesian War*

Home Collections/Texts Perseus Catalog Research Grants Open Source About Help

Your current position in the text is marked in blue. Click anywhere in the line to jump to another position. Hide browse bar.

book: _____
chapter: _____
section: _____

This text is part of: [Greek and Roman Materials](#)

Search the Perseus Catalog for: Editions/Translations Author Group

View text chunked by: book : chapter : section

Table of Contents: book 1 book 2 book 3 chapter 1 chapter 2 chapter 3 chapter 4 chapter 5

Thuc. 3.70.1

The Corcyraean revolution began with the return of the prisoners taken in the sea-fights off **Epidamnus**. These the Corinthians had released, nominally upon the security of eight hundred talents given by their Proxeni but in reality upon their engagement to bring over **Corcyra** to **Corinth**. These men proceeded to canvass each of the citizens, and to intrigue with the view of detaching the city from Athens.

Thucydides. *The Peloponnesian War*. London, J. M. Dent; New York, E. P. Dutton. 1910.

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 3.0 United States License.

Notes (E.C. Marchant, 1909) [focus load](#)

Greek (1942) [focus load](#)

Places (automatically extracted) [hide](#)

Search [hide](#)

Stable Identifiers [hide](#)

Μπορούμε ταυτόχρονα να έχουμε στην οθόνη μας και το αρχαίο κείμενο επιλέγοντας *Greek (1942)*, όπως παρατίθεται ακολούθως.

Thucydides, *The Peloponnesian War*

Home Collections/Texts Perseus Catalog Research Grants Open Source About Help

Your current position in the text is marked in blue. Click anywhere in the line to jump to another position. Hide browse bar.

book: _____
chapter: _____
section: _____

This text is part of: [Greek and Roman Materials](#)

Search the Perseus Catalog for: Editions/Translations Author Group

View text chunked by: book : chapter : section

Table of Contents: book 1 book 2 book 3 chapter 1 chapter 2 chapter 3 chapter 4 chapter 5

Thuc. 3.70.1

οὐ γὰρ Κερκυραῖοι ἐστάσιαζον, ἐπεὶ οἱ αἰμαλώτοι ἦλθον αὐτοῖς οἱ ἐκ τῶν περὶ Ἐπίδαμον ναυμαχῶν ὑπὸ Κορινθίων ἀφειθέντες, τῶν μὲν ἄλλα ὀκτακκοσίων ταλάντων τοῖς προξένους διηγνημένους, ἔργω δὲ πεπεισμένοι Κορινθίους Κέρκυραν προσηύχασαι, καὶ ἐπύρασον αὐτοῖς, ἕκαστον τῶν πολιτῶν μετιόντες, ὅπως ἀποστήσων Ἀθηναίων τὴν πόλιν.

Notes (E.C. Marchant, 1909) [focus load](#)

Greek (1942) [focus hide](#)

Places (automatically extracted) [hide](#)

Search [hide](#)

Stable Identifiers [hide](#)

Πέρα όμως από την μετάφραση ο *Περσέας* δίνει τη δυνατότητα στον επισκέπτη του να εξετάσει μια προς μια την ερμηνεία των λέξεων από γραμματικής πλευράς σε συνδυασμό με τη συχνότητα που αυτές εμφανίζονται στο έργο.

Στο σημείο δίνεται ένα παράδειγμα με το ρήμα *ἔστασιάζον*. Ο ιστότοπος επιτρέπει να χρησιμοποιηθούν τα λεξικά *LSJ* και *Middle Liddell* για να εξεταστεί η γραμματική ανάλυση του ρηματικού αυτού τύπου, με την επικρατέστερη γνώμη που αληθεύει.

The screenshot shows the Perseus Greek Word Study Tool interface. The main content area displays the entry for the verb *ἔστασιάζον* (ēstasiázōn), showing its morphological forms and frequency statistics. The search bar on the right contains the text 'stasi/azon' and the search results are displayed in a table format. The interface also includes a navigation menu at the top and a search bar at the bottom right.

Words in Corpus	Max	Max/10k	Min	Min/10k	Corpus Name
150,173	21	1,398	21	1,398	Thucydides, The Peloponnesian War

XML

View this entry in a new window / back to top

στασιάζω στάσις

I. [select] intr. to rebel, revolt, rise in rebellion, *τινί* against one, **Hdt., Xen.**, etc.; *πρός τινα Xen.*
 2. [select] in the Greek states, to form a party or faction, be at odds, quarrel, **Hdt.**, etc.
 3. [select] of the states themselves, to be at discord, be distracted by factions, **Ar., Thuc.**, etc.
 II. [select] trans. to revolutionise, throw into confusion, *την πόλιν Lys.*, etc.

Παρατηρούμε λοιπόν πως πρόκειται για ρήμα, χρόνου παρατατικού, τρίτου προσώπου πληθυντικού αριθμού κι ἐγκλίση οριστική. Αυτή μάλιστα η αναγνώριση είναι αποδεκτή κατά 61,3%, έναντι της άλλης άποψης που δίνεται με ποσοστό 38,7%, πως πρόκειται δηλαδή για ρήμα, χρόνου παρατατικού, πρώτου όμως προσώπου, ενικού αριθμού κι οριστική ἐγκλίση.

Επιλέγοντας εν συνεχεία το λεξικό *LSJ* βοηθά να εντοπίσουμε το ρήμα και σε έργα άλλων συγγραφέων που εμφανίζεται, όπως παρατίθενται ακολούθως.

www.perseus.tufts.edu/hopper/morph?l=e%29stasi%2Fazon&lan=greek&can=e%29stasi%2Fazon&prior=kerkurai=oi&d=Perseustext:1999.01.0199:book=3:chapter=70...

εστασιάζων verb 1st sg imperf ind act no user votes 38.7%

* This form has been selected using statistical methods as the most likely one in this context. It may or may not be the correct form. (More info)

Word Frequency Statistics (more statistics)

Words in Corpus	Max	Max/10k	Min	Min/10k	Corpus Name
150,173	21	1,398	21	1,398	Thucydides, The Peloponnesian War

XML

View this entry in a new window / back to top

στασι-άζω, fut.

A. [select] "στάσι" Hdt.8.3; ("στάσις" B.11):

- [select] intr., to be at variance, τινι with one, X.An.2.5.28, etc.; πρὸς τινα ib.6.1.29, Pl.R. 545d, etc.
- [select] in the Greek states, form a party or faction, be at odds (defined by Arist. as happening όταν ἕκαστος ἐάντων [ἀρχεῖν] βουληται, EN1167a34), Hdt.1.59, 7.2, al., Cratin.54; "ἀλλήλοισ" X. Mem.2.6.17; "ἐπ' ἀλλήλοισ" Hdt.1.60; "περὶ τῆς ἡγεμονίης" Id.8.3; "ὑπὲρ τῆς δημοκρατίας" Lys.2.61; "πρὸς τοὺς τεράνους ὑπὲρ τοῦ δήμου" And.2.26; generally, quarrel, "τοῖσι ἐναντοῦ ἀδελφοῖσι" Hdt.4.160; "τάξιος εἴνεκα" Id.9.27; "διὰ τι" Pl.R.464e; ἐν ἐναντοῖς ib.465b; τοῖς ἐχθροῖσι μεθ' ἡμῶν ζ. side with us against them, Ar.Eq.590; ζ. κατ' ἀλλήλους περὶ τινος Th.4.84; "πρὸς ἀλλήλους περὶ τινος" Pl.R.488b, cf. Phil.Rh.2.220 S.
- [select] of the states themselves, to be distracted by factions and party strife, Ar.Au.1014, Th.4.1.66, Pl.Ep.336e, etc.
- [select] generally, to be in a state of discord, disagree, "περὶ τινος" Id.Euthphr.8d, al.
- [select] σώμα ζ. αὐτὸ αὐτῶ Id.R.556e, cf. 352a; ἡ ψυχή ζ. ib.586e, Arist.EN1166b19.

II. [select] trans., revolutionize, throw into confusion, "τὴν πόλιν" Lys.18.18; "τὰ παράγματα" D.11.18; "οἴκους" Anon. ap. Stob.4.31.84; "τὴν Ἀντιόχειαν" Philostr.VA6.38—Pass., in signif. 1.3, "διὰ τὸ τὰ ἐν τῇ Ρώμῃ στασιασέσθαι" D.C.40.32; "τὸ ἐστασιασμένον" S.E.M.7.346.—This trans. sense is expressed by στασιαζέιν ποῶν in Isoc.4.134.

Εάν επιθυμεί κάποιος να δει επιπλέον στατιστικά για την ενδιαφερόμενη λέξη είναι εφικτό επιλέγοντας το σύνδεσμο *more statistics* κι αμέσως δίνεται στον δέκτη του ερευνητή μια λίστα με τη συχνότητα του ρήματος.

www.perseus.tufts.edu/hopper/wordfreq?lang=greek&lookup=stasia%2Fzw

Word frequency information for στασιάζω

Search ("Agamemnon", "Hom. Od. 9.1", "denarius") All Search Options [view abbreviations]

View frequencies for stasia/ZW in Greek

Words in Corpus	Max	Max/10k	Min	Min/10k	Corpus Name
399409	104	2,604	96	2,404	Cassius Dio Cocceianus, Historiae Romanae
311666	30	0,963	30	0,963	Polybius, Histories
305870	34	1,112	32	1,046	Flavius Josephus, Antiquitates Judaicae
298102	23	0,772	23	0,772	Aristides, Aelius, Orations
288825	5	0,173	5	0,173	Strabo, Geography
284417	49	1,723	49	1,723	Dionysius of Halicarnassus, Antiquitates Romanae, Books 1-XX
279736	7	0,225	5	0,179	Athenaeus, Deipnosophistae
255446	7	0,224	5	0,180	Athenaeus, The Deipnosophists
224891	2	0,089	2	0,089	Procopius, de Bellis
218450	5	0,229	5	0,229	Pausanias, Description of Greece
192194	20	1,041	20	1,041	Diodorus Siculus, Library
184947	16	0,865	11	0,595	Herodotus, The Histories
177900	16	0,899	16	0,899	Dio Chrysostom, Orations
150173	21	1,398	21	1,398	Thucydides, The Peloponnesian War
146389	1	0,068	1	0,068	Basil, Saint, Bishop of Caesarea, Epistulae
125221	15	1,198	15	1,198	Flavius Josephus, De bello Judaico libri vii
121554	4	0,329	4	0,329	Diodorus Siculus, Bibliotheca Historica, Books 1-V
116927	14	1,197	14	1,197	Appian, The Civil Wars
112327	13	1,157	13	1,157	Isocrates, Speeches
110982	1	0,09	1	0,09	Diogenes Laertius, Lives of Eminent Philosophers
105765	8	0,756	8	0,756	Appian, The Foreign Wars
104806	1	0,095	1	0,095	Plato, Laws
99674	2	0,201	2	0,201	Eusebius of Caesarea, Historia ecclesiastica
88388	17	1,923	17	1,923	Plato, Republic
83898	12	1,43	8	0,954	Philostratus the Athenian, Vita Apollonii
79307	6	0,757	6	0,757	Diodorus Siculus, Bibliotheca Historica, Books XVII-XX
79292	2	0,252	2	0,252	Xenophon, Cyropaedia

Ο επισκέπτης έχει στη διάθεση του να μελετήσει και τα ερμηνευτικά σχόλια που παρέχει ο παρόν ιστότοπος, επιλέγοντας το σύνδεσμο *focus* από την σειρά *Notes* (E.C. Marchant, 1909), όπως δίνεται παρακάτω.

Browse By Language: x | Η Πύλη για την ελ. x | TLG - Home x | Thucydides, The Pe... x | Greek Word Study x | Voyant Tools x | HEAL-Link x

www.perseus.tufts.edu/hopper/text?doc=Perseus%3Atext%3A1999.01.0199%3Abook%3D3%3Achapter%3D70%3Asection%3D1

Thucydides, *The Peloponnesian War*

Home Collections/Texts Perseus Catalog Research Grants Open Source About Help

Your current position in the text is marked in blue. Click anywhere in the line to jump to another position. [Hide browse bar](#)

book: []
chapter: []
section: []

This text is part of:
[Greek and Roman Materials](#)
[Greek Prose](#)
[Greek Texts](#)
[Thucydides](#)

Search the Perseus Catalog for:
[Editions/Translations](#)
[Author Group](#)

View text chunked by:
 book : chapter : section

Table of Contents:
 ▶ book 1
 ▶ book 2
 ▼ book 3
 ▶ chapter 1
 ▶ chapter 2

Thuc. 3.70.1

Click on a word to bring up parses, dictionary entries, and frequency statistics

οἱ γὰρ Κερκυραῖοι ἐστρασίαζον, ἐπειδὴ οἱ αἰχμάλωτοι ἦλθον αὐτοῖς οἱ ἐκ τῶν περὶ Ἐπίδαμνον ναυμαχιῶν ὑπὸ Κορινθίων ἀφεθέντες, τῷ μὲν λόγῳ ὀκτακοσίων τάλαντων τοῖς προξένοις διηγηγμένοι, ἐγὼ δὲ πεπεισμένοι Κορινθίους Κέρκυραν προσποιήσαι καὶ ἐπρασσον οὗτοι, ἕκαστον τῶν πολιτῶν μετιόντες, ὅπως ἀποστήσωιν Ἀθηναίων τὴν πόλιν.

Thucydides. *Historiae* in two volumes. Oxford, Oxford University Press. 1942.

Notes (E.C. Marchant, 1909) [focus](#) [hide](#)

ἦλθον αὐτοῖς—see on c. 5.

ἐκ τῶν . . . ναυμαχιῶν—there were two battles fought near the islands called Sybota. 250 of the principal Corcyraeans were taken prisoners in the second battle, and were conveyed to Corinth, where they remained about five years.

ὀκτακοσίων—the ransom for not more than 250 men is very high, but the prisoners were very important. The price paid for a man varied very much, of course, as it does still. The lowest heard of is two minas (Herod. v. 77), the highest—in the case of an ambassador of Philip—nine talents. The sum here mentioned need not be thought so great as to rouse suspicion.

τοῖς προξένοις—i.e. the Corinthian representatives of Corcyra had gone bail for them.

English (1910) [focus](#) [hide](#)

The Corcyraean revolution began with the return of the prisoners taken in the sea-fights off Epidamnus. These Corinthians had released, nominally upon the security of eight hundred talents given by their Proxeni but in reality upon their engagement to bring over Corcyra to Corinth. These men proceeded to canvass each of the citizens, and to intrigue with the view of detaching the city from Athens.

2.3 Project Gutenberg

The screenshot shows the Project Gutenberg website interface. The main heading is "Browse By Language: Greek". Below this, there are sections for "Authors" and "Titles", both listing Greek characters from Α to Ζ. There are also sections for "Languages with more than 50 books" and "Languages with up to 50 books", listing various languages. A sidebar on the left contains navigation links like "Online Book Catalog", "Book Search", and "Main Page". The bottom of the page shows a list of authors in Greek, including Aeschylus, with their respective works.

Ο ιστότοπος αυτός παρέχει δωρεάν πρόσβαση σε πλήθος ηλεκτρονικών βιβλίων ποικίλης θεματικής ελλήνων και ξένων δημιουργών.

Μέλημα μας κι εδώ είναι να δείξουμε πως μπορεί να φανεί χρήσιμος στο παρόν πόνημα ένα ψηφιακός χώρος, όπως είναι το *Project Gutenberg*. Θα προσπαθήσουμε να βρούμε το κείμενο του Θουκυδίδη σε πρώτο στάδιο, όπως μαρτυρεί η εικόνα που ακολουθεί.

The screenshot shows a specific page on Project Gutenberg for Thucydides. The heading is "Thucydides, 455? BC-395 BC". Below this, there are several entries for his works in Greek, including "Πελοποννησιακός Πόλεμος, Τόμος δεύτερος", "Πελοποννησιακός Πόλεμος, Τόμος πρώτος", "Πελοποννησιακός Πόλεμος, Τόμος τέταρτος", and "Πελοποννησιακός Πόλεμος, Τόμος τρίτος". There is also a section for "Tolstoy, Leo, graf, 1828-1910" and "Trikoglides, K.". The bottom of the page shows a list of authors in Greek, including Thucydides, with their respective works.

Επιλέγουμε να εντοπίσουμε το τρίτο βιβλίο και συγκεκριμένα την παράγραφο 70 και εξής, όπου θα δούμε την νεοελληνική απόδοση του κειμένου, όπως αυτή είναι καταχωρημένη στον ιστότοπο από τη *Βιβλιοθήκη Φέξη Αρχαίων Ελλήνων Συγγραφέων*, σε απόδοση Ιωάννη Ζέρβου.

Project Gutenberg offers 57,048 free ebooks to download.

Search Project Gutenberg <=> Help

Project Gutenberg · 57,048 free ebooks · 8 by Thucydides

Πελοποννησιακός Πόλεμος, Τόμος δεύτερος by Thucydides

Download This eBook

Format	Size
Read this book online: Generated HTML (with images)	612 kB
Read this book online: Generated HTML (no images)	612 kB
EPUB (with images)	198 kB
EPUB (no images)	198 kB
Kindle (with images)	828 kB
Kindle (no images)	828 kB
Plain Text UTF-8	603 kB
More Files...	

Activate Windows
Go to Settings to activate Windows.

διετέλει εις στάσιον, και να προλάβουν τους Αθηναίους μη έχοντας πλησίον της Ναυπάκτου εμψι δόδεκα μόνον πλοία, και πριν έλθουν εξ Αθηνών άλλα βοήθεια. Ο Βρασιδάς λοιπόν και ο Αλκιδάς παρεσκευάζοντο προς ταύτα.

70. Οι δε Κερκυραίοι ήργασαν να στασιάζουν αμείσως μετά την επιστροφήν των συμπολιτών των, οι οποίοι είχαν συλλήθη κατά τας ναυμαχίας περί την Επίδαμνον και ασεθή παρά των Κορινθίων με αποϊστίαν μεν αντι οκτακόσιον ταλάντων, τον οποίον την πληρωμήν ηγγυήθησαν οι πρόξενοι των, πράγματι δε διότι οι αγμάλιστοι ούτοι υπέσποντο να υποτάξουν την Κέρκυραν εις τους Κορινθίους. Ήρξαν λοιπόν τούτοι ραδιουργούντες και καταζητούντες έκαστον των πολιτών, όπως διεκρίνουν την πόλιν κατά των Αθηναίων. Μετά την άφισιν δε ενός πλοίου εξ Αθηνών και ενός εκ Κορινθίων φερόντων πρόξενος ανεκρότησαν συμβούλια και ενήργησαν να εξακολουθούν μεν οι Κερκυραίοι την μετά των Αθηναίων συμμαχίαν, συμφώνως προς τα κείμενα, να μένουν δε εμείς τον Πελοποννησίον καθώς και πρότερον. Υπήρχε τότε κάποιος Πεθίας εθελοπρόξενος των Αθηναίων και του δήμου προσεσώς, τον οποίον οι αγμάλιστοι εκείνοι εκάλουν εις δικήν λέγοντες ότι ενήργησεν να υποδουλώη η Κέρκυρα εις τους Αθηναίους. Αλλ' απολυθείς ενήγαγε και αυτός πέντε από τους αντιπάλους του, τους μάλλον πλουσίους, λέγων ότι έκοπταν κλώνους αμπελου φυτευτικούς (γύρακας) από τα ιερά κτήματα (κεμήνη) του Διός και του Αλκίνου· διά κάθε δε χάρακα ήτο ωριωμένοι πρόστιμον ένας στατήρ. Καταδικασθέντες να πληρώσουν, επειδή το πρόστιμον ήτον υπέρκοπον(3), κατέβησαν εις τα ιερά ως κείνη, ίνα επιτύχουν προθεσμίως προς πληρωμήν. Ο Πεθίας (ο οποίος τότε ετύχχανεν αν μέλος της βουλής) πείθει να εσαρμύσουν κατ' αυτών την βίαν του νόμου. Εκείνοι δε, επειδή και υπό του νόμου καταγκυλάζοντο και έμαθον ότι ο Πεθίας, ενόσω ήτο βουλευτής, θα κατεγίνετο να πείσθον τον λαόν να έχη φίλους και εχθρούς τους φίλους και εχθρούς των Αθηναίων, συνώμοσαν και ολιγοπέντες δι' επιχειρίδιον απιστήθον απροσδοκίτως εις την βουλήν και ερόντευσαν τον Πεθίαν και εξήχοντα άλλους εκ των βουλευτών και ιδιοιτών. Τινές δε εκ των ομοσφόνων του Πεθίου κατέβησαν εις το Αττικόν πλοίον, μένουσαν ακόμη εις τον λιμένα.

71. Πράξαντες τούτο και συγκαλέσαντες τους Κερκυραίους είπαν ότι ταύτα ήσαν τα καλλίτερα των μέτρων και τα μόνα διά να διαφύγουν την δουλείαν των Αθηναίων· ότι εις το μέλλον πρέπει να ησυχάζουν και να μη δέχονται τους Αθηναίους και τους Λακεδαιμονίους· εμψι επί ενός μόνον πλοίου, και, εάν παρουσιάζοντο περισσότεροι, να τους μεταχειρίζονται ως εχθρούς. Αφού έγινεν η ανακοίνωσις αυτή, ηγάσσαν τον λαόν να την επικυρώσθω. Πέμψον δε ευθύς πρόξενος εις τας Αθήνας, όπως και τα πεπραγμένα αναγγείλουν ως μέτρα ωφέλιμα και τους εκει καταφρονούντας πείσουν να μη πράξουν τίποτε ακατάλληλον δυνάμενον να διεστρέψη την προσοχήν.

72. Μετά τον εργασίον των πρόξενων τούτων οι Αθηναίοι συλλαβόντες αυτούς ως στασιαστας και τους οπαδούς αυτών κατέβησαν εις Αίγιναν. Εν τα μεταξύ δε τούτω, ενώ είχαν έλθει εις Κέρκυραν εν πολεμικόν πλοίον κορινθιακόν μετά πρόξενον Λακεδαιμονίον, οι εν τού πράγματι Κερκυραίοι επετέθησαν κατά του δήμου και πολέμησαντες ενίκησαν. Ότε δε επήλθε νύξ, οι μεν δημοκρατικοί κατέβησαν εις την ακρόπολιν και τα νύνη της πόλεως και συνθηροσθέντες αυτού εγκατέστησαν και κατέλαβον τον Υλλητικόν λιμένα· οι δε της εναντίας μερίδος και την αγοράν κατέλαβον, όπου οι πλείστοι εξ αυτών είχαν τας οικίας των, και τον λιμένα τον πλησίον αυτής και προς την ήπειρον.

73. Την εποίσαν έγιναν μερικοί ακροβρολομοί. Αμφοτέροι αι μερίδες έστειλαν εις τους αγρούς διά να προσκαλέσουν με το μέρος των τους δούλους υποσχόμενοι εις αυτούς την ελευθερίαν· και μετά τον δημοκρατικόν μεν ηγήθη το πλήθος των κατανημένον εις οικιακά δούλων, εις δε τους άλλους προσήλθον εκ της άντικρυ ήπειρου οκτακόσιοι επίκουροι.

74. Μετά μιας ήμερας διάλειμμα γίνεται πάλιν μάχη, και νικούν οι δημοκρατικοί υπερέχοντες και κατά τας θέσεις και κατά τον αριθμόν· αι γυναίκες συνέτρεξαν αυτούς τοιμηρός ρίπτουσαι από των οικιών κέραμους και παρά την γυναικείαν αδυναμίαν υμνόμενουσαι τον θόρυβον. Ότε δε επήλθεν η οριστική επικράτησις περί το δειλινόν, οι ολιγαρχικοί, φοβηθέντες μήπως σύσσωμος ο λαός επελθόν καταλάβη τον λιμένα και αποκτείη αυτούς, ενέπησαν τας οικίας, αι οποίας ήσαν περί την αγοράν και τας συνοικίας (4) διά να προσυλασθύν από την έφοδον, μη φεωσθέντες μήτε τον ίδιον μήτε τον άλλωριον, ούτως ώστε και πολλοί πραγματεία εμπόρων κατασχάνη και η πόλις εκινδύνευσεν να αποστερωθή όλη, εάν εστηκόνετο άνεμος φέρον τας φλόγας προς αυτήν. Αι δύο μερίδες παύουσαι την μάχην, διά να αναπαυθούν, επέρασαν την νύκτα φρουρούσαι και η Κορινθία ναύς, ότε εφάνη η επικράτησις των δημοκρατικών, ανεχώρησεν κρυφίως, και οι πλείστοι των επισκόπων διέβησαν άντικρυ εις την ήπειρον.

75. Κατά την ακόλουθον ήμεραν ο στρατηγός των Αθηναίων Νικόστρατος ο Διτρέφους ήλθεν εις βοήθειαν εκ Ναυπάκτου μετά δόδεκα πλοίαν και πεντακοσίον οπλίτων Μεσσηνίων διεπραγματεύθη συμβάν και έπειτα να συγχωρήσουν άλλωλους εισάγοντες εις δικήν τους δέκα πολίτας τους μάλλον ενόχους, ούτινες όμως και αμείσως έφυγαν κρυφά, τους δε άλλους να αφήσουν ανενωχίτους και να κόμουν συνθήκην μετά των Αθηναίων, ώστε να έχουν αμφοτέροι τους αυτούς φίλους και αυτούς εχθρούς. Και ο μεν ταύτα πράξας ητοιμάζετο να αποπλεύσθω· οι δε προστώτες τον δημοκρατικόν

Το Project Gutenberg δίνει τη δυνατότητα στους επισκέπτες του να ακούσουν τα ψηφιοποιημένα κείμενα που έχουν καταχωρηθεί και μάλιστα στην αγγλική γλώσσα, όπως μαρτυρεί η εικόνα που παραθέτω.

Project Gutenberg · 57,048 free eBooks · 8 by Thucydides

The History of the Peloponnesian War by Thucydides

No cover available

Download Bibrec

Download This eBook

Format	Size			
Readme	24 kB			
Audio Book Index	25 kB			
Ogg Vorbis Audio	5.8 MB			
Ogg Vorbis Audio	9.7 MB			
Ogg Vorbis Audio	6.2 MB			
Ogg Vorbis Audio	6.6 MB			
Ogg Vorbis Audio	9.0 MB			
Ogg Vorbis Audio	11.7 MB			
Ogg Vorbis Audio	6.2 MB			
Ogg Vorbis Audio	11.8 MB			
Ogg Vorbis Audio	13.7 MB			
Ogg Vorbis Audio	10.4 MB			
Ogg Vorbis Audio	6.9 MB			

Activate Windows
Go to Settings to activate Windows.

Desktop 2:25 pm 9/5/2018

2.4 Thesaurus Linguae Graecae

The screenshot displays the homepage of the Thesaurus Linguae Graecae (TLG). The header includes the TLG logo and the text "THESAURUS LINGUAE GRAECAE® A Digital Library of Greek Literature". Below the header are navigation tabs: "About", "Encoding Info", and "TLG authors". The main content area is divided into three columns. The left column, titled "Welcome to the TLG®", provides a brief history of the project, stating it was founded in 1972 and aims to create a comprehensive digital library of Greek literature from antiquity to the present era. The middle column, titled "News", lists several updates: "Aug. 19, 2015: The corpus has been updated with 121 new texts from 63 authors (more)", "Feb. 4, 2015: The TLG has released a new web site and search engine. (more)", "October 6, 2014: The TLG is pleased to release the online version of the Lexikon zur byzantinischen Gracität (LBO) (more)", and "Feb. 23, 2011: The TLG is pleased to announce the release of the Online Liddell-Scott Jones. (more)". The right column, titled "Search the Online TLG®", includes a search engine and a world map with location pins. The browser's address bar shows "www.tlg.uci.edu/index.prev.php" and the Windows taskbar at the bottom indicates the date as 4/8/2017.

Ένα ακόμη χρήσιμο εργαλείο στη μελέτη των αρχαίων κειμένων είναι ο ιστότοπος *TLG*. Εδώ δύναται να βρει κανείς σε ψηφιακή μορφή κείμενα της αρχαίας ελληνικής λογοτεχνίας καθώς και την απόδοση τους στην αγγλική γλώσσα. Για να επιτευχθεί αυτό, ο επισκέπτης μεταφέρεται αυτομάτως στον ιστότοπο *Perseus*, όπου σε μια νέα σελίδα στο δέκτη του επεξεργάζεται και πάλι το κείμενο. Στο σημείο αυτό οφείλουμε, να λεχθεί, πως, για να συνδεθεί κανείς στο *TLG*, απαιτείται, να είναι συνδρομητής.

2.5 Voyant

VOYANT
see through your text

Add Texts
Type in one or more URLs on separate lines or paste in a full text.
Open Upload Reveal

Voyant Tools is a web-based reading and analysis environment for digital texts.

Ένας ακόμη ιστότοπος που μπορεί να βοηθήσει κάποιον ερευνητή είναι το Voyant καθώς δίνει τη δυνατότητα στον επισκέπτη, να επεξεργαστεί το αρχαίο κείμενο ποικιλοτρόπως, τοποθετώντας αφενός το απόσπασμα που τον ενδιαφέρει στο πλαίσιο που δίνεται κι έπειτα μπορεί να δει τη συχνότητα των λέξεων που τον ενδιαφέρουν.

Voyant Tools

Circus Terms Links Reader TermsBerry Trends Document Terms

Words: και, δε, τε, οι, ες

Raw Frequencies vs Document Segments

Summary Documents Phrases Contexts Bubblelines Correlations

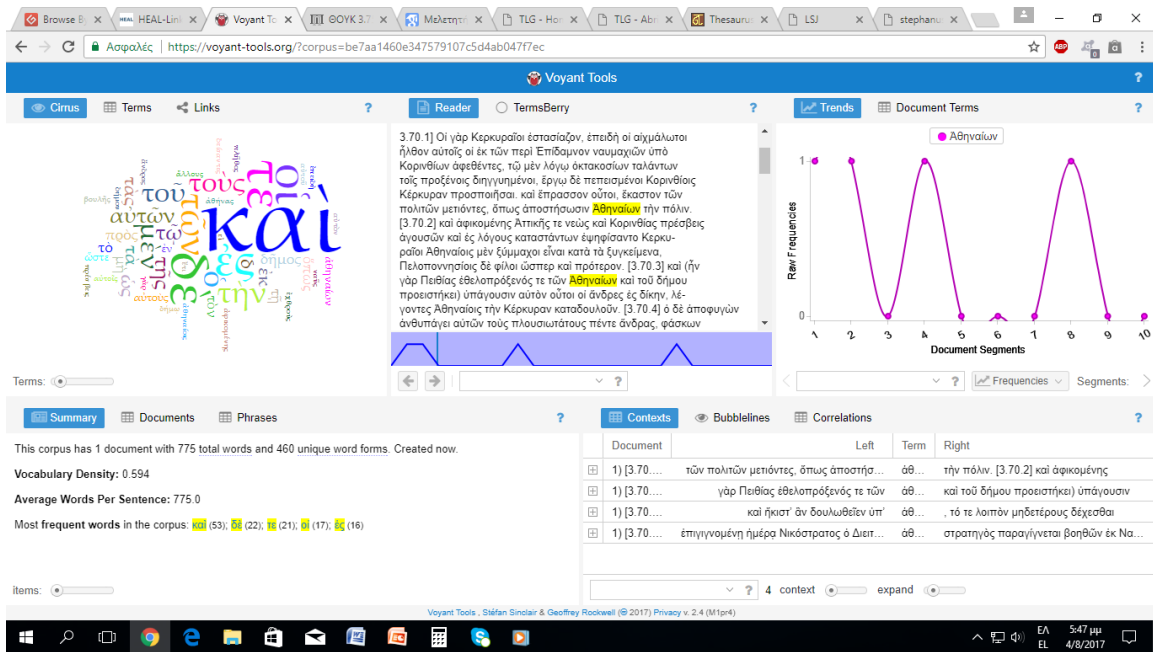
This corpus has 1 document with 775 total words and 460 unique word forms. Created now.

Vocabulary Density: 0.594
Average Words Per Sentence: 775.0
Most frequent words in the corpus: (63), (22), (21), (17), (16)

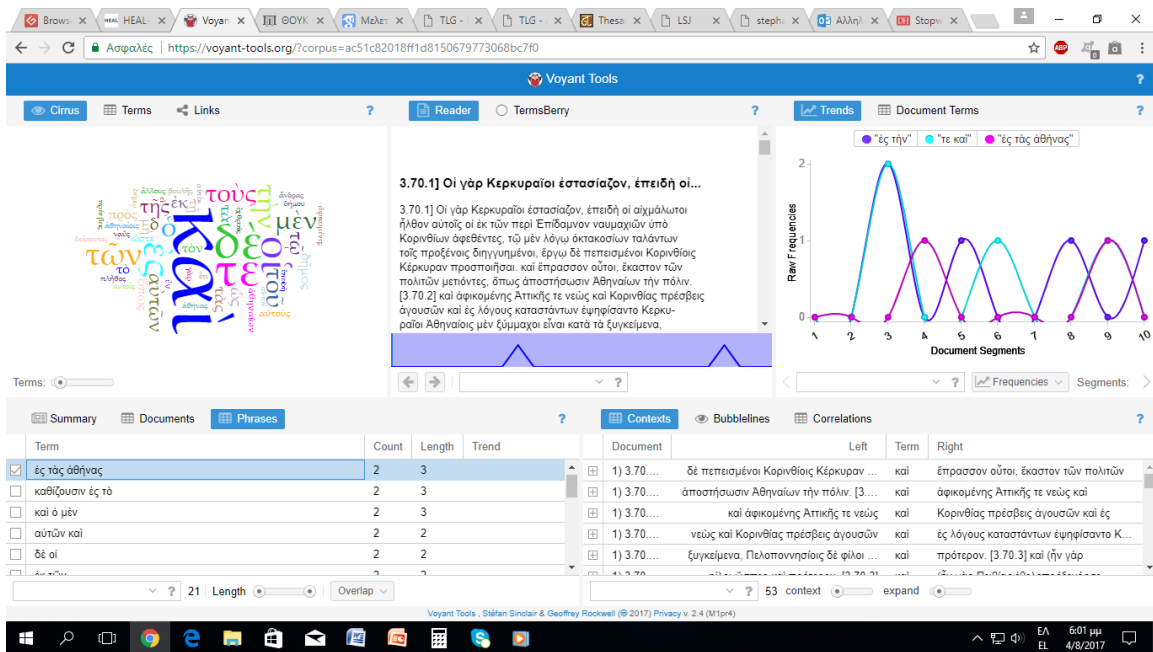
Document	Left	Term	Right
1) [3.70.1] ...	δε πεπεισμένοι Κορινθίους Κέρκυραν ...	και	έπρασσαν ούτοι, έκαστον τῶν πολιτῶν
1) [3.70.2] ...	ἀποστάσεων Ἀθηναίων τὴν πόλιν. [3.70.2] ...	και	ἀρικομένης Ἀττικῆς τε νεῶς και
1) [3.70.3] ...	και ἀρικομένης Ἀττικῆς τε νεῶς και	και	Κορινθίας πρέσβεις ἀγούσων και ἐς
1) [3.70.4] ...	νεῶς και Κορινθίας πρέσβεις ἀγούσων	και	ἐς λόγους καταστάντων ἐμφρίσαντο Κ...
1) [3.70.5] ...	ξυγκείμενα. Πελοποννησίους δὲ φίλοι ...	και	πρότερον. [3.70.3] και (ἴν γάρ

53 context expand

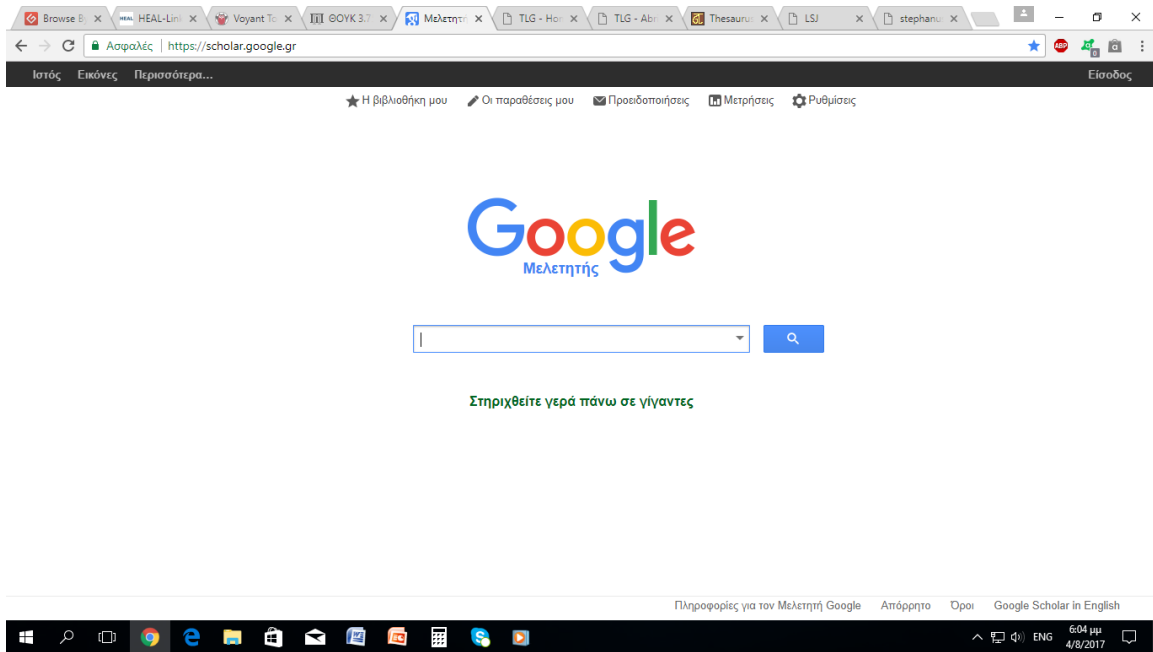
Εν συνεχεία μπορεί να γίνει η επιλογή των προς εξέταση λέξεων και πατώντας επάνω τους με τον κέρσορα εμφανίζεται το διάγραμμά τους. Ακολουθώς παρατίθεται ένα παράδειγμα με τη λέξη *Αθηναίων*.

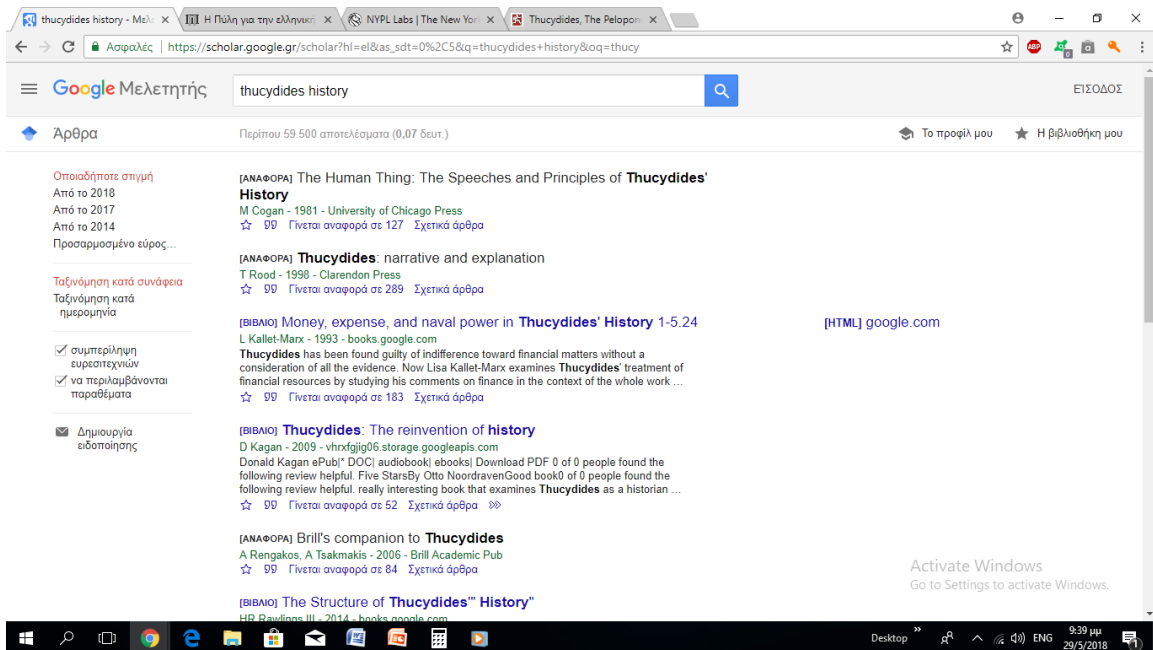
Παρατηρούμε την καμπύλη ταυτόχρονα δυο ή και περισσότερων λέξεων, δίνοντας μας παράλληλα τη πορεία, που ακολουθούν στο διάγραμμα.

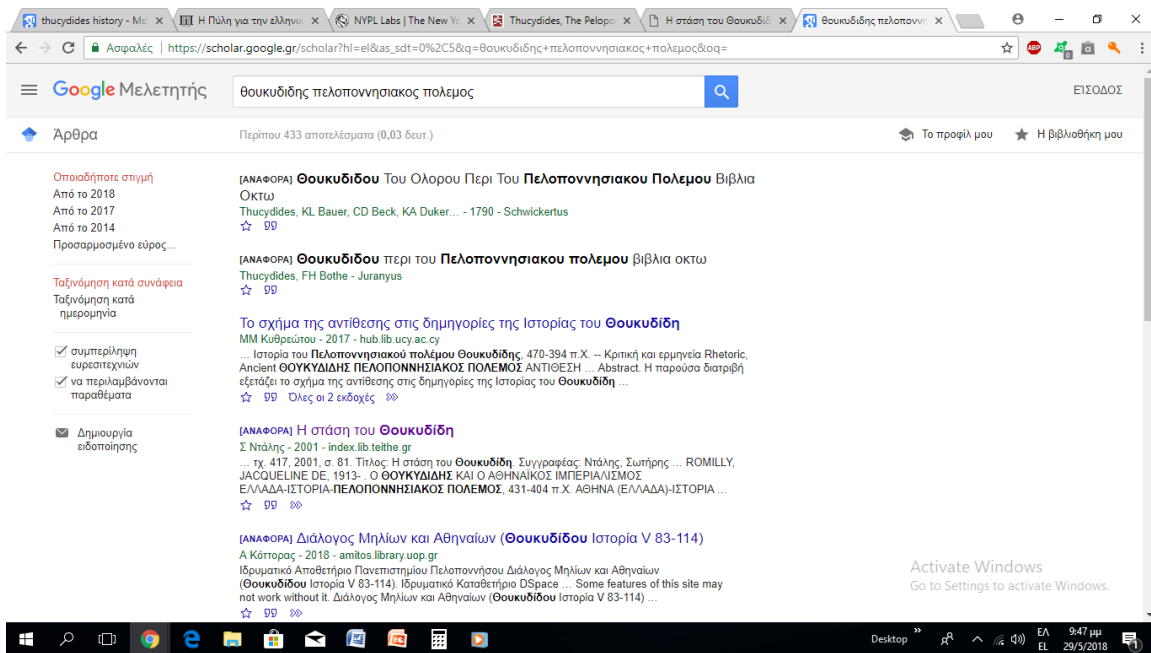

2.6 Google Scholar

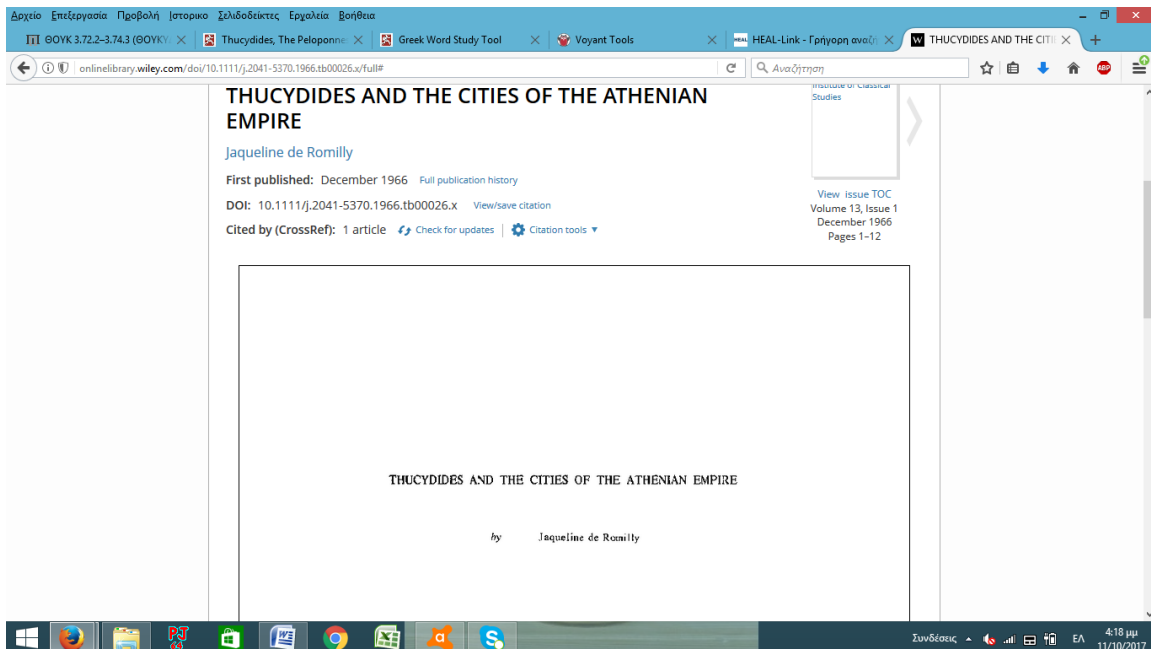

Ο ιστότοπος αυτός προσφέρει στον ερευνητή τη δυνατότητα να συλλέξει πληροφορίες για το αντικείμενο της μελέτης του. Πληκτρολογώντας το όνομα του συγγραφέα που τον ενδιαφέρει, εμφανίζονται άρθρα και βιβλία σε ψηφιακή μορφή. Για το παρόν πόνημα αξιοποιήσαμε το λογισμικό αυτό, από το οποίο αντήλασαμε πλήθος συγγραμμάτων, που μας βοήθησαν στη μελέτη για την ερμηνεία του τρίτου βιβλίου του Θουκυδίδη. Ακολούθως παρατίθενται τα συγγράμματα, όπως τα εμφάνισε το *google scholar* στο δέκτη μας.

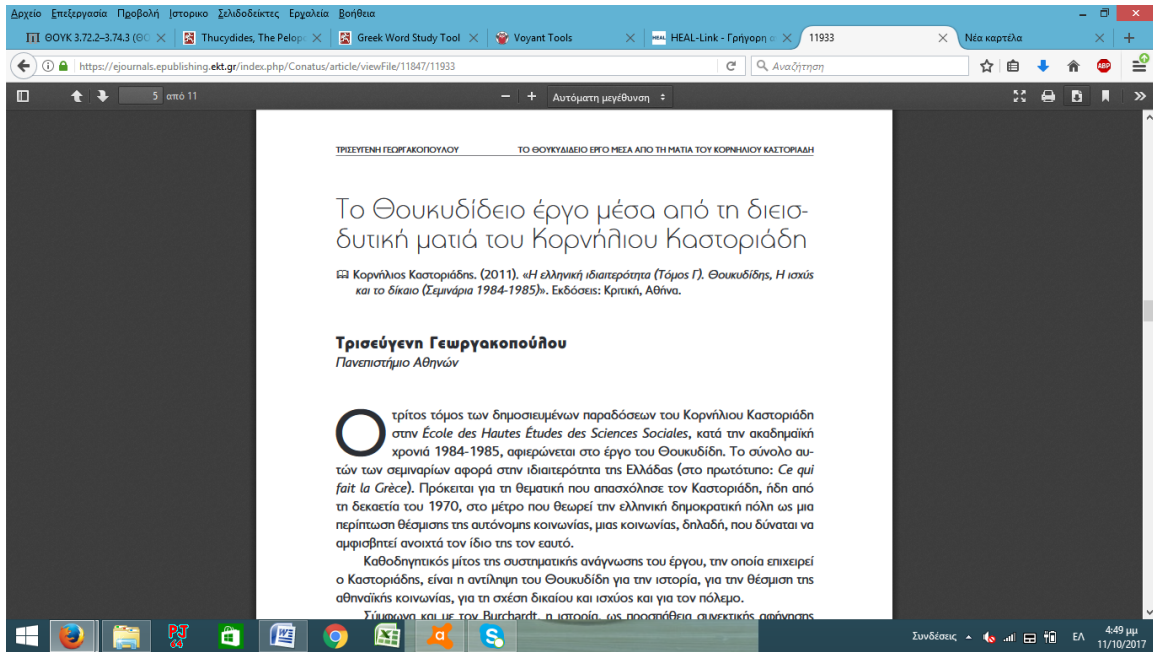

Πληκτρολογώντας αρχικά το όνομα του ιστορικού στο πλαίσιο της αναζήτησης δίνεται μια λίστα με τα συγγράμματα και τις μελέτες που είναι καταχωρημένες στον ιστότοπο. Από αυτά έγινε μια επιλογή για την άντληση υλικού, ξεκινώντας από το έργο της Jaqueline de Romilly «*Thucydides and the cities of the Athenian empire*», όπως μαρτυρεί η εικόνα που δίνεται.

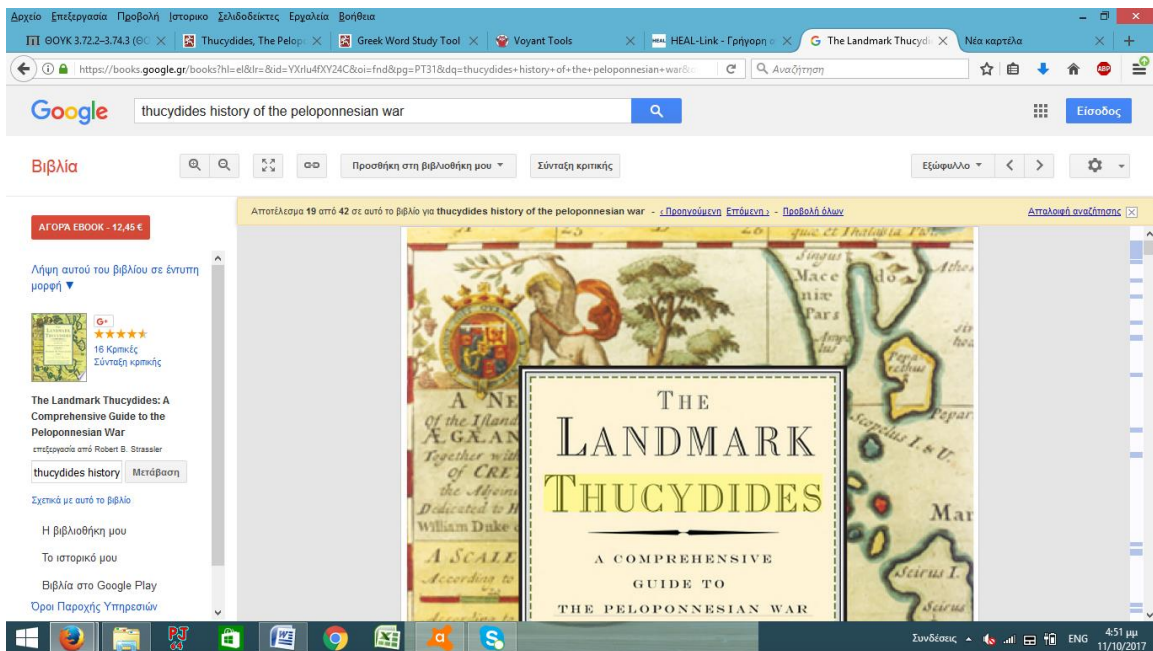

Μέσω του ιστοτόπου αυτού εντοπίσαμε το περιοδικό φιλοσοφίας *Conatus*, του Εργαστηρίου Εφαρμοσμένης Φιλοσοφίας του ΕΚΠΑ, όπου δημοσιεύονται πρωτότυπα επιστημονικά άρθρα στην ελληνική κι αγγλική γλώσσα. Πιο συγκεκριμένα στο πρώτο

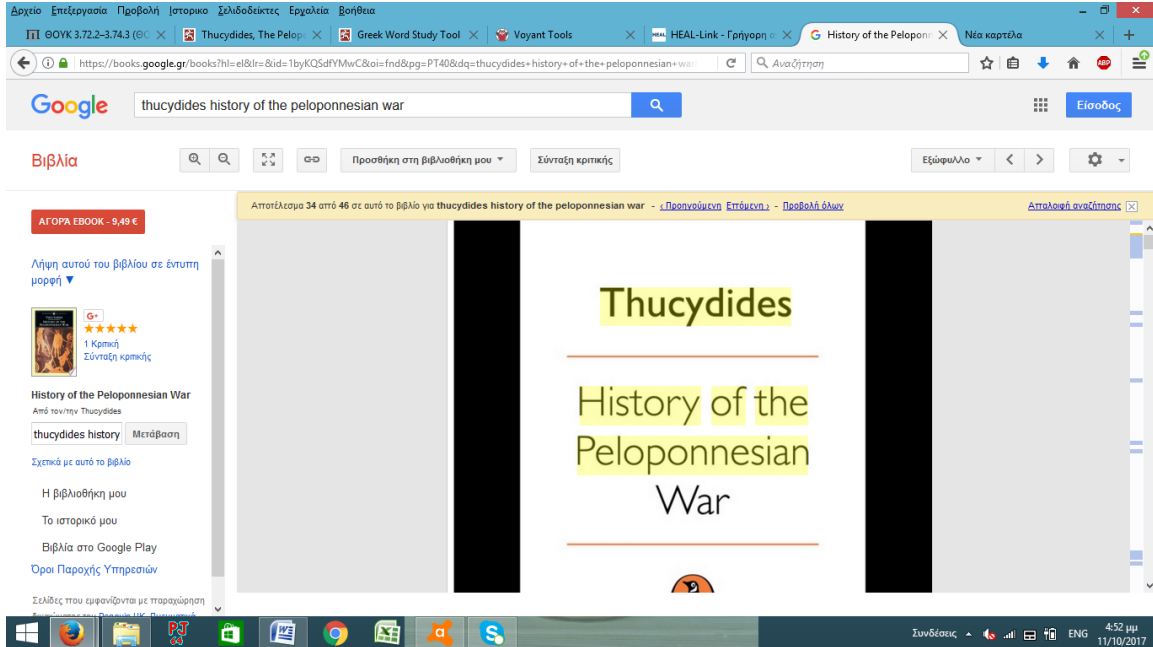
τεύχος που κυκλοφόρησε το Φεβρουάριο του 2016, βρίσκουμε το άρθρο της Τρισευγενής Γεωργακοπούλου, με τίτλο «Το Θουκυδίδειο έργο μέσα από τη διεισδυτική ματιά του Κορνήλιου Καστοριάδη». Διαβάζοντας το άρθρο από τον «μελετητή», αντλήσαμε πλούσιο υλικό και τη σχετική βιβλιογραφία του, αρωγοί και τα δυο για το παρόν πόνημα.

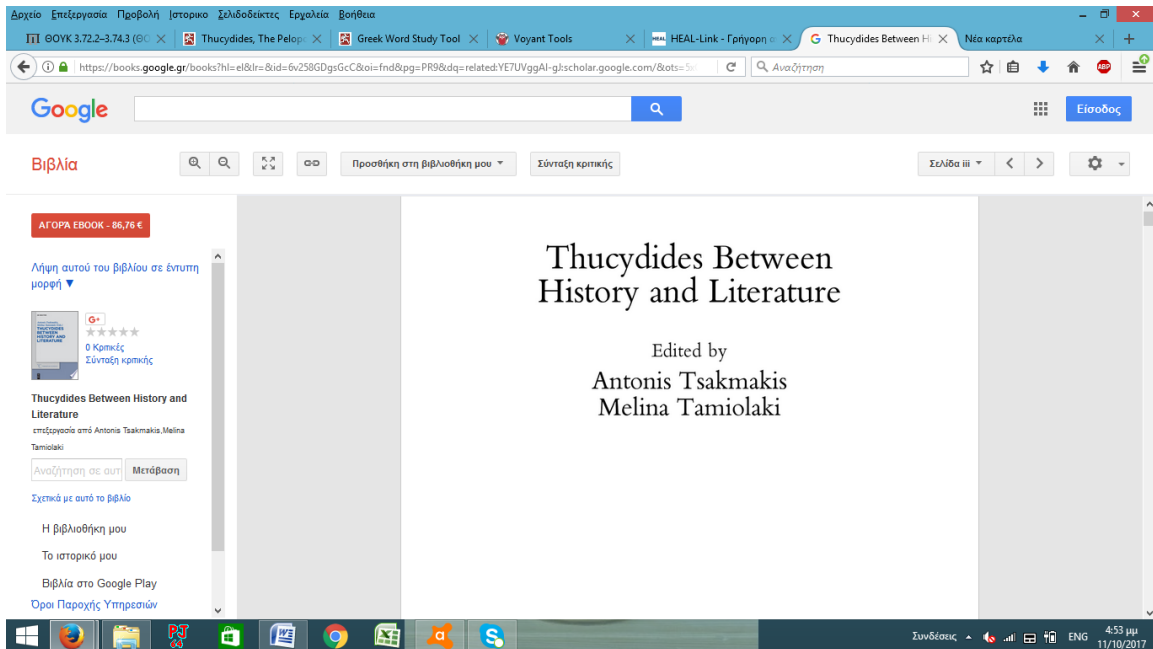
Ακολούθως εντοπίσαμε το σύγγραμμα του Robert B. Strassler «The Landmark Thucydides», το οποίο αποτελεί έναν περιεκτικό οδηγό για τον Πελοποννησιακό Πόλεμο.

Εν συνεχεία ο «μελετητής» μας εμφάνισε το βιβλίο του Rex Warner «History of Peloponnesian War», με εισαγωγή του M. Finley, το οποίο υπήρξε πολύτιμο εγχειρίδιο για το παρόν πόνημα.

Προχωρώντας την έρευνα συναντήσαμε το βιβλίο των Αντώνη Τσακμάκη και της Μελίνας Ταμιολάκη «Thucydides Between History and Literature», πλούσιο σε υλικό και βιβλιογραφικές παραπομπές, έτσι ώστε η να συνεχίσει η αναζήτηση μας για περισσότερο υλικό εντός του ιστοτόπου.

Στο σημείο αυτό παραθέτουμε τη λίστα με τα διαθέσιμα εγχειρίδια , που μπορεί να παραπέμψει ο μελετητής τον ερευνητή.

The screenshot shows a Google Scholar search results page for the query 'thucydides history of the peloponnesian war'. The browser window title is 'thucydides history of the peloponnesian war'. The search results are as follows:

- [ΑΝΑΦΟΡΑ] Thucydides-The Peloponnesian War**
RT Warner - 1916 - Penguin Books Pty Ltd, Whitehose ...
☆ 99 Γίνεται αναφορά σε 98 Σχετικά άρθρα
- [ΒΙΒΛΙΟ] History of the Peloponnesian war**
M Finley - 1974 - books.google.com
... Although this theory is **historical** in the sense that Thucydides made the bold suggestion that there was ... time-statis own it is fundamentally a sociological theory derived from prolonged meditation about the world in which **Thucydides** lived, not from a systematic study of **history** ...
☆ 99 Γίνεται αναφορά σε 226 Σχετικά άρθρα
- [ΑΝΑΦΟΡΑ] Brill's companion to Thucydides**
A Rengakos, A Tsakmakis - 2006 - Brill Academic Pub
☆ 99 Γίνεται αναφορά σε 69 Σχετικά άρθρα
- Identity-defining Practices in Thucydides' History of the Peloponnesian War**
P Jansson - European Journal of International Relations, 1997 - journals.sagepub.com
If different identities and national characters matter in explaining foreign policy choices and outcomes, as some studies of **Thucydides** suggest, then it must be important to understand how these identities and characteristics are created and maintained. This article addresses
☆ 99 Γίνεται αναφορά σε 20 Σχετικά άρθρα Όλες οι 5 εκδόχές
- [ΑΝΑΦΟΡΑ] Thucydides: The reinvention of history**
D Kagan - 2009 - Viking Press
☆ 99 Γίνεται αναφορά σε 47 Σχετικά άρθρα
- The religious dimension to the Peloponnesian War, or, what Thucydides does not tell us**
S Hornblower - Harvard Studies in Classical Philology, 1992 - JSTOR
... But perhaps Catherine Morgan is right, in her recent book on the early **history** of Olympia and Delphi. 33 ... 111 of **Thucydide** put a king of Thessaly on the throne ... We can reasonably complain that **Thucydides'** treatment of the religious aspects of these episodes is less than satisfying ...
☆ 99 Γίνεται αναφορά σε 155 Σχετικά άρθρα Όλες οι 3 εκδόχές

Ένα πολύ γνωστό επίσης σύγγραμμα το οποίο είναι καταχωρημένο στα δεδομένα του Google Scholar είναι το βιβλίο του Simon Hornblower «A Commentary on Thucydides». Δυστυχώς δεν υπάρχει σε ψηφιακή μορφή ο τόμος με το τρίτο βιβλίο, αλλά αυτός με το τέταρτο και το πέμπτο, όπως μαρτυρούν οι παρακάτω εικόνες. Βέβαια ακόμη και η αναφορά στο όνομα του, είναι καθοριστική ειδικά για έναν νέο ερευνητή που θέλει να βρει το κατάλληλο υλικό για τον Θουκυδίδη.

Δοχείο Επέξεργασία Προβολή Ιστορικό Σελιδοδείκτες Εργαλεία Βοήθεια

ΠΙ ΘΟΥΚ 3.72.2-3.74.3 (Ε... Thucydides, The Pelop... Greek Word Study Tool Voyant Tools HEAL-Link - Γρήγορη... thucydides hornblower... Νέα καρτέλα

https://scholar.google.gr/scholar?hl=el&as_sdt=0%2C5&q=thucydides+hornblower+ii&btnG=

Google Μελετητής thucydides hornblower ΕΙΣΟΔΟΣ

Αρθρα Περίπου 4.960 αποτελέσματα (0,09 δευτ.) Το προφίλ μου Η βιβλιοθήκη μου

Όποιαδήποτε στιγμή
Από το 2017
Από το 2016
Από το 2013
Προσαρμοσμένο εύρος...

Ταξινόμηση κατά συνάφεια
Ταξινόμηση κατά ημερομηνία

συμπεριληφθεί ευρεσιτεχνιών
 να περιλαμβάνονται παραθέματα
 Δημιουργία εικόνας

[ΑΝΑΦΟΡΑ] Greek historiography
S Hornblower - 1996 - Oxford University Press on Demand
☆ 99 Γίνεται αναφορά σε 183 Σχετικά άρθρα

[ΑΝΑΦΟΡΑ] Commentary on Thucydides: A. Volume I: Books I-III.
S Hornblower - 1997 - Oxford University Press
☆ 99 Γίνεται αναφορά σε 47 Σχετικά άρθρα

[ΒΙΒΛΙΟ] A Commentary on Thucydides: Volume II: Books IV-V. 24
S Hornblower - 1991 - books.google.com
This is the second volume of a three-volume historical and literary commentary of the eight books of Thucydides, the great fifth-century BC historian of the Peloponnesian War between Athens and Sparta. Books IV-V. 24 cover the years 425-421 BC and contain the Pylos-
☆ 99 Γίνεται αναφορά σε 1192 Σχετικά άρθρα Όλες οι 6 εκδόχές

The religious dimension to the Peloponnesian War, or, what Thucydides does not tell us
S Hornblower - Harvard Studies in Classical Philology, 1992 - JSTOR
IN a recent paper, E. Badian speaks of Thucydides and his "con-tempt for established Greek religion." This is strong language, but justified. I am not, however, concerned in this article with the tricky question of Thucydides' own religious beliefs, if he had any. My theme is a
☆ 99 Γίνεται αναφορά σε 155 Σχετικά άρθρα Όλες οι 3 εκδόχές

Thucydides, the Panionian festival, and the Ephesia (III 104)
S Hornblower - Historia: Zeitschrift für Alte Geschichte, 1982 - JSTOR
At iii 104, Thucydides describes the purification of the Athenians of Delos in the year 424 BC. After the purification, he says (? 2 ad fin.), the Athenians staged the penteteric festival, the Delian festival, and the Panionian festival, but he does not mention the Delian festival, and

Windows 456 μμ 11/10/2017

G A Commentary on Thucydides

← → Ασφαλές | https://books.google.gr/books?hl=el&lr=&id=EDwDaDjdyIC&oi=fnd&pg=PR11&dq=thucydides+books&ots=FA-Zoi7VHU&sig=nsn1Hckbh6a2U90q7EeSVhT0ng&redir_esc=y#v=onepag... ☆

Μια υπενθύμιση απορρίπτεται από την Google Έλεγχος πύρα Όλα τα διαθέσιμα αργότερα

Google thucydides books ΕΙΣΟΔΟΣ

Βιβλία Προσθήκη στη βιβλιοθήκη μου Σύνταξη κριτικής Σελίδα iii < > ⚙

ΑΠΟΚΤΗΤΕ ΤΟ ΕΚΤΥΠΩΜΕΝΟ ΒΙΒΛΙΟ

Δεν υπάρχουν διαθέσιμα eBook

Oxford University Press
Ελευθεροπούλας
Πατισσαίου

Εύρεση σε κάποια βιβλιοθήκη
Όλοι οι πωλητές >

 ☆☆☆☆
0 Κριτικές
Σύνταξη κριτικής

**A Commentary on Thucydides:
Volume II: Books IV-V. 24**
Από τον/την Simon Hornblower

thucydides books Μετάβαση

Σχετικά με αυτό το βιβλίο

Αγορά βιβλίων στο Google Play

Περιηγηθείτε στο μεγαλύτερο ηλεκτρονικό βιβλιοπωλείο του κόσμου και ξεκινήστε να διαβάζετε σήμερα στον ιστό, το tablet, το smartphone ή τον υπολογιστή σας.

A COMMENTARY ON
THUCYDIDES
Simon Hornblower
Volume II
Books IV-V. 24

Windows 11:33 πμ 12/10/2017

The screenshot shows a Google Scholar search for "finley thucydides". The search results include:

- [ΑΝΑΦΟΡΑ] Thucydides**
JH Finley - 1942 - Harvard University Press
☆ 99 Γίνεται αναφορά σε 135 Σχετικά άρθρα
- [ΑΝΑΦΟΡΑ] Three essays on Thucydides**
JH Finley - 1967 - Cambridge, Mass.: Harvard
☆ 99 Γίνεται αναφορά σε 102 Σχετικά άρθρα
- [ΑΝΑΦΟΡΑ] Thucydides and the tradition of funeral speeches at Athens**
JE Ziolkowski - 1981 - Ayer Co Pub
☆ 99 Γίνεται αναφορά σε 96 Σχετικά άρθρα
- [PDF] Euripides and Thucydides** [PDF] jstor.org
JH Finley - Harvard Studies in Classical Philology, 1938 - JSTOR
EDITORS have noted, and readers must often feel, resemblances of thought and expression between Euripides' tragedies and the History of Thucydides. No extant Euripidean play, except the Cyclops, fails to present many such. Nor is the fact surprising.
☆ 99 Γίνεται αναφορά σε 63 Σχετικά άρθρα Όλες οι 2 εκδόσεις
- [ΑΝΑΦΟΡΑ] The ambition to rule: Alcibiades and the politics of imperialism in Thucydides**
S Ford - 1989 - Cornell Univ Pr
☆ 99 Γίνεται αναφορά σε 116 Σχετικά άρθρα
- [PDF] The origins of Thucydides' style** [PDF] jstor.org
JH Finley - Harvard studies in classical philology, 1939 - JSTOR
36 John H. Finley, Jr. out going over the evidence again, one can at least say t fense of democracy attributed to Pericles, the theory of ascribed to Archidamus, the respective positions of Cleo dotus (to name only what is most striking) find close paral plays of
☆ 99 Γίνεται αναφορά σε 36 Σχετικά άρθρα
- A post modernist Thucydides?**
WR Connor - The Classical Journal, 1977 - JSTOR
... In John Finley's perennial Thucydides we found support and confirmation for our feelings: in de Romilly's Histoire et raison chez Thucydide (1956) we found a path that seemed likely to lead to the sources of Thucydides' intense power. ...

Τέλος στον ιστότοπο αυτό εντοπίσαμε το περιοδικό Στρατιωτική Επιθεώρηση του Γενικού Επιτελείου Στρατού και πιο συγκεκριμένα το τεύχος Μαΐου – Ιουνίου 2010, στο οποίο αρθρογραφεί ο συνταγματάρχης Γεώργιος Καμπούρης. Δίνεται λοιπόν η δυνατότητα να διαβάσουμε το άρθρο του με τίτλο «*Η Στρατηγική Σκέψη Κατά Τον Θουκυδίδη*», να επεξεργαστούμε τις παραπομπές του και τέλος να ανατρέξουμε στη βιβλιογραφία που παρατίθεται στο τέλος για να εμπλουτίσουμε το παρόν πόνημα.

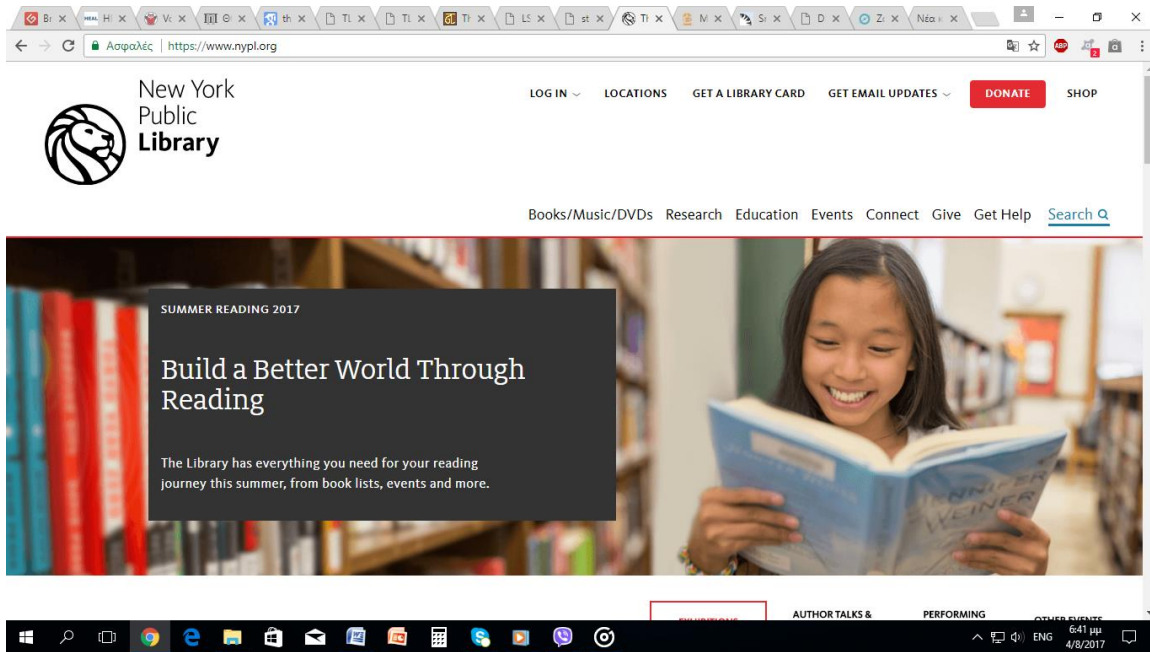
η στρατηγική σκέψη και... H strathgikh skepsh kata...
www.google scholar.gr/H%20strathgikh%20skepsh%20kata%20ton%20Thoukydidh.pdf
H strathgikh skepsh kata ton Thoukydidh.pdf 1 / 16

Η ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΣΚΕΨΗ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΘΟΥΚΥΔΙΔΗ

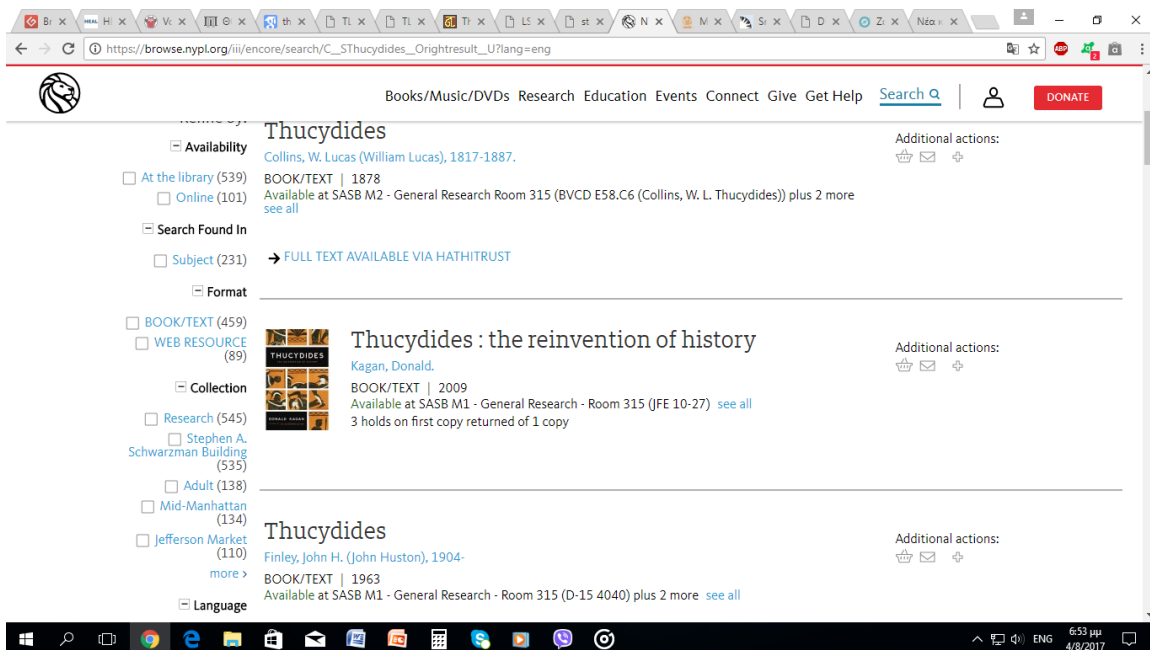
Ο Θουκυδίδης γεννήθηκε το 470 π.Χ. στο Δήμο Αλιμούντα (σημερινό Άλιμο) και ήταν γιος του Ολόρου, απογόνου του Ολόρου βασιλιά της Θράκης που την κέρη του Ηγήσιππολη παντρεύτηκε ο Μαραθωνομάχος Μιλτιάδης. Είχε δασκάλους τον φιλόσοφο Αναξαγόρα και τον ρήτορα Αντιφώντα. Το 424 π.Χ. οι Αθηναίοι τον ανέλαβαν Στρατηγό και απέτυχε κατά την εκστρατεία των Αθηνών στη Θράκη και τη Θάσο. Κατηγορήθηκε για προδοσία και καταδικάστηκε σε θάνατο, με αποτέλεσμα να αναγκασθεί να αυτοεξοριστεί για είκοσι έτη. Η φηγή του αυτή ανέφερε, όχι μόνο τον ίδιο, αλλά και την ιστορία των γραμμάτων, διότι του δόθηκε η ευκαιρία να περιηγηθεί τους τόπους και να συναντήσει ανθρώπους από όπου άντλησε αυθεντικές και σημαντικές πληροφορίες για τα γεγονότα του Πελοποννησιακού πολέμου, τα οποία συνέγραψε με κάθε λεπτομέρεια και πειστικότητα. Έτσι οι Αθηναίοι στερήθηκαν ενός μετρίου μὲν στρατηγού, όμως μέγιστου ιστορικού που μπόρεσε να αποδώσει με τέτοια σαφήνεια

12:12 μμ
12/10/2017

2.7 New York Public Library

Ο ιστότοπος αυτός της δημόσιας βιβλιοθήκης της Νέας Υόρκης προσφέρει τη δυνατότητα στον επισκέπτη να αντλήσει πολύτιμο υλικό από ξενόγλωσση βιβλιογραφία για τις έρευνές του. Όπως μαρτυρεί η εικόνα που δίνεται παρακάτω μπορεί ο ερευνητής να βρει πλούσιο βιβλιογραφικό υλικό έτσι ώστε να αναζητήσει τα συγγράμματα αυτά για την έρευνα του.

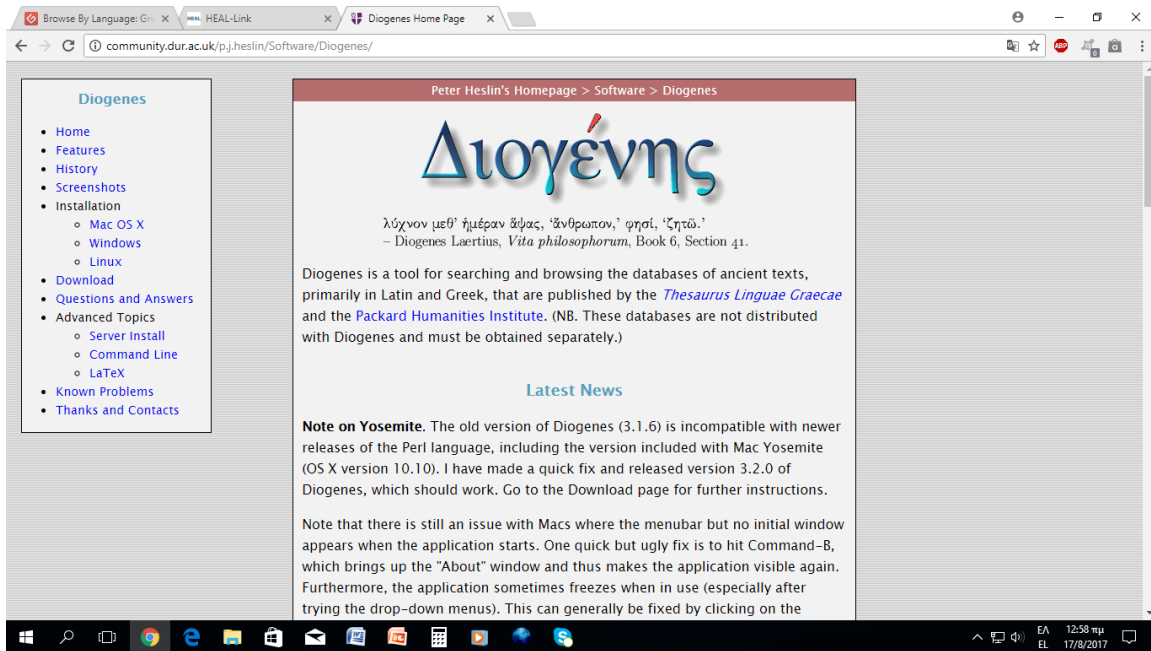

2.8 Heal – Link

The screenshot shows the HEAL-Link website in a browser. The browser's address bar displays 'www.heal-link.gr'. The page header includes the date 'Παρασκευή, Αύγουστος 4, 2017' and language options 'GR | EN'. The main navigation menu contains links for 'Αρχική', 'Ηλεκτρονικές πηγές', 'Υπηρεσίες', 'MyHEAL-Link', 'Βιβλιοθηκονόμοι', and 'Σχετικά'. A prominent dark banner features the text 'Αποκατάσταση πρόσβασης σε American Physical Society και PsycARTICLES' dated '21 Δεκεμβρίου, 2016'. Below this is a search section titled 'Γρήγορη αναζήτηση' with a search input field and a 'Αναζήτηση' button. The 'Ηλεκτρονικές πηγές' section explains that members of the Association have access to a full range of electronic journals and books. At the bottom right, there is a logo for 'HEAL-Link' and a list of partner institutions including AIP, ERCIM, Oxford University, DOAJ, Elsevier, Wiley, Springer, Scopus, and others.

Στον ιστότοπο αυτό υπάρχει η δυνατότητα να συλλέξει υλικό για τις έρευνες του ο επισκέπτης. Σαφώς η είσοδος στον χώρο αυτό γίνεται κατόπιν σύνδεσης, εφόσον υπάρχει συνδρομή.

2.9 Διογένης

Peter Heslin's Homepage > Software > Diogenes

Διογένης

λύχνον μεθ' ἡμέραν ἄψας, 'ἀνθρώπων,' ὄρησι, 'ζητῶ.'
– Diogenes Laertius, *Vita philosophorum*, Book 6, Section 41.

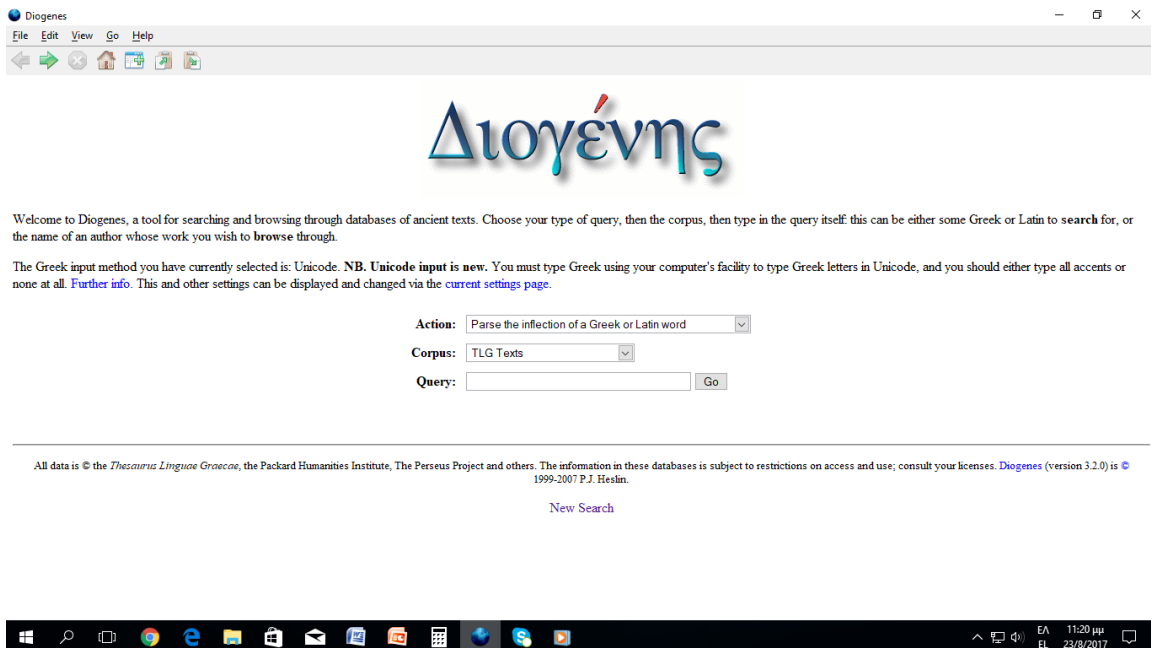
Diogenes is a tool for searching and browsing the databases of ancient texts, primarily in Latin and Greek, that are published by the *Thesaurus Linguae Graecae* and the *Packard Humanities Institute*. (NB. These databases are not distributed with Diogenes and must be obtained separately.)

Latest News

Note on Yosemite. The old version of Diogenes (3.1.6) is incompatible with newer releases of the Perl language, including the version included with Mac Yosemite (OS X version 10.10). I have made a quick fix and released version 3.2.0 of Diogenes, which should work. Go to the Download page for further instructions.

Note that there is still an issue with Macs where the menubar but no initial window appears when the application starts. One quick but ugly fix is to hit Command-B, which brings up the "About" window and thus makes the application visible again. Furthermore, the application sometimes freezes when in use (especially after trying the drop-down menus). This can generally be fixed by clicking on the

Το παρόν λογισμικό παρέχει τη δυνατότητα να αναζητήσει ο ενδιαφερόμενος μέσα από το TLG κείμενα της αρχαίας ελληνικής και λατινικής γραμματείας, κάνοντας λήψη τους, αφού πρώτα γίνει η εγκατάσταση του λογισμικού στον υπολογιστή.

Diogenes

Welcome to Diogenes, a tool for searching and browsing through databases of ancient texts. Choose your type of query, then the corpus, then type in the query itself: this can be either some Greek or Latin to search for, or the name of an author whose work you wish to browse through.

The Greek input method you have currently selected is: Unicode. **NB. Unicode input is new.** You must type Greek using your computer's facility to type Greek letters in Unicode, and you should either type all accents or none at all. [Further info](#). This and other settings can be displayed and changed via the [current settings page](#).

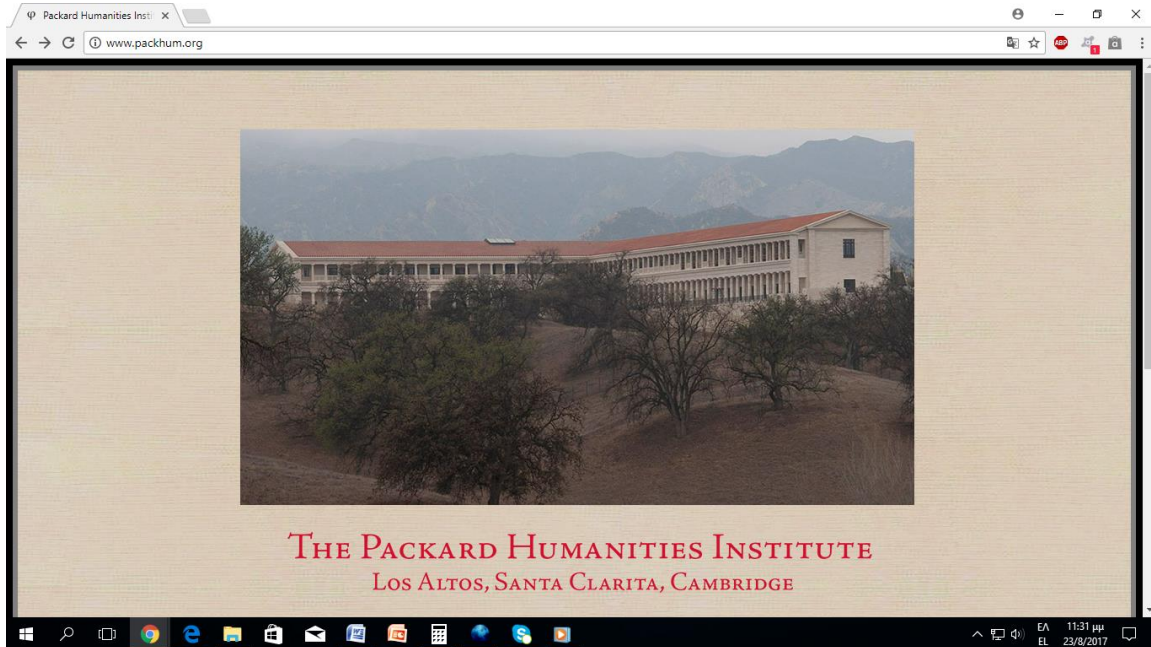
Action: Parse the inflection of a Greek or Latin word
Corpus: TLG Texts
Query: Go

All data is © the *Thesaurus Linguae Graecae*, the Packard Humanities Institute, The Perseus Project and others. The information in these databases is subject to restrictions on access and use; consult your licenses. Diogenes (version 3.2.0) is © 1999-2007 P.J. Heslin.

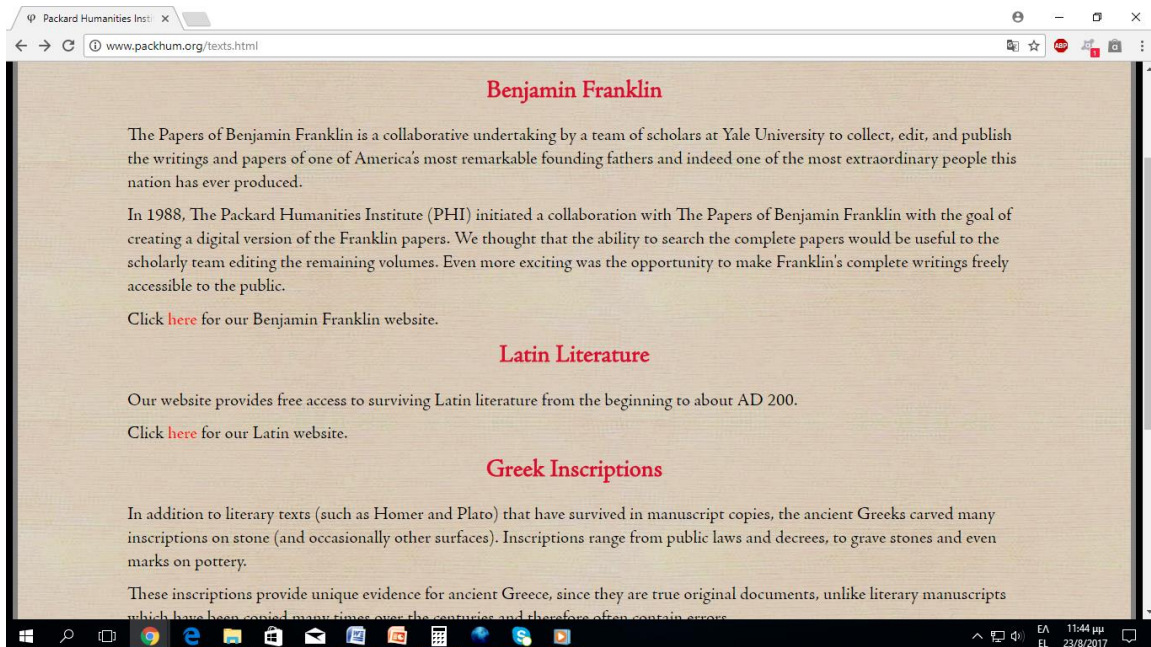
[New Search](#)

Απαραίτητη βέβαια προϋπόθεση για έναν ερευνητή είναι να υπάρχει συνδρομή στο TLG, έτσι ώστε να μπορέσει η μηχανή αναζήτησης *Διογένης* να κάνει τη λήψη του κειμένου

που μας ενδιαφέρει και να αποτελέσει συνάμα πολύτιμο εργαλείο για την μετάφραση των κειμένων που είναι αντικείμενο μελέτης.

Μέσα από τη μηχανή αναζήτησης *Διογένης* μπορούμε να μεταβούμε στο πανεπιστήμιο *The Packard Humanities Institute*. Από αυτή τη σελίδα δύναται κανείς να βρει κείμενα κι επιγραφές που αφορούν την αρχαία ελληνική και λατινική γραμματεία, χωρισμένα κατά τόπους. Τα κείμενα αναφέρονται ανάλογα με τις περιοχές που έχουν κατηγοριοποιηθεί και δίνουν επιπλέον πληροφορίες για τις περιόδους που πραγματεύονται, έχοντας τη μορφή περιήγησης.

ψ All Regions - PHI Greek x

← → ↻ inscriptions.packhum.org/allregions

Inscriptions by Region

- Attica (IG I-III)
- Peloponnesos (IG IV-[VI])
- Central Greece (IG VII-IX)
- Northern Greece (IG X)
- Thrace and the Lower Danube (IG X)
- North Shore of the Black Sea
- Aegean Islands, incl. Crete (IG XI-[XIII])
- Asia Minor
- Cyprus (IG XV)
- Greater Syria and the East
- Egypt, Nubia and Cyrenaica
- North Africa
- Sicily, Italy, and the West (IG XIV)
- Upper Danube
- Unknown Provenances

αβγ

All Regions Search Concordance Browse

Windows Taskbar: 11:51 AM 23/8/2017

3. Ερευνητικά Ερωτήματα και Απαντήσεις

Φτάνοντας στο σημείο αυτό είναι αναγκαίο να τεθούν κάποια ερωτήματα – προβληματισμοί για την επιλογή τόσο του συγκεκριμένου έργου, όσο και για το ιδιαίτερο ύφος του μεγάλου αυτού ιστορικού. Πρόκειται λοιπόν, να δούμε ένα μέρος από το τρίτο βιβλίο του Θουκυδίδη, που αφορά την εμφύλια διαμάχη που ξέσπασε στην Κέρκυρα το καλοκαίρι του 427 π.Χ.

Τί εννοούμε όμως με τον όρο «Κερκυραϊκά»; Ο όρος αυτός δόθηκε από τους κατοπινούς μελετητές για να περιγραφούν οι πολιτικές αναστατώσεις και ο πόλεμος που ξέσπασε στο νησί μεταξύ των κατοίκων του, την τραγική για τον ελλαδικό χώρο, περίοδο του Πελοποννησιακού πολέμου. Ο Θουκυδίδης θα προσπαθήσει, να μεταφέρει αντικειμενικά και αμερόληπτα τα γεγονότα που διαδραματίζονται, διατηρώντας τη ψυχραιμία που χρειάζεται να έχει ένας ιστορικός, αποφεύγοντας προσωπικού τύπου σχολιασμούς.

Πόσο άραγε καθοριστικής σημασίας υπήρξε η καταγραφή της εμφύλιας αυτής σύρραξης; Το χωρίο για την κερκυραϊκή στάση, όπως σημειώνει ο Simon Hornblower, έχει προσελκύσει το ενδιαφέρον δυο ειδών ερευνητών, αφενός εκείνων που νοιάζονται από λογοτεχνικής, ρητορικής και ηθικής πλευράς κι αφετέρου αυτών που πιστεύουν πως τα δρώμενα φωτίζουν καλύτερα το χαρακτήρα μιας ελληνικής *στάσις*, που κατά κοινή ομολογία ξεπερνάει κατά πολύ τα όρια¹²⁴.

Εξετάζοντας το τρίτο βιβλίο παρατηρούμε πως τα επεισόδια που καταγράφονται δίνονται σχετικά σύντομα, εκτός από αυτό της Κέρκυρας (Γ 69-86), καθώς παρουσιάζει έντονο ενδιαφέρον από ηθικής πλευράς¹²⁵. Όσο λοιπόν ο ιστορικός εξιστορεί με τη βαρύθυμη ψυχραιμία τα γεγονότα, που λαμβάνουν χώρα στο νησί, διακρίνουμε, να κάμπτεται κάπως αυτή του η ψυχραιμία και να διατυπώνονται κάποιες απαισιόδοξες σκέψεις του. Που να οφείλεται άραγε αυτό; Πρόκειται μήπως γι' αυτό που οι κατοπινοί μελετητές θα ονομάσουν «*Παθολογία του Πολέμου*»;

Η *παθολογία του πολέμου* ένα από τα καλύτερα αντιπολεμικά κείμενα όλων των εποχών, κατά κοινή ομολογία και αναπτύσσεται στο τρίτο βιβλίο του Θουκυδίδη. Πρόκειται για ένα επίκαιρο πάντα θέμα, το οποίο δίνει με πάσα λεπτομέρεια τον εμφύλιο πόλεμο, που ξέσπασε στην Κέρκυρα. Ο πόλεμος αυτός προξένησε μεγάλη εντύπωση, καθώς ήταν ο πρώτος που ξεσπούσε. Στην πραγματικότητα όμως αυτή δεν ήταν η πρώτη *στάσις*, για την οποία είχε κάνει λόγο ο ιστορικός. Πολύ πιθανό να την θεωρεί πρώτη, γιατί ξεπέρασε από κάθε μέτρο και άποψη όλες τις προηγούμενές της. Η βία και οι σφαγές που έγιναν σε αυτή ξεπέρασαν κάθε προηγούμενο. Από αυτό και μόνο εικάζουμε πως θεώρησε ότι αποτέλεσε ένα πρότυπο για τη φύση της επανάστασης στον ελλαδικό χώρο.

¹²⁴ Hornblower 2006, 734.

¹²⁵ Romilly 2004, 61.

Ο πόλεμος αυτός χαρακτηρίζεται ως βίαιος διδάσκαλος, αφού έχει τη δύναμη και τα όπλα συνάμα για να οξύνει τα πνεύματα ερεθίζοντας το πλήθος, επιφέροντας έτσι μια σειρά από ελλείψεις στην καθημερινή ζωή των ανθρώπων. Το μόνο που διακρίνει τον τριγύρω είναι ο πόνος, η θλίψη, η εξαθλίωση και η απόγνωση. Τα πάντα γύρω καταρρέουν καθώς η κοινωνία κλυδωνίζεται, οι θεσμοί ανατρέπονται, η θρησκευτικές και ηθικές αξίες του ανθρώπινου γένους διέρχονται κρίση. Οι όρκοι και οι συνθήκες έχουν πλέον καταπατηθεί στο βωμό του πολέμου και η συνθήκη ειρήνης παραγκωνίζεται. Οι αντίπαλες παρατάξεις κάνουν χρήση άνομων μέσων και τακτικών, υπονομεύοντας κάθε ανθρώπινο ιδανικό, προβαίνοντας σε βανδαλισμούς, που δε συνάδουν με ανθρώπινες κοινωνίες, στις οποίες ο Δίας επιδεικνύοντας μεγάλη γενναιοδωρία προσέφερε σε όλους τους την αιδώ και τη δική, για να μην αφανιστεί το γένος των ανθρώπων. Δυστυχώς οι ίδιοι οι άνθρωποι είναι αυτοί που καταλύουν τα πάντα και επιλέγουν να ζήσουν μέσα στη διαφθορά και την ανομία.

Ο Θουκυδίδης διαπίστωσε αφενός πως ο παραλογισμός και η διστακτικότητα ήσαν ανδρεία με περίσσεια ανιδιοτέλεια και δειλία αντίστοιχα και αφετέρου η σωφροσύνη να είναι πρόφαση ανανδρίας και η συνετή αντιμετώπιση του κάθε ζητήματος καθυστέρηση. Η αιφνίδια τρέλα υπολογίστηκε σαν ανδρεία, ενώ η περαιτέρω σκέψη για λόγους ασφάλειας θεωρήθηκε μια μορφή υπεκφυγής. Ωστόσο αν κάποιος κατηγορούσε τους άλλους ήταν πάντοτε αξιόπιστος και όποιος διαφωνούσε με αυτόν, ήταν ύποπτος. Δεν είναι δύσκολο να διακρίνει κανείς πως οι πραγματικές αξίες μπαίνουν στο περιθώριο και οτιδήποτε μέχρι εκείνη τη χρονική στιγμή ήταν αξιόμημπο, τώρα πια λογίζεται ως αξιέπαινο και συνάμα αξιοθαύμαστο. Ο λογικός είναι δειλός και ο παράτολμος με τη σειρά του ανδρείος.

Ο ιστορικός παίρνει ξεκάθαρα θέση κατά του εμφυλίου πολέμου, αφού το μόνο που μπορεί να κάνει είναι να διδάξει τους κακούς πώς να γίνουν χερίστοι, υπονομεύοντας την ευπιστία των ανθρώπων, υποσκάπτοντας τους δημοκρατικούς θεσμούς σε κάθε εποχή. Ανώτερο όλων τίθεται το πολιτικό – κομματικό όφελος. Ακόμη και ο θεσμός της οικογένειας που είναι ένα από τα άψιλα ιδανικά παραγκωνίζεται, καθώς χάνεται κάθε αίσθηση ευσέβειας. Η αδικία είναι η κυρίαρχη του «πολιτικού αυτού παιχνιδιού», μιας και όλοι θα πεθάνουν, δε νοιάζονται να λογοδοτήσουν για τα παραχθέντα. Οι εμφύλιες διαμάχες, όπως άλλωστε και κάθε μορφή πολέμου φέρνει πληθώρα συμφορών στις πολιτείες, γεγονός που δεν πρόκειται να αλλάξει, αν πρώτα δεν αλλάξει η νοοτροπία των ανθρώπων και να πάνσουν να είναι αυτοκαταστροφικοί, αφού είναι ικανοί να οδηγηθούν σε ακρότητες και βανδαλισμούς, ώστε να ικανοποιηθεί ο άμετρος εγωισμός τους και οι φιλοδοξίες τους, πηγή των οποίων είναι η πλεονεξία και η αλαζονεία.

Το τρίτο βιβλίο βρίθεται ερωτημάτων αναφορικά με τη *στάσις* των Κερκυραίων. Τι σημαίνει η λέξη *στάσις* κατά τον 5^ο αιώνα π.Χ; Η αρχαία ελληνική λέξη *στάσις*¹²⁶ σημαίνει εμφύλια διαμάχη, ανταρσία ή πόλεμο εντός της χώρας και

¹²⁶ Mosse 2011, 310.

μπορεί επίσης να ερμηνευτεί ως επανάσταση. Κατά τον 5ο αιώνα, οι *στάσεις* ή επαναστάσεις, που γίνονταν στις ελληνικές πόλεις – κράτη, ήταν ως επί το πλείστον αγώνες των ολιγαρχικών στη προσπάθεια τους να ανατρέψουν τις δημοκρατικές κοινωνίες και αντίστροφα από μέρους δηλαδή των δημοκρατικών να διαλύσουν τα ολιγαρχικά καθεστώτα¹²⁷. Στο σημείο αυτό αξίζει να γίνει μια μνεία. Τι *έστι* όμως ολιγαρχικό πολίτευμα; Στα ολιγαρχικά καθεστώτα την εξουσία έχουν οι ολίγοι. Πρόκειται για μια ελίτ, η οποία κατείχε περιουσία και πολιτικά δικαιώματα¹²⁸. Η δημοκρατία ωστόσο είναι εκ δια μέτρου αντίθετη, αφού ο δήμος, δηλαδή ο λαός, ολόκληρο το σώμα των (αρρένων) πολιτών, που όλοι τους διέθεταν πολιτικά δικαιώματα κατέχει την εξουσία¹²⁹. Η ολιγαρχία στηριζόταν εξολοκλήρου στην αφρόκρεμα των πολιτών (πλούσιους και ευγενείς), ενώ η δημοκρατία ως επί το πλείστον στους κοινούς ανθρώπους, δίχως να είναι ανάγκη να υπάρχει μεγάλη περιουσία, αρκετές φορές και καθόλου¹³⁰. Διαπιστώνουμε λοιπόν πως η *στάσις* ήταν συχνά μια σύγκρουση μεταξύ των πλούσιων και των φτωχών μιας πόλης¹³¹.

Ο Θουκυδίδης στην αρχή του έργου του παρουσιάζει περιεκτικά αρκετές στάσεις που έλαβαν χώρα, στον ελλαδικό χώρο, αρχής γενομένης με αυτή που έγινε στην Επίδαμο το 435 π.Χ., όπως αυτή δίνεται στο πρώτο βιβλίο (Α 24). Φτάνοντας στην επανάσταση της Κέρκυρας το 427 π.Χ. απεικονίζει τα γεγονότα με λεπτομέρειες, προβαίνοντας ακολούθως σε ορισμένους αξιολογισμούς σχετικά με το ίδιο το φαινόμενο της επανάστασης

Ποιος ήταν όμως ο ρόλος του ιόνιου νησιού εκείνη την εποχή και ποιοι πραγματικά έχουν την εξουσία; Ξεκινώντας ο πόλεμος σ' αυτό το νησί βορειοδυτικά του ιονίου πελάγους, επικρατούσε το δημοκρατικό πολίτευμα, καθώς η Κέρκυρα ήταν σύμμαχος πόλη της Αθηναϊκής συμμαχίας. Ωστόσο στο νησί υπήρχε μια μερίδα πολιτών που τασσόταν με τη πλευρά των ολιγαρχικών, καθώς υποστηριζόταν από την Κόρινθο, συμμαχική πόλη κράτος της Σπάρτης, επιθυμώντας να κάνει το νησί να αποστατήσει από την συμμαχία της Αθήνας. Το γεγονός αυτό είχε ως επακόλουθο να προκληθούν ταραχές, στις οποίες οι θιασώτες της ολιγαρχίας, υποστήριζαν πως το νησί διέτρεχε κίνδυνο να υποδουλωθεί στην Αθήνα, με αποτέλεσμα να προβούν στη δολοφονία του ηγέτη των δημοκρατικών και εξήντα ακόμη πολιτών, οπαδοί του δημοκρατικού καθεστώτος. Η Κόρινθος και η Σπάρτη ενθάρρυνε το γεγονός αυτό και υποχρέωσαν την κερκυραϊκή συνέλευση να κηρύξει την ουδετερότητα της Κέρκυρας στον πόλεμο. Απόρροια αυτού ο λαός της νήσου να προβάλλει σθεναρή αντίσταση, ξεσπώντας βιαιοπραγίες. Στο νησί σχεδόν αμέσως έφτασε πελοποννησιακός στόλος, προξενώντας πλήθος καταστροφών σε κάποια κερκυραϊκά εδάφη, απειλώντας μάλιστα να επιτεθεί στην πόλη. Ευτυχώς απέπλευσε, όταν εμφανίστηκε ένας μεγαλύτερος σε μέγεθος αθηναϊκός στόλος, αποτελούμενος από εξήντα πλοία. Στην πόλη οι οπαδοί της δημοκρατικής παράταξης

¹²⁷ Ross 2010, 372.

¹²⁸ Ross 2010, 358.

¹²⁹ Ross 2010, 367 – 372.

¹³⁰ Ross 2010, 367 – 372.

¹³¹ Mosse 2011, 310

ξεκίνησαν να σκοτώνουν τους αντιπάλους τους, δίχως έλεος, αφότου πενήντα ολιγαρχικοί ζήτησαν καταφύγιο προσπέφτοντας ως ικέτες στο ναό της Ήρας και τους ανάγκασαν να εξέλθουν, επιβάλλοντας τους τη θανατική ποινή. Μπροστά σε όλη αυτή τη σφαγή και την ανομία μέρος των ολιγαρχικών αρνήθηκε να εγκαταλείψει τον περίβολο του ναού και επέλεξε να μείνουν εκεί μέχρι τέλους, άλλοι πέφτοντας μαχόμενοι και άλλοι επιλέγοντας να γίνουν αυτόχειρες. Για το χρονικό διάστημα που παρέμεινε στο νησί ο αθηναίος στρατηγός Ευρυμέδων και ο στόλος του, ο Θουκυδίδης αναφέρει ότι «οι Κερκυραίοι εξακολούθησαν να σκοτώνουν όσους συμπολίτες τους θεωρούσαν εχθρούς. Τους κατηγορούσαν ότι θέλησαν να καταλύσουν τη δημοκρατία, αλλά πολλοί σκοτώθηκαν από προσωπικά μίσση και άλλοι, που είχαν δανείσει χρήματα, σκοτώθηκαν από τους οφειλέτες τους. Ο θάνατος πήρε χίλιες μορφές και, ό, τι φρικαλέο γίνεται σ' αυτές τις περιστάσεις, έγινε στην Κέρκυρα, κι ακόμα χειρότερα. Πατέρας σκότωνε το παιδί του, άρπαζαν ικέτες απ' τους ναούς και τους σκότωναν εκεί μπροστά, και άλλους τους έχτισαν μέσα στο ιερό του Διονύσου και τους άφησαν να πεθάνουν εκεί. Σ' αυτές τις ακρότητες έφτασε ο εμφύλιος πόλεμος και προκάλεσε μεγάλη εντύπωση, γιατί ήταν ο πρώτος που έγινε». (Γ 81)

Οι δύο επόμενες ενότητες, Γ 82-83, αποτελούν τον πυρήνα της σκέψης του ιστορικού για την επανάσταση. Στην αρχή παραθέτει τη διάδοση των εμφύλιων ταραχών σε ολόκληρο τον ελληνικό κόσμο, καθώς οι μεν ολιγαρχικοί επιθυμούσαν να φέρουν στη πόλη τους Λακεδαιμόνιους και οι δημοκρατικοί τους Αθηναίους. Κάτι τέτοιο βέβαια δε θα ήτο εφικτό εν καιρώ ειρήνης, συνεπώς δεν υπήρχε πρόφαση και συνάμα βούληση να εισαχθούν ξένοι στη διαμάχη. Αντιθέτως σε ταραγμένες περιόδους εκατέρωθεν εύκολα θα μπορούσαν να αποκτήσουν συμμάχους για να τους παράσχουν βοήθεια βλέποντας τους εχθρούς τους, και ως εκ τούτου η δυσαρεστημένη πλευρά ήταν πολύ πιο πρόθυμη να ζητήσει ξένη βοήθεια: «Οι εμφύλιες συγκρούσεις έφεραν μεγάλες κι αμέτρητες συμφορές στις πολιτείες, συμφορές που γίνονται και θα γίνονται πάντα όσο δεν αλλάζει η φύση του ανθρώπου, συμφορές που μπορεί να είναι βαρύτερες ή ελαφρότερες κι έχουν διαφορετική μορφή ανάλογα με τις περιστάσεις. Σε καιρό ειρήνης και όταν ευημερεί ο κόσμος και οι πολιτείες, οι άνθρωποι είναι ήρεμοι γιατί δεν τους πιέζουν ανάγκες φοβερές. Αλλά όταν έρθει ο πόλεμος που φέρνει στους ανθρώπους την καθημερινή στέρηση, γίνεται δάσκαλος της βίας κι ερεθίζει τα πνεύματα του πλήθους σύμφωνα με τις καταστάσεις που δημιουργεί». (Γ 82)

Ποια είναι όμως η πηγή του κακού για την πρόκληση τέτοιων καταστάσεων; Βασική αιτία κατά τον Θουκυδίδη για την έναρξη αυτής της στάσης είναι η φύση του ανθρώπου, όπως αυτή εμφανίζεται στις άθλιες συνθήκες του πολέμου. Τα κίνητρα πάντα προκύπτουν από τις κοινές ανθρώπινες αποφάσεις και την επιθυμία για την επιβολή δύναμης. Ίσως στο μέλλον να διαφέρουν οι επαναστάσεις ανάλογα με τις συνθήκες και τις επιδιώξεις.

Μέχρι αυτό το σημείο ο Θουκυδίδης παραμένει αντικειμενικός και αμερόληπτος στην αφήγηση των γεγονότων που αφορούν την μάχη στο νησί. Καθώς προχωρά η ανάλυσή επισημαίνει πως οι στάσεις που έπλητταν διαδοχικά τις πόλεις κράτη της αρχαίας Ελλάδας προσπαθούσαν, να ξεπεράσουν η μια την άλλη στις ακρότητες και ταυτόχρονα στη μορφή των αντεκδικήσεών τους, προκαλώντας πλήθος συναισθημάτων. Δεν χρησιμοποιεί κανέναν ενδιάμεσο σε συνδυασμό πάντα με ένα πάθος ηθικό και πνευματικό, δίνει μια σειρά από αξιοσημείωτες παρατηρήσεις – αυτό που ο Hornblower εύστοχα ονομάζει «μια επίδειξη γενικευτικών πυροτεχνημάτων» – που εκθέτουν την παθολογία του επαναστατικού πνεύματος και τα αποτελέσματα της¹³². Το πνεύμα αυτό, αποτελείται από έναν φατριασμό και έναν φανατισμό τελείως αδιάφορο προς οποιουδήποτε συλλογισμούς περί ανθρωπισμού ή περί νόμου. Εκφράζεται επίσης χαρακτηριστικά με μια διαστροφή της ηθικής και της πολιτικής γλώσσας και αποτίμησης. Ο Θουκυδίδης ισχυρίζεται πως «για να δικαιολογούν τις πράξεις τους άλλαζαν ακόμα και τη σημασία των λέξεων. Η παράλογη τόλμη θεωρήθηκε ανδρεία και αφοσίωση στο κόμμα, η προσωπική διστακτικότητα θεωρήθηκε δειλία που κρύβεται πίσω από εύλογες προφάσεις, και η σωφροσύνη προσωπίδα της ανανδρίας» (Γ 82).

Ο λάτρης της βίας απολάμβανε την εμπιστοσύνη και ο αντίπαλός του αντιμετώπιζε καχυποψία. Ο συνωμότης θαυμαζόταν, αλλά η ευφυΐα κάποιου που ανακάλυπτε μια συνωμοσία θαυμαζόταν ακόμη περισσότερο, και κάποιος που παρέμενε μακριά από συνωμοσίες θεωρείτο δειλός και διασπαστής του κόμματος. Αυτός που ξεπερνούσε τους άλλους στη διάπραξη κακών εγκωμιαζόταν, ομοίως και ο άνδρας που παρότρυνε κάποιον να διαπράξει κάτι επονείδιστο που ούτε καν είχε σκεφτεί πρωτότερα. Οι κομματικοί δεσμοί ήταν ισχυρότεροι από τους δεσμούς του αίματος, επειδή ο ομοϊδεάτης ήταν έτοιμος να τολμήσει οτιδήποτε χωρίς να το εξετάσει. Οι κομματικές οργανώσεις δεν στηρίζονταν στον νόμο ή στο δημόσιο καλό, αλλά απέβλεπαν στο ίδιο όφελος παραγράφοντας τον νόμο. Οι συμφωνίες τις οποίες συνήπταν τα μέρη, διαρκούσαν μόνο μέχρι κάποιο μέλος να αποκτήσει τη δύναμη για να τις καταπατήσει. Οι ομοϊδεάτες χαιρόνταν περισσότερο από μια προδοτική πράξη εναντίον ενός εχθρού παρά από μια ανοιχτή πράξη αντεκδίκησης (Γ82).

Ο Θουκυδίδης επισημαίνει πως «αιτία όλων αυτών ήταν η φιλαρχία που έχει ρίζα την πλεονεξία και τη φιλοδοξία, που έσπρωχναν τις φατρίες ν' αγωνίζονται με λύσσα», εντοπίζοντας τα πάθη της ανθρώπινης φύσης τα οποία υπερνικούν τη λογική και τον

¹³² Hornblower 2006, 734 – 765.

ανθρωπισμό και γεννούν επαναστάσεις. *«Ισότητα των πολιτών από τη μια μεριά, σωφροσύνη της αριστοκρατικής διοίκησης από την άλλη. Προσποιούνταν έτσι ότι υπηρετούν την πολιτεία, ενώ πραγματικά ήθελαν να ικανοποιήσουν προσωπικά συμφέροντα και αγωνίζονταν με κάθε τρόπο να νικήσουν τους αντιπάλους τους. Τούτο τους οδηγούσε να κάνουν τα φοβερότερα πράγματα επιδιώκοντας να εκδικηθούν τους αντιπάλους τους, όχι ως το σημείο που επιτρέπει η δικαιοσύνη ή το συμφέρον της πολιτείας, αλλά κάνοντας τις αγριότερες πράξεις, με μοναδικό κριτήριο την ικανοποίηση του κόμματός τους. [...] Καμιά από τις δύο παρατάξεις δεν είχε κανέναν ηθικό φραγμό κι εκτιμούσε περισσότερο όσους κατόρθωναν να κρύβουν κάτω από ωραία λόγια φοβερές πράξεις».* (Γ 82)

Πώς κρίνει ο ίδιος ο ιστορικός τα αποτελέσματα που επέφερε η στάσις στις ελληνικές πόλεις – κράτη την περίοδο του πελοποννησιακού πολέμου; Ο Θουκυδίδης παραθέτει ένα τελευταίο σχολιασμό για όλα τα φρικαλέα γεγονότα που προκάλεσε η στάσις στις ελληνικές πόλεις-κράτη: *«Έτσι, οι εμφύλιοι σπαραγμοί έγιναν αιτία ν' απλωθεί σ' όλο τον ελληνικό κόσμο κάθε μορφή κακίας, και το ήθος, που είναι το κύριο γνώρισμα της ευγενικής ψυχής, κατάντησε να είναι καταγέλαστο κι εξαφανίστηκε. Ο ανταγωνισμός δημιούργησε απόλυτη δυσπιστία και δεν υπήρχε τρόπος που να μπορεί να τη διαλύσει, ούτε εγγυήσεις ούτε όρκοι φοβεροί. Όλοι, όταν επικρατούσαν, ζέροντας ότι δεν υπήρχε ελπίδα να κρατηθούν μόνιμα στην εξουσία, προτιμούσαν, αντί να δώσουν πίστη στους αντιπάλους τους, να πάρουν τα μέτρα τους για να μην πάθουν οι ίδιοι. Τις περισσότερες φορές επικρατούσαν οι διανοητικά κατώτεροι. Φοβούνταν τη δική τους ανεπάρκεια και την ικανότητα των αντιπάλων τους κι έτσι [...] δεν είχαν κανέναν δισταγμό να προχωρήσουν σε βίαιες πράξεις. Όσοι πάλι περιφρονούσαν τους αντιπάλους τους, νόμιζαν ότι μπορούσαν σύγκαιρα να καταλάβουν τα σχέδιά τους. [...] Έτσι, τις περισσότερες φορές, δεν φυλάγονταν και οι αντίπαλοί τους, τους αφάνιζαν».* (Γ 83)

Ο Θουκυδίδης εκδήλωσε τα προσωπικά του συναισθήματα σχετικά με τα επακόλουθα της επανάστασης δηλώνοντας πως «το ήθος, που είναι το κύριο γνώρισμα της ευγενικής ψυχής, κατάντησε να είναι καταγέλαστο κι εξαφανίστηκε» (Γ 83). Τι εννοούσε με τη λέξη «ήθος» σε αυτό το πλαίσιο; Πιθανόν να αναφερόταν στην ειλικρίνεια, την ευθύτητα, την έλλειψη διπροσωπίας και πονηριάς. Αυτά αποτελούσαν ένα μεγάλο κομμάτι της ευγενικής φύσης και η εξαφάνισή τους, ήταν ένα από τα πράγματα για τα οποία θρηνούσε περισσότερο, με τις συνεχείς στάσεις που γίνονταν, έχοντας απώτερο σκοπό να διαλύουν κομματικά – πολιτικά τις πόλεις κράτη.

Έπειτα από την περιγραφή των *«παθών που οι πολίτες της Κέρκυρας, πρώτοι απ' όλους τους Έλληνες επέδειξαν ο ένας απέναντι στον άλλον»* (Γ 85), ο ιστορικός ολοκληρώνει την ιστορία της κερκυραϊκής επανάστασης σε μερικές ακόμη ενότητες. Αφήνει το επαναστατικό σκηνικό του νησιού με τη δημοκρατική παράταξη να έχει τον απόλυτο έλεγχο. Ωστόσο οι εναπομείναντες ολιγαρχικοί εξακόσιοι εις τον αριθμόν, βρίσκονταν οχυρωμένοι σε ένα βουνό της νήσου, κάνοντας συχνά επιδρομές εναντίον των κατοίκων (Γ 85). Δύο χρόνια αργότερα, το 425π.Χ., οι κερκυραίοι δημοκρατικοί έχοντας βοήθεια από τον αθηναϊκό στρατό επιτίθενται και καταλαμβάνουν το ορεινό φρούριο, αιχμαλωτίζοντας έτσι και τους τελευταίους ολιγαρχικούς.

Σε ένα τελευταίο στάδιο ο Θουκυδίδης, αφηγείται πώς οι κατακτητές υποχρέωσαν τους αιχμαλώτους, να διέρχονται σε ομάδες των είκοσι ανάμεσα σε δύο φάλαγγες ενόπλων, που τους χτυπούσαν και τους λόγγιζαν- η πορεία τους συνεχίστηκε εν μέσω μαστίγωσης, μέχρι που τελικά τους σκότωσαν. Άλλοι αιχμάλωτοι έχοντας αρνηθεί να βγουν από το κτίριο όπου κρατούνταν, φονεύτηκαν από επιτιθέμενους, που ξήλωσαν τη στέγη και άρχισαν, να ρίχνουν βέλη και κεραμίδια. Ουκ ολίγοι αιχμάλωτοι αποφάσισαν να δώσουν τέλος στη ζωή τους. Η σφαγή συνεχίστηκε για μια ακόμη ημέρα και τα ξημερώματα οι Κερκυραίοι πέταξαν τα πτώματα σε κάρα μεταφέροντας τα εκτός της πόλεως. Όλοι οι αιχμάλωτοι πέθαναν, ενώ οι γυναίκες που αιχμαλωτίστηκαν μαζί τους εξανδραποδίστηκαν. Έτσι ο λαός κατέστρεψε τους αντιπάλους του στην Κέρκυρα και, όπως γράφει ο Θουκυδίδης, τουλάχιστον για την υπόλοιπη διάρκεια του Πελοποννησιακού πολέμου *«ό, τι απόμεινε από τους ολιγαρχικούς δεν ήταν άξιο λόγου»*.

3.1 Υφολογικά χαρακτηριστικά της γλώσσας του Θουκυδίδη

Έχουμε ήδη κάνει λόγο συνοπτικά σε προγενέστερο κεφάλαιο για τη γλώσσα του ιστορικού. Στο παρόν θα προσπαθήσουμε να δώσουμε όσο το δυνατόν πιο αναλυτικά τα χαρακτηριστικά που τη συνθέτουν, εντοπίζοντας τα στο τρίτο βιβλίο του, πιο συγκεκριμένα στο κεφάλαιο που περιγράφεται η εμφύλια σύρραξη στην Κέρκυρα.

Έχει λεχθεί σύμφωνα με τον Finley πως η γλώσσα του ιστοριογράφου διακατέχεται από έναν μεγαλοπρεπή τρόπο έκφρασης, αντίστοιχο της υπευθυνότητας που διέπει την ιστορική του ανάλυση¹³³. Όπως έχουν επισημάνει οι Κωνσταντινόπουλος και Πανομήτρος είναι: «ότι την αρχαία αθίδα δεν τη χρησιμοποιεί στην καθαρή της μορφή. Σε αυτήν ανήκει σίγουρα η προφορά *ξυν* και *εσ* αντί για *συν* και *εις* της αττικής της εποχής του, το επίρρημα *αίει* αντί *αεί*, η κατάληξη *-ης* αντί *-εις* των ουσιαστικών σε *-εύς*: δεν ανήκει όμως σ' αυτήν η γραφή των συμπλεγμάτων *-ρσ-* και *-σσ-*, που είναι ιωνικά, αντί για την γνήσια αττική προφορά *-ρρ-* και *-ττ-*¹³⁴».

Ως γνωστόν στο πρώιμο πεζό λόγο παρατηρείται έλλειψη αφηρημένων ουσιαστικών, αυτός άλλωστε είναι και ο λόγος που ο Θουκυδίδης κάνει χρήση έναρθρων απαραιμμάτων και ουδετέρων τόσο επιθέτων όσο και μετοχών¹³⁵. Παράλληλα η δυνατότητα να δεχθούν υποκείμενα και αντικείμενα οι ονοματικοί αυτοί τύποι πρόσφερε ζωντάνια και παραστατικότητα στο λόγο της πρώιμης πεζογραφίας¹³⁶. Προκειμένου να καλυφθούν ανάγκες του λόγου υπήρξαν δάνεια ποιητικών λέξεων, καθώς ο πεζός λόγος ήταν στα σπάργανα εκείνη την εποχή, οπότε ήταν η μόνη λύση. Επιπλέον η δυναμική παρουσία των προθέσεων στο κείμενο τον βοηθά να δηλώσει πολλές επιρρηματικές σχέσεις με τη χρήση σύνθετων ρημάτων¹³⁷.

¹³³ Finley 2006, 272.

¹³⁴ Κωνσταντινόπουλος – Πανομήτρος 2010, 115.

¹³⁵ Κωνσταντινόπουλος – Πανομήτρος 2010, 116.

¹³⁶ Κωνσταντινόπουλος – Πανομήτρος 2010, 116.

¹³⁷ Κωνσταντινόπουλος – Πανομήτρος 2010, 116.

3.2 Ερμηνεία λέξεων: (ετυμολογία, ερμηνεία, παράγωγα, ομόρριζα) Γ. 70 – 74

Στο παρόν κεφάλαιο θα προσπαθήσουμε να παρουσιάσουμε πώς εφαρμόζονται τα λογισμικά και η χρήση νέων τεχνολογιών στο Τρίτο βιβλίο του Θουκυδίδη, πιο συγκεκριμένα στις παραγράφους 70 -74. Αρχικά θα γίνει η εύρεση του αρχαίου κειμένου μέσα από τον ιστότοπο *Η Πύλη για την ελληνική γλώσσα* ή από τον *Perseus*, δυο χρήσιμα εργαλεία για ηλεκτρονική έρευνα, για τα οποία έχουμε ήδη παρουσιάσει τον τρόπο λειτουργίας τους σε προηγούμενη ενότητα. Ξεκινάμε λοιπόν από την *Πύλη για την ελληνική γλώσσα* έτσι ώστε να παραθέσουμε το κείμενο.

Κατάλογος κειμένων | Εμφάνιση μετάφρασης

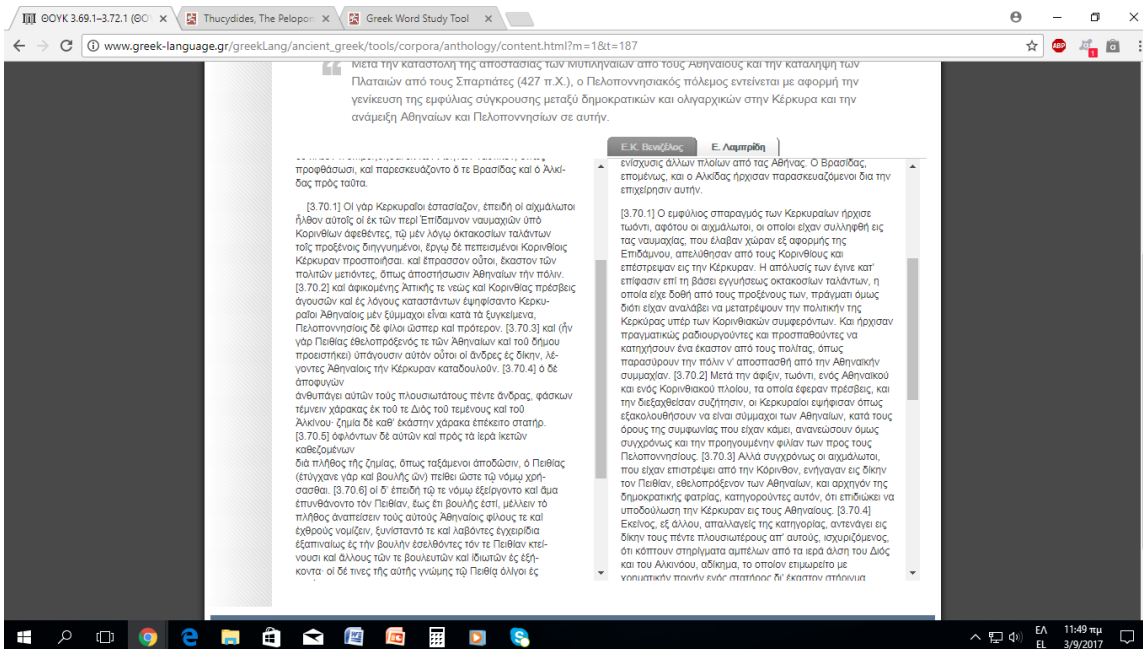
ΘΟΥΚ 3.69.1–3.72.1
(ΘΟΥΚ 3.69.1–3.81.5: Η εμφύλια διαμάχη στην Κέρκυρα) Κινήσεις του πελοποννησιακού στόλου – Επικράτηση των Κερκυραίων ολιγαρχικών και επιβολή ουδετερότητας

“ Μετά την καταστολή της αποστασίας των Μυληνναίων από τους Αθηναίους και την κατάληψη των Πλαταιών από τους Σπαρτιάτες (427 π.Χ.), ο Πελοποννησιακός πόλεμος εντείνεται με αφορμή την γενίκευση της εμφύλιας σύγκρουσης μεταξύ δημοκρατικών και ολιγαρχικών στην Κέρκυρα και την ανάμειξη Αθηναίων και Πελοποννησίων σε αυτήν.

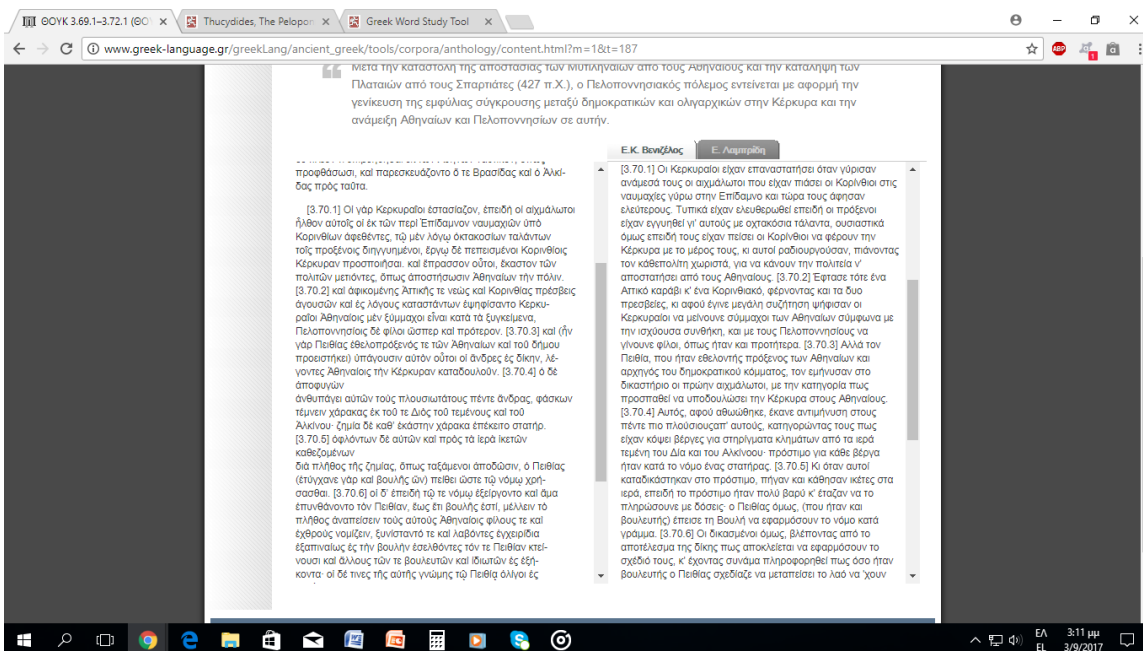
[3.69.1] Αἱ δὲ τεσσαράκοντα νῆες τῶν Πελοποννησίων αἱ Λεσβίους βοηθοὶ ἐλθούσα, ὡς τότε φεύγουσαι διὰ τοῦ πελάγους ἐκ τῶν Αθηναίων ἐπίδωχθεῖσαι καὶ πρὸς τῇ Κρήτῃ χειμασθεῖσαι καὶ ἀπ’ αὐτῆς σποράδες πρὸς τὴν Πελοπόννησον κατηνέχθησαν, καταλαμβάνουσιν ἐν τῇ Κυλλήνῃ τρεῖς καὶ δέκα τριήρεις Λευκαδίων καὶ Ἀμτρακιωτῶν καὶ Βρασιδῶν τὸν Τέλλυδος ἑμβουλὸν Ἀλκίδα ἐπεληλυθότα. [3.69.2] ἐβούλοντο γὰρ οἱ Λακεδαιμόνιοι, ὡς τῆς Λέσβου ἡμαρτίκεσαν, πλεόν τὸ ναυτικὸν ποιήσαντες ἐς τὴν Κέρκυραν πλεῖσαι στασιάζουσιν, δώδεκα μὲν ναοὶ μόναις παρόντων Αθηναίων περὶ Ναύπακτον, πρὶν δὲ πλεόν τῇ ἐπιβοηθήσαι ἐκ τῶν Αθηναίων ναυτικόν, ὅπως προφθάσῃ, καὶ παρεσκευάζοντο ὁ τε Βρασιδῆς καὶ ὁ Ἀλκιδῆς πρὸς ταῦτα.

[3.70.1] Οἱ γὰρ Κερκυραῖοι ἐστασίαζον, ἐπειδὴ οἱ αἰγμάτων ἦλθον αὐτοῖς οἱ ἐκ τῶν περὶ Ἐπίδαμον ναυμαχιῶν ὑπὸ Κορινθίων ἀφειθέντες, τῷ μὲν λόγῳ ὀκτακοσίων ταλάντων τοὺς προξένους διηγνημένοι, ἔργῳ δὲ πεπεισμένοι Κορινθίους Κέρκυραν προσποιήσαι, καὶ ἐπράσαν οὗτοι, ἕκαστον τῶν πολιτῶν μετιόντες, ὅπως ἀποστήσασιν Αθηναίων τὴν πόλιν. [3.70.2] καὶ ἀφικομένης Ἀττικῆς τε νεὺς καὶ Κορινθίας πρέσβεις ἀγουῶν καὶ ἐς λόγους καταστάντων ἐψηφίσαντο Κερκυ-

Παρατηρούμε πως στο παρόν λογισμικό μπορούμε να βρούμε την απόδοση των κειμένων της αττικής πεζογραφίας. Πιο συγκεκριμένα για τον Θουκυδίδη υπάρχουν δυο μεταφράσεις του Ελ. Βενιζέλου και του Ε. Λαμπρίδη.

Αναφορικά με τις δυο αποδόσεις διαπιστώνουμε πως του Ελευθέριου Βενιζέλου είναι πιο αυστηρή σε καθαρεύουσα γλώσσα ενώ του Λαμπρίδη είναι πιο ελεύθερη στη νέα ελληνική γλώσσα.

Μελετώντας λοιπόν και τις δυο αποδόσεις παρατηρούμε πως νοηματικά σε κάποια σημεία συγκλίνουν και σε κάποια αποκλίνουν. Στο τρίτο βιβλίο, παράγραφο 70, απόσπασμα 1 δίνεται διαφορετική ερμηνεία στο ρήμα *εσασιάζον*, ο μεν Βενιζέλος το ερμηνεύει ως «*Ο εμφύλιος σπαραγμός των Κερκυραίων*», ενώ ο Λαμπρίδης «*Οι Κερκυραίοι είχαν επαναστατήσει*». Το ίδιο συμβαίνει και στη παράγραφο 71, απόσπασμα

1, στο οποίο ο Βενιζέλος αποδίδει τη μετοχή *δράσαντες* ως «*Μετά τους φόνους αυτούς*», ενώ ο Λαμπρίδης «*Αφού τα 'καναν αυτά*».

Στο ίδιο βιβλίο, παράγραφος 72, απόσπασμα 2 υπάρχει μια διαφορά αναφορικά με την απόδοση του ρήματος *ἐπιτίθενται*. Ο μεν Βενιζέλος το ερμηνεύει ως: «*επετέθησαν υπόλως*», ενώ ο Λαμπρίδης ως: «*ρίχτηκαν καταπάνω*».

Ως αντίστιξη θα δείξουμε σε πρώτο στάδιο το κείμενο και από τον ιστότοπο *Perseus* και σε δεύτερο την αγγλική μετάφραση που μας παρέχει.

Thucydides, *The Peloponnesian War*

Home Collections/Texts Perseus Catalog Research Grants Open Source About Help

Your current position in the text is marked in blue. Click anywhere in the line to jump to another position.

books: chapter: section:

This text is part of: **Thuc. 3.70.1**
Click on a word to bring up parses, dictionary entries, and frequency statistics

οἱ γὰρ Κέρκυραῖοι ἐστάσιον, ἐπεὶ οἱ αἰχμάλωτοι ἦλθον αὐτοῖς οἱ ἐκ τῶν περὶ Ἐπίδαμον ναυμαχίαν ὑπὸ Κορινθίων ἀφειθέτες, τῶ μὲν λόγῳ ὀκτακασίαν τάλαντων τοῖς προξένιοις διηγηθημένοι, ἐργῶ δὲ πεπεισμένοι Κορινθίους Κέρκυραν προσποιήσαι, καὶ ἐπρασσον οὐτοὶ ἑκαστον τῶν πολιτῶν μετιόντες, ὅπως ἀποστήρωσιν Ἀθηναίων τὴν πόλιν.

Search the Perseus Catalog for: Editions/Translations Author Group

View text chunked by: book : chapter : section

Table of Contents: book 1 book 2 book 3 chapter 1 chapter 2

Notes (E.C. Marchant, 1909) focus load

English (1910) focus load

Vocabulary Tool load

Search hide

Stable Identifiers hide

Display Preferences hide

Thucydides, *The Peloponnesian War*

Home Collections/Texts Perseus Catalog Research Grants Open Source About Help

Your current position in the text is marked in blue. Click anywhere in the line to jump to another position.

books: chapter: section:

This text is part of: **Thuc. 3.70.1**
Click on a word to bring up parses, dictionary entries, and frequency statistics

The Corcyraean revolution began with the return of the prisoners taken in the sea-fights off **Epidamnus**. These the Corinthians had released, nominally upon the security of eight hundred talents given by their Proxeni but in reality upon their engagement to bring over **Corcyra** to **Corinth**. These men proceeded to canvass each of the citizens, and to intrigue with the view of detaching the city from **Athens**.

Search the Perseus Catalog for: Editions/Translations Author Group

View text chunked by: book : chapter : section

Table of Contents: book 1 book 2 book 3 chapter 1 chapter 2 chapter 3 chapter 4 chapter 5

Notes (E.C. Marchant, 1909) focus load

Greek (1942) focus load

Places (automatically extracted) hide

Search hide

Stable Identifiers hide

Στο σημείο αυτό θα επιχειρήσουμε να κάνουμε μια σύγκριση μεταξύ της αγγλικής μετάφρασης που προσφέρει ο Περσέας με αυτή της Πύλης για την ελληνική γλώσσα. Διαπιστώνουμε πως ο Περσέας στο τρίτο βιβλίο, παράγραφο 70, απόσπασμα 1 το σημείο «Οἱ γὰρ Κερκυραῖοι ἐστασίαζον» το αποδίδει ως «η επανάσταση της Κέρκυρας» δίχως να κάνει λόγο για εμφύλια διαμάχη, όπως αναφέρει ο Βενιζέλος και τείνει να πλησιάσει την πιο ελεύθερη απόδοση του Λαμπρίδη που χρησιμοποιεί το ρήμα επαναστάτησαν. Μια ακόμη διαφορά παρατηρείται στη παράγραφο 70, απόσπασμα 3 «καὶ (ἦν γὰρ Πειθίας ἐθελοπρόξενός τε τῶν Ἀθηναίων καὶ τοῦ δήμου προειστήκει) ὑπάγουσιν αὐτὸν οὗτοι οἱ ἄνδρες ἐς δίκην». Ο Βενιζέλος στη Πύλη για την ελληνική γλώσσα μεταφράζει το χωρίο ως: «Αλλά συγχρόνως οι αιχμάλωτοι, που είχαν επιστρέψει από την Κόρινθο, ενήγαγαν εις δίκην τον Πειθίαν, εθελοπρόξενον των Αθηναίων, και αρχηγόν της δημοκρατικής φατρίας, κατηγορούντες αὐτόν...», στο ίδιο μήκος κινείται και ο Λαμπρίδης «Αλλά τον Πειθία, που ήταν εθελοντής πρόξενος των Αθηναίων και αρχηγός του δημοκρατικού κόμματος, τον εμήνυσαν στο δικαστήριο οι πρώην αιχμάλωτοι...» σε αντίθεση με τον Περσέα που δε δύναται να αποδώσει με ακρίβεια τον όρο πρόξενος και αναφέρει τη λατινική λέξη *proxenus* και παραθέτουμε ευθύς το απόσπασμα.

Νοηματική διαφορά εντοπίζουμε στο ίδιο πάλι βιβλίο, παράγραφο 70, απόσπασμα 4, «ὁ δὲ ἀποφυγὼν ἀνθυπάγει αὐτῶν τοὺς πλουσιωτάτους πέντε ἄνδρας, φάσκων τέμνειν χάρακα ἐκ τοῦ τε Διὸς τοῦ τεμένους καὶ τοῦ Ἀλκίνου· ζημία δὲ καθ' ἐκάστην χάρακα ἐπέκειτο στατήρ». Οι Βενιζέλος – Λαμπρίδης από πλευράς των αποδίδουν με πλήρη σαφήνεια τη παράγραφο αυτή κι ευθύς παραθέτουμε αφενός του Ελ. Βενιζέλου: «Αυτός, αφού αθωώθηκε, έκανε αντιμήνυση στους πέντε πιο πλούσιους απ' αυτούς, κατηγορώντας τους πως είχαν κόψει βέργες για στηρίγματα κλημάτων από τα ιερά τεμένη του Δία και του Αλκίνοου· πρόστιμο για κάθε βέργα ήταν κατά το νόμο ένας στατήρας» κι αφετέρου του Ε. Λαμπρίδη: «Αυτός, αφού αθωώθηκε, έκανε αντιμήνυση στους πέντε πιο πλούσιους απ' αυτούς, κατηγορώντας τους πως είχαν κόψει βέργες για στηρίγματα κλημάτων από τα ιερά τεμένη του Δία και του Αλκίνοου· πρόστιμο για κάθε βέργα ήταν κατά το νόμο ένας

στατήρας». Ο Περσέας με τη σειρά του αποδίδει την αρχαιοελληνική λέξη *στατήρ* και με τη λατινική λέξη *stater* κι ευθύς δίνεται η μετάφραση του ιστότοπου.

The screenshot shows the Perseus website interface. The main text is: [4] He, being acquitted, retorted by accusing five of the richest of their number of cutting stakes in the ground sacred to Zeus and Alcinous; the legal penalty being a stater for each stake. The page includes a search bar at the top right, a navigation menu at the top, and various toolbars for text manipulation and search. The URL in the address bar is www.perseus.tufts.edu/hopper/text?doc=Perseus%3Atext%3A1999.01.0200%3Abook%3D3%3Achapter%3D70%3Asection%3D4.

Μια ακόμη διαφορά στην απόδοση του κειμένου εντοπίζουμε στο τρίτο βιβλίο, παράγραφο 72, απόσπασμα 1 «ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς τε πρέσβεις ὡς νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὅσους ἔπεισαν, κατέθεντο ἐς Αἴγινα». Ο Βενιζέλος στην Πύλη για την ελληνική γλώσσα αποδίδει το άνωθεν χωρίο ως εξής: «*Ἄλλ' οἱ Ἀθηναῖοι, μετὰ τὴν ἀφίξιν τῶν πρέσβεων, συνέλαβαν καὶ αὐτοὺς ὡς στασιαστὰς καὶ ὅσους ἀπὸ τῶν φυγάδας εἶχαν παραπέσει, καὶ τοὺς ετοποθέτησαν πρὸς φύλαξιν εἰς Αἴγινα*», και ο Λαμπρίδης με τη σειρά του: «*Ὅταν ὁμῶς ἔφτασαν, οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς θεώρησαν ὡς υποκινητὲς τῆς ἐπανάστασης καὶ τοὺς συνέλαβαν, καὶ μαζὶ με ὅσους εἶχαν πειστεί στα λόγια τοὺς τοὺς πήγαν καὶ τοὺς ἀπίθωσαν στὴν Αἴγινα*». Η διαφορά του Περσέα έχει να κάνει με τη μετοχή *νεωτερίζοντας* την οποία ερμηνεύει ως: *all who listened to them* κι ευθύς παρουσιάζουμε τη μετάφραση: «*Upon the arrival of the embassy the Athenians arrested the envoys and all who listened to them, as a revolutionists, and lodged them in Aegina.*»

Thucydides, *The Peloponnesian War*

Home Collections/Texts Perseus Catalog Research Grants Open Source About Help

Your current position in the text is marked in blue. Click anywhere in the line to jump to another position.

book: chapter: section:

This text is part of: Greek and Roman Materials

Search the Perseus Catalog for: Editions/Translations Author Group

View text chunked by: book | chapter | section

Table of Contents: book 1 book 2 book 3 chapter 1 chapter 2 chapter 3 chapter 4 chapter 5

Thuc. 3.72.1

Upon the arrival of the embassy the Athenians arrested the envoys and all who listened to them, as revolutionists, and lodged them in Aegina.

Thucydides. The Peloponnesian War. London, J. M. Dent; New York, E. P. Dutton. 1910.

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 3.0 United States License.

Notes (E.C. Marchant, 1909) focus load

Greek (1942) focus load

Places (automatically extracted) hide

View a map of the most frequently mentioned places in this document. Sort places alphabetically, as they appear on the page, by frequency. Click on a place to search for it in this document. Aegina City (Greece) (1)

Download Pleiades ancient places geospatial dataset for this text.

References (1 total) hide

Commentary references to this page (1): Harold North Fowler. Commentary on Thucydides Book 5, 5.84

Search hide

Searching in English. More search options

Limit Search to: The Peloponnesian War (this document)

Stable Identifiers hide

Θα συνεχίσουμε την περιήγηση μας στον ιστότοπο *Perseus* καθώς μπορούμε, να μελετήσουμε βήμα βήμα τα πραγματολογικά σχόλια που παρέχει.

E.C. Marchant, *Commentary on Thucydides: Book 3*

Home Collections/Texts Perseus Catalog Research Grants Open Source About Help

Your current position in the text is marked in blue. Click anywhere in the line to jump to another position.

book: chapter: section:

This text is part of: Greek and Roman Materials

View text chunked by: book | chapter | section

Table of Contents: book 3 chapter 1 chapter 2 chapter 3 chapter 4 chapter 5 chapter 6 chapter 7 chapter 8 chapter 9 chapter 10 chapter 11 chapter 12

3.70.1

h) = lqon au[toi] — see on c. 5.

o)k tw=n . . . nau[m]axiv=n — there were two battles fought near the islands called Sybota. 250 of the principal Coreyreans were taken prisoners in the second battle, and were conveyed to Corinth, where they remained about five years.

o)ktakosi=vn — the ransom for not more than 250 men is very high, but the prisoners were very important. The price paid for a man varied very much, of course, as it does still. The lowest heard of is two minas (Herod. v. 77), the highest — in the case of an ambassador of Philip — nine talents. The sum here mentioned need not be thought so great as to rouse suspicion.

toi=i proce=noij — i.e. the Corinthian representatives of Coreyra had gone bail for them.

Commentary on Thucydides Book 3. E.C. Marchant. London. MacMillan & Company. 1909.

The National Endowment for the Humanities provided support for entering this text.

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 3.0 United States License.

Search hide

Searching in English. More search options

Limit Search to: Commentary on Thucydides: Book 3 (this document)

Display Preferences hide

Greek Display: SGreek

Arabic Display: Unicode

View by Default: Translation

Browse Bar: Show by default

Update Preferences

Παρατηρούμε πως επιλέγει κάποιες φράσεις μέσα από τις παραγράφους στις οποίες δίνονται κάποια διευκρινιστικά σχόλια. Η συμβολή του Περσέα δε σταματά βέβαια εδώ. Καθώς επεξεργαζόμαστε τον ιστότοπο μπορούμε να δούμε τη χρήση του λεξικού Liddell Scott Jones με το οποίο είναι συνδεδεμένος ο Περσέας.

perseus under philologic logeion reference help front matter abbreviations source

Liddell & Scott

Liddell and Scott's Greek-English Lexicon (1940)

Logeion

For most purposes, this separate database for a single dictionary should now be obsolete. You can consult all these resources together in **Logeion**, which contains copies of the dictionaries that are more frequently updated, and more besides: the DGE and DuCange accompany LSJ and Lewis & Short, and you will also find frequency data, collocations, and examples from the corpus. [Click the link here to see the entry for λόγος](#). There is even an app for your phone! The dictionaries below are useful if instead of searching for particular entries (the normal mode of using a dictionary), you want to search the full text.

First select an input option for Greek words: Full diacritics No diacritics Transliteration

Search dictionary headwords

Search for headwords containing:

Select a Search Option: Exact match String searching

By default, headword results include all headwords containing the string you entered. Entering φέρω will return φέρω but also ἀναφέρω, διαφέρω, etc. Use the ^ sign to match the beginning of words: ^φέρω will only return words starting in φέρω, not, e.g., ἀναφέρω. Use the \$ sign to match the end of words: έρω\$ will only return words ending in -έρω, not, e.g., γέρω or κέριος.

Search the full text of the dictionary

Search the full text for: (e.g., *Olbia*, or by lot or τύχ*)

Select a Search Option: Similar Word Search Single Term and Phrase Search (default) Proximity Searching in the same Sentence or in the same Paragraph

Στο σημείο αυτό να αναφέρουμε πως το λεξικό αυτό είναι συνδεδεμένο με το λογισμικό TLG καθώς και με τη βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου του Michigan. Ο ερευνητής μπορεί να αξιοποιήσει το λεξικό αυτό προκειμένου να ερευνήσει το λεξιλόγιο του κειμένου που μελετά, όπως αυτό δίνεται από τα παραπάνω λογισμικά, έτσι ώστε να μεταφέρεται αυτομάτως στον αντίστοιχο σύνδεσμο. Ευθύς δίνονται οι ιστότοποι αυτοί για να δούμε πως υλοποιείται.

THE SAURUS LINGUAE GRAECAE

LSJ The Online Liddell-Scott-Jones Greek-English Lexicon

Project Director: Marla Pantella

Search for: (LSJ Headword or Page #)

Search within: Meanings | Greek

Search for in: Full corpus Author

ENTRIES 1-3 OF 119556

Α α, αἰφα (q.v.), τό, indecl., first letter of the Gr. alphabet: as Numeral, α' = αἰς and πρώτος, but α = 1,000. p. 1

α-, as insep. Prefix in compos.:

Ι α στερητικόν (*Sch.Od.* 3.279, etc., cf. Eust.985.16), expressing *want* or *absence* (cf. Arist. *Metaph.* 1022^b32), as σοφός wise, ἀσοφος *unwise*: for η, the weak form of the negative *ne*, commonly used in the f
...φ

α- as a prothetic vowel, usually before a double consonant, as ἰ-βλητός, ἰ-στίαίρω; sts. before a single consonant, as ἰ-μέλω; before a vowel where φ is lost, as ἰ-ρείω. [ἰ.]

The screenshot shows a web browser window with the URL stephanus.tlg.uci.edu/lj/about.php. The page title is "The Liddell-Scott Jones Lexicon". The content includes a date "Feb. 24, 2011" and a paragraph announcing the release of a new online version of the Liddell-Scott-Jones (LSJ) lexicon. It also features sections for "History of the printed volume:" and "Digital versions:". The "History" section mentions the first publication in 1843 by Oxford Clarendon Press and subsequent editions. The "Digital versions" section notes that LSJ was first made available in digital form in the mid-90s thanks to the Perseus Project.

The screenshot shows a web browser window with the URL <https://www.lib.umich.edu/database/online-liddell-scott-jones-greek-english-lexicon>. The page is part of the University of Michigan Library's database. It features a search bar and a navigation menu. The main content area displays the title "Online Liddell-Scott-Jones Greek-English Lexicon" and provides alternative titles (TLG, LSJ) and a description. The description is excerpted from the TLG website and includes the same historical and digital information as the first screenshot.

Το παρόν λεξικό μας βοηθάει να αναλύσουμε γραμματικά, ερμηνευτικά κι ετυμολογικά λέξεις του κειμένου που μελετάμε. Στο παρόν πόνημα θα αναδείξουμε τη χρήση του μέσα από επιλεγμένες λέξεις, τις οποίες θα αναλύσει σε ένα πρώτο στάδιο ερμηνευτικά κι έπειτα γραμματικά.

Θα ξεκινήσουμε την έρευνα μας με μια λέξη καθοριστικής σημασίας που σημάδεψε το κεφάλαιο που αφορά τα Κερκυραϊκά και δεν είναι άλλη από το ρήμα *έστασίαζον*. Με τη βοήθεια του Περσέα θα δούμε την ερμηνεία που του δίνεται με τη χρήση του λεξικού Liddell Scott Jones και του Middle Liddell.

The screenshot shows the Greek Word Study Tool interface. At the top, there's a search bar with the text "Agamemnon", "Hom. Od. 9.1", "denarius". Below it, the website's navigation menu includes Home, Collections/Texts, Perseus Catalog, Research, Grants, Open Source, About, and Help. The main content area displays the entry for the Greek word στασιάζω, including its morphology (verb 3rd pl imperf ind act), frequency statistics (61.3% and 38.7%), and a table of word frequency statistics. The table has columns for Words in Corpus, Max, Max/10k, Min, Min/10k, and Corpus Name. The entry also includes a list of references and a section for the word's usage in various contexts.

Words in Corpus	Max	Max/10k	Min	Min/10k	Corpus Name
150,173	21	1,398	21	1,398	Thucydides, The Peloponnesian War

Καταλαβαίνουμε λοιπόν ότι η χρήση αυτού του ρήματος μας εισάγει στην εμφύλια διαμάχη που θα ξεσπάσει στην Κέρκυρα μεταξύ των δημοκρατικών και των ολιγαρχικών κατοίκων του νησιού.

Ταυτόχρονα στην ίδια σελίδα δίνεται και η γραμματική ανάλυση του ρήματος διευκρινίζοντας μας πως η υπογράμμιση είναι και η επικρατέστερη επιλογή. Πρόκειται λοιπόν για ένα ρήμα σε τρίτο πληθυντικό πρόσωπο, χρόνου παρατατικού, οριστικής έγκλισης κι ενεργητικής φωνής.

Επόμενη λέξη που θα ερευνήσουμε είναι η μετοχή *καταστάντων*. Το Liddell Scott Jones και το Middle Liddell μας πληροφορεί πως πρόκειται για μετοχή αορίστου β', αρσενικού γένους, γενικής πτώσης και πληθυντικού αριθμού, ενεργητικής φωνής, του σύνθετου ρήματος *καθίστημι*.

Από ερμηνευτικής πλευράς το ρήμα αυτό αποδίδεται με ποικίλους τρόπους: *να ορίσετε - να τοποθετήσετε στρατιώτες - φύλακες*, στα έργα των κλασικών συγγραφέων που εντοπίζεται και στην προκειμένη περίπτωση *αφού ήλθαν σε διαπραγματεύσεις οι πρέσβεις και των δυο μερίδων*, το αθηναϊκό δηλαδή και το κορινθιακό πλοίο, τα οποία έφτασαν στο νησί για να μεταφέρουν την πρεσβεία, έτσι ώστε να ξεκινήσουν οι διαπραγματεύσεις, λόγω της εμφύλιας διαμάχης που είχε ξεσπάσει στο νησί με αφορμή τους αιχμαλώτους Κερκυραίους, που ήλθαν από τις ναυμαχίες για την Επίδαμνο, τους οποίους ελευθέρωσαν οι Κορίνθιοι. Στο σημείο αυτό να αναφέρουμε, πως πρόθεση των Κορινθίων ήταν να αναλάβουν, να πείσουν τους Κερκυραίους, να ταχθούν με το μέρος

τους ἔργω δὲ, αφού η ελευθέρωση τους ἦσαν φαινομενική, δηλαδή με τα λόγια τῶ μὲν λόγῳ, καθώς δόθηκε εγγύηση από τους πρόξενους, αξίας οχτακοσίων ταλάντων. Με αυτή την αντίθεση ο Θουκυδίδης θέλει να εισχωρήσει στα πραγματικά αίτια, αφού απώτερος σκοπός του είναι η εξακρίβωση της αλήθειας. Τέλος, να επισημάνουμε ακόμα μια φορά, πως γίνεται φανερό στο απόσπασμα αυτό το αντιθετικό ύφος του ιστορικού με τη χρήση των συνδέσμων μὲν - δὲ.

The screenshot shows the Perseus website's Greek Word Study Tool. The main window displays the entry for 'καθίστημι' (kathistēmi) with its various forms and frequency statistics. A search panel on the right shows the search criteria and display preferences. The bottom of the page shows a Windows taskbar with various application icons and the system clock.

καθίστημι (Show lexicon entry in [LSJ](#) [Middle Liddell](#) [Autenrieth](#)) (search) set down

καταστάντων	part pl aor act neut gen	no user votes	35%
καταστάντων	verb 3rd pl aor imperat act	no user votes	24.4%
καταστάντων †	part pl aor act masc gen	no user votes	35.1%

† This form has been selected using statistical methods as the most likely one in this context. It may or may not be the correct form. (More info)

Word Frequency Statistics (more statistics)

Words in Corpus	Max	Max/10k	Min	Min/10k	Corpus Name
150,173	380	25,304	161	10,721	Thucydides, The Peloponnesian War

καταστήζω (Show lexicon entry in LSJ loading...) (search) shed, drip

καταστάντων	part pl fut act neut gen doric aeolic contr	no user votes	2.8%
καταστάντων	part pl fut act masc gen doric aeolic contr	no user votes	2.8%

Word Frequency Statistics (more statistics)

Words in Corpus	Max	Max/10k	Min	Min/10k	Corpus Name
150,173	49	3,263	0	0	Thucydides, The Peloponnesian War

XML

[View this entry in a new window / back to top](#)

καθίστημι

A. [select] in Causal sense; of Act., pres., imperf., fut.; of Mid., the aori, and sometimes pres.—to set down, place, II.; νῆα κατάρτησον stop it, bring it to land, Od.; κ. δῆρον to station it, before starting for the race, Soph.—Mid., [λαΐφος] κατετήσαντο steadied the sails, Hhymn.

2. [select] to bring down to a place, Od., etc.—to restore, ἐς φῶς σὸν κατ. βίον Eur.:—Pass., οὐκ ἂν χάρις καθίστατο would not be returned, Thuc.

3. [select] to bring before a magistrate or king, Hdt.

II. [select] of soldiers, to set in order, to set as guards, Xen.

2. [select] to ordain, appoint, Hdt., etc.—in aori mid. to appoint for oneself, establish, institute, Hdt., Aesch.

b. [select] esp. of political constitutions, to settle, establish, νόμους Eur., etc.; κατ. πολιτείαν, Lat. constituere rempublicam, Plat., etc.—so in Mid., φρούρημα γῆς καθίσταται Aesch.; καθίστατο τα περὶ τὴν Μίτυλην Thuc.

3. [select] to bring into a certain state, κατ. δῆμον ἐς μοναρχίαν Eur.; κ. τινὰ ἐς ἀπόνοιαν, ἐς φόβον, ἐς ἀπορίαν Thuc.; so, κ. τοὺς φίλους ἐν ἀκινδύνῳ Xen.:—also, κ. ἑαυτὸν ἐς κρίσιν to present himself for trial, Thuc.

4. [select] to make or render as and so κ. τὴν ψυχὴν Soph.:—ἐπιφέρει Thuc.:—resolve

Το λεξικό Autenrieth, *A Homeric Dictionary*, περιορίζεται στο να δώσει απλώς την ερμηνεία της συγκεκριμένης μετοχής σε συνδυασμό πάντα με τη γραμματική της ανάλυση και δεν παραπέμπει στα έργα ποιῶν συγγραφέων εντοπίζεται και τις διάφορες ερμηνείες που λαμβάνει στο καθένα, εν αντιθέσει με τα Liddell Scott Jones και Middle Liddell.

www.perseus.tufts.edu/hopper/morph?i=katasta%2Fntwn&la=greek&can=katasta%2Fntwn0&prior=lo/gous&d=Perseus:text:1999.01.0199:book=3:chapter=70:section=2&i=1...

Home Collections/Texts Perseus Catalog Research Grants Open Source About Help

καθίστημι set down
(Show lexicon entry in LSJ Middle Liddell Autenrieth) (search)

καταστάντων	part pl aor act neut gen	no user votes	35%
καταστάντων	verb 3rd pl aor imperat act	no user votes	24.4%
καταστάντων †	part pl aor act masc gen	no user votes	35.1%

† This form has been selected using statistical methods as the most likely one in this context. It may or may not be the correct form. (More info)

Word Frequency Statistics (more statistics)

Words in Corpus	Max	Max/10k	Min	Min/10k	Corpus Name
150,173	380	25,304	161	10,721	Thucydides, The Peloponnesian War

καταστάζω shed, drip
(Show lexicon entry in LSJ Middle Liddell) (search)

καταστάντων	part pl fut act neut gen doric aeolic contr	no user votes	2.8%
καταστάντων	part pl fut act masc gen doric aeolic contr	no user votes	2.8%

Word Frequency Statistics (more statistics)

Words in Corpus	Max	Max/10k	Min	Min/10k	Corpus Name
150,173	49	3,263	0	0	Thucydides, The Peloponnesian War

XML

View this entry in a new window / back to top

καταστάζω¹

I. [select] of persons,

- [select] to let fall in drops upon, pour upon, shed over, τί τινος Eur.
- [select] c. dat. rei, to run down with a thing, νόσω κ. πόδα to have one's foot running with a sore, Soph.; κ. ἀφρώ to run down with foam, Eur.

II. [select] of the liquid,

- [select] intr. to drop down, drip or trickle down, Eur., Xen.
- [select] trans. to drop down over, wet, ἰδρῶς καταστάζει δέμας Soph.

1 fut. ξω

View this entry in a new window / back to top

καθ-ίστημι, imp. καθίστα, aor. 1 imp. κατάστησον, inf. -στήσαι: set down; νῆα, 'bring to anchor,' Od. 12.185; so of bringing one to his destination, Od. 13.274.

10:12 AM 15-Sep-17

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η λέξη *ξυνίσταντό*, καθώς ερμηνεύεται ως «έκαναν *συνομοσία*», της οποίας μάλιστα την ανάλυση θα δούμε ευθύς από το λογισμικό Περσέας. Πρόκειται για ένα ρήμα με το οποίο ξεκινά η δράση για όλα όσα θα λάβουν χώρα στο νησί. Το λεξικό Autenrieth μας πληροφορεί για τη γραμματική ανάλυση της λέξης, πως πρόκειται δηλαδή για ρήμα, παρατατικού χρόνου, τρίτου προσώπου, πληθυντικού αριθμού, οριστικής έγκλισης, μέσης φωνής του σύνθετου ρήματος *ξυνίσταμαι*.

Τα λεξικά Liddell Scott Jones και Middle Liddell πέρα από τη γραμματική ανάλυση που μας παρέχουν δίνουν κι ένα πλήθος ερμηνειών, όπως αυτές εμφανίζονται στα κείμενα των συγγραφέων: *συνδυάστε, συσχετίστε, ενώστε, συγκεντρώνονται, οργανώνουν, παισιώνονται, να συγκεντρωθούν ως φίλοι, να εισαγάγουν ή να προτείνουν το ένα στο άλλο, σε εχθρική έννοια, να ενωθούν, σχηματίζουν ένωση ή ένωση, συγκροτούν μαζί, να έρχονται σε μέρη, να είναι συμπαγής, συμπαγής, σταθερός και στην συγκεκριμένη περίπτωση ταιριάζει η ερμηνεία: να κάνουν συνωμοσία.*

Πρόκειται για το σημείο που μπήκαν οι συνωμότες (όσοι είχαν απελευθερωθεί κι ανέλαβαν την προδοσία) στη Βουλή, έχοντας ανά χείρας τα μαχαίρια για να δολοφονήσουν τον Πειθία κι άλλους εξήντα βουλευτές και ιδιώτες, που οδηγούσαν το νησί με το μέρος της Αθήνας.

www.perseus.tufts.edu/hopper/morph?i=cuni%2Fstanto%2F&la=greek&can=cuni%2Fstanto%2F0&prior=nomi/zein&d=Perseus:text:1999.01.0199:book=3:chapter=70:section...

Greek Word Study Tool

Search ("Agamemnon", "Hom. Od. 9.1", "denarius") All Search Options [view abbreviations]

Home Collections/Texts Perseus Catalog Research Grants Open Source About Help

συνίστημι (Show lexicon entry in LSJ Middle Liddell Autenrieth) (search) BJ Prooem.

ξυνίσταντο † verb 3rd pl imperf ind mp causal pres_redupl sig_to_ci no user votes 61.1%

† This form has been selected using statistical methods as the most likely one in this context. It may or may not be the correct form. (More info)

Word Frequency Statistics (more statistics)

Words in Corpus	Max	Max/10k	Min	Min/10k	Corpus Name
150.173	44	2.93	22	1.465	Thucydides, The Peloponnesian War

συνιστάω [definition unavailable]

ξυνίσταντο verb 3rd pl imperf ind mp doric ionic aeolic comp_only contr sig_to_ci no user votes 38.9%

Word Frequency Statistics (more statistics)

Words in Corpus	Max	Max/10k	Min	Min/10k	Corpus Name
150.173	22	1.465	0	0	Thucydides, The Peloponnesian War

XML

View this entry in a new window / back to top

συνίστημι, also συνιστάω (Plb.4.82.5, J.

A. [select] BJ Prooem.5, Sor.1.126 (Pass.); συνιστάω (Arist.GA777a6, Pr.928a9, Conon 48, 2 Ep.Cor. 6.4; impf. "συνίστα" Plb.3.43.11, dub. in D.H.8.18); impf. συνίστην, fut. συστήσω, aor. 1 συνέστησα; trans. pf. συνέστακα, found only in later texts, PSJ9.1035.14 (ii A.D.), S.E.M.7.109, ΔP11.139 (Lucill.), Jamb.VP35.261; --set together, combine, "τάς χορδὰς ἀλλήλας" Pl.R. 412a; τάς ἀρκύς και τά δίκτυα f.l. in X.Cy.6.12.

II. [select] combine, associate, unite, "ς. τους Αρκάδας ἐπι τῆ Σπάτῃ" Hdt.6.74, cf. 3.84; "Πελοποννησίου τὰ δυνατώτατα" Th.6.16; ταύτας (sc. τὰς πόλεις) Isoc. 5.30; "πόλεις πρὸς ἀλλήλας" X.HG3.5.2; "τούς ἐπιτηδείους ἐς ξυνωμοσίαν" Th.8.48; "τὰ πάντα ἀριθμοῖς" S.E.M.7.109.

b. [select] ς. Ἀσίην ἐαντώ unite Asia in dependence on himself, Hdt.1.103; μαντικὴν ἐαντώ συστήσαι bring prophetic art into union with himself, i.e. win, acquire it, Id.2.49; "ς. τινὰ ἀντίπαλον ἐαντώ" X.Cy.6.1.26; "ς. τισὴν ἡγεμόνα" Plb.2.24.6, cf. 3.42.6, 15.5.5.

III. [select] put together, organize, frame, "ζῶον ἐμύχον" Pl.T.91a; "τέχνην" Id.Smp.186;

Στη παράγραφο 71 η λέξη *ξυγκαλέσαντες* χρειάζεται να ειρηνευθεί και να αναλυθεί γραμματικά, καθώς για μια ακόμη φορά παρατηρούμε πως γίνεται χρήση του προθέματος *ξυν*, χαρακτηριστικό γνώρισμα του ιστορικού. Το λεξικό Autenrieth παρέχει τη γραμματική ανάλυση, πως πρόκειται δηλαδή για μετοχή, χρόνου αορίστου, αρσενικού γένους, ονομαστικής πτώσης, πληθυντικού αριθμού κι ενεργητικής φωνής του σύνθετου ρήματος *ξυγκαλέω -ῶ*.

GOYK 3.69.1-3.72.1 (GO) x Thucydides, The Pelopon... x Greek Word Study Tool x

www.persueus.tufts.edu/hopper/morph?i=cugkale%2Fantes&la=greek&can=cugkale%2Fantes0&prior=kai&d=Perseus:text:1999.01.0199:book=3:chapter=71:section=1&i=1...

Greek Word Study Tool ("Agamemnon", "Hom. Od. 9.1", "denarius") All Search Options [view abbreviations]

Home Collections/Texts Perseus Catalog Research Grants Open Source About Help

συγκαλέω call to council, convoke, convene
(Show lexicon entry in LSJ Middle Liddle Autenrieth) (search)

ἐγκαλέσαντες	part pl aor act masc voc sig_to_ci	no user votes	41.4%
ἐγκαλέσαντες †	part pl aor act masc nom sig_to_ci	no user votes	58.6%

* This form has been selected using statistical methods as the most likely one in this context. It may or may not be the correct form. (More info)

Word Frequency Statistics (more statistics)

Words in Corpus	Max	Max/10k	Min	Min/10k	Corpus Name
150.173	12	0.799	12	0.799	Thucydides, The Peloponnesian War

XML

View this entry in a new window / back to top

συγκαλέω, fut.

A. [select] ^{καλέω} Hom.Epigr.14.8, Att. ^{καλό} X.An.3.1.46:

- [select] call to council, convoke, convene, II.2.55, A.Supp.517, Hdt.1.206, Ar.Av.201, X.1c., etc.; "τὸς γυναῖκας ἐπὶ τῷ" Ar.Lys.22; "ζ. τινὰς παρῆναι" Luc.Vit.Auct.1:—Med., Hdt.2.160, Ex.Luc.9.1, etc.
- [select] invite with others to a feast, "ζ. αὐτοῖς καὶ Ἀρτάβαζον" X.Cyr.8.4.1.

Search Get Info for cugkale/santes in Greek Go

How to enter text in Greek:
Greek α β γ δ ε ζ η θ ι κ λ μ ν ξ ο π ρ ς τ υ φ χ ψ ω
Beta Code a b g d e z h i k l m n o p r s t u f x y w
ἄ ᾠ ᾐ ᾑ ᾒ ᾓ ᾔ ᾕ ᾖ ᾗ ᾘ ᾙ ᾚ ᾛ ᾜ ᾝ ᾞ ᾟ use * for
a/ a= a) a(a/ a/) a(a) a(a/ a) a) capital letter
Hom. II. 1.1 μῆνιν ἄειδε θεὰ Πηληϊάδεω Ἄχιλλῆος
mh=min a)/eide qea\ 'phili+a/ dew *)axill=us

Display Preferences
Greek Display: Unicode (precombined)
Arabic Display: Unicode
View by Default: Translation
Browse Bar: Show by default
Update Preferences

Windows taskbar: 11:29 AM 13-Sep-17

Στη παράγραφο 72 θα εξετάσουμε τη λέξη *νεωτερίζοντας* μέσα από τη χρήση των λεξικών Liddle Scott Jones και Middle Liddle. Ο Θουκυδίδης επιλέγει με τη μετοχή αυτή για να αναφερθεί στους υποκινητές της στάσης, που μόλις έχει ξεσπάσει στην Κέρκυρα. Μια λέξη με την οποία δίνει ζωντάνια στο λόγο του και εκφραστική ποικιλία. Παρατηρούμε πως δίνεται η γραμματική της ανάλυση, πρόκειται για μετοχή ενεστώτα. Αρσενικού γένους, αιτιατικής πτώσης, πληθυντικού αριθμού, ενεργητικής φωνής του ρήματος *νεωτερίζω*. Από ερμηνευτικής ωστόσο πλευράς δίνονται δυο εκδοχές με επικρατέστερη για το παρόν χωρίο: να επιχειρήσουν πολιτικές αλλαγές, να κάνουν επαναστατικά κινήματα.

www.perseus.tufts.edu/hopper/morph?i=newteri%2Fzontas&la=greek&can=newteri%2Fzontas&prior=w(s&d=Perseus:text:1999.01.0199:book=3:chapter=72:section=1&i=1#...

Greek Word Study Tool

Search ("Agamemnon", "Hom. Od. 9.1", "denarius")
All Search Options [view abbreviations]

Home Collections/Texts Perseus Catalog Research Grants Open Source About Help

νεωτερίζω (Show lexicon entry in [LSJ Middle Liddell](#)) (search) makeinnovations,
νεωτερίζοντας part pl pres act masc acc

Word Frequency Statistics ([more statistics](#))

Words in Corpus	Max	Max/10k	Min	Min/10k	Corpus Name
150.173	23	1.532	23	1.532	Thucydides, The Peloponnesian War

XML

View this entry in a new window / back to top

νεωτερί-ζω, Att.fut.

A. [select] "-ιῶ" **Th.4.51**: ("νεώτερος" **11**):—*makeinnovations*, "περὶ γυμναστικῆν καὶ μουσικῆν" **Pl.R.424b**; "ἐν ταῖς παιδείαις" **Id.Lg.798c**; of climatic change, *ν. ἐς τὴν ἀσθενεῖαν* *change [health] into sickness*, **Th.7.87**.

2. [select] freq, with an implication of violence, *use forcible measures*, "μὴ σφῶν περὶ ν. μὴδέν" **Id.1.58**; "ἐς τινὰς τιν." **Id.4.51**; "ἐς οὐδένα οὐδέν ἐνεωτερίζον" **Id.2.3**, cf. **X.HG2.1.5, D.23.133**; "ν. περὶ τινα" **Isoc.Ep.7.9**:—also in Med., *take the law into one's own hands*, **POxy. 237 v13** (ii A.D.).

II. [select] esp. *attempt political changes, make revolutionary movements*, "τοῖς ἀτυχοῦσι νεωτερίζειν συμφέρει" **Antipho 2.4.9**; "ἀπὸ μόνης ν. τῆς ἀσπίδος" **Critias 37 D.**; "πρὸς τοὺς ἐνμάχους νεωτερίζοντας" **Th.1.97**, cf. **102**; "ν. ἔργω" **Id.3.66**; "νεωτερίζειν ἐβούλετο ἐς τὸ πλῆθος" **Lys.20.16**; τὸ νεωτερίζον *the revolutionary party*, **J.B./Prooem. 2**; νεωτερίσαι τὴν πολιτείαν *revolutionize the state*, **Th.1.115**:—Pass., "ἐνεωτερίζετο τὰ περὶ τὴν ὀλιγαρχίαν" **Id.8.73**, cf. **4.76**.

Search Get Info for newteri/zontas in Greek Go

How to enter text in Greek:
Greek α β γ δ ε ζ η θ ι κ λ μ ν ξ ο π ρ ς τ υ φ χ ψ ω
Beta Code a b g d e z h i k l m n o p r s t u f x y w
ά ἄ ᾶ ἷ ῆ ῖ ῗ Ῐ Ῑ Ὶ Ί ῜ ῝ ῞ ῟ ῠ ῡ Ί ῝ ῞ ῟ ῠ ῡ use * for a/ a/ a= a) a(a/ a/) a(a) a(- a/ a/) a)= capital letter
Hom. Il. 1.1 μῆνιν ἄειδε θεὰ Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος
mh=min a)/eide qea\ *phli+a/ dew *)axilh=us

Display Preferences hide

Greek Display: Unicode (precombined)
Arabic Display: Unicode
View by Default: Translation
Browse Bar: Show by default
Update Preferences

Στην ίδια επίσης παράγραφο η λέξη *ζυλλαβόντες* μας ελκύει την προσοχή. Τα λεξικά Liddell Scott Jones και το Middle Liddell δίνουν τη γραμματική ανάλυση: πρόκειται για μετοχή, χρόνου αορίστου β', αρσενικού γένους, ονομαστικής πτώσης, πληθυντικού αριθμού, ενεργητικής φωνής του σύνθετου ρήματος *συλλαμβάνω*. Γίνεται φανερό και εδώ το ύφος γραφής του Θουκυδίδη με τη χρήση της πρόθεσης *ζυν-*, οπότε το ρήμα κατά τον ίδιο είναι *ζυλλαμβάνω*. Ερμηνευτικά δίνονται μέσα από τα λεξικά αυτά οι ποικίλες εκδοχές, ανά τα κείμενα που εμφανίζεται η λέξη: *συλλαμβάνω*, με επικρατέστερη άποψη εδώ, *μεταφέρετε, βάλτε τα χέρια, να καταλάβετε, λάβετε ταυτόχρονα, απολαύστε μαζί, συλλάβετε, πάρτε με ή εκτός, πάρτε ως βοηθός, παίρνουν το πρόβλημα με άλλο, τον βοηθούν*.

GOYK 3.69.1-3.72.1 (GO) x Thucydides, The Pelopon... x Greek Word Study Tool x

www.perseus.tufts.edu/hopper/morph?i=cullabo%2Fntes&la=greek&can=cullabo%2Fntes0&prior=newteri/zontas&d=Perseus:text:1999.01.0199:book=3:chapter=72:section=1...

Greek Word Study Tool ("Agamemnon", "Hom. Od. 9.1", "denarius") All Search Options [view abbreviations]

Home Collections/Texts Perseus Catalog Research Grants Open Source About Help

συλλαμβάνω collect, gather together (Show lexicon entry in LSJ Middle Liddell Slater) (search)

συλλαβόντες part pl aor act masc sig_to_ci no user votes 45.7%
 συλλαβόντες † part pl aor act masc nom sig_to_ci no user votes 54.3%

* This form has been selected using statistical methods as the most likely one in this context. It may or may not be the correct form. (More info)

Word Frequency Statistics (more statistics)

Words in Corpus	Max	Max/10k	Min	Min/10k	Corpus Name
150.173	28	1,865	28	1,865	Thucydides, The Peloponnesian War

XML

View this entry in a new window / back to top

συλλαμβάνω, fut. -λήψομαι; pf. -εἴληφα, Pass. -εἴλημαι; aor. συνέλαβον, inf. συλλαβεῖν;—Med., pres. in *Philem.* 53.4; aor.

A. [select] "συνελαβόμεν" *Hdt.* 3.49, etc.:—Pass. (v. infr.; in *X.An.* 7.2.14 συληφθήσεται has been restored for συληφίεται);—collect, gather together, esp. rally scattered troops, "τῆς στρατιῆς τοὺς περιγενομένους" *Hdt.* 5.46; "τὸ στρατεύμα" *X.Cyt.* 3.3.1; "τὰς δυνάμεις" *Pl.Grg.* 456a; "ζ. θοινάτορας" *E.Ion* 1217.

2. [select] take with one, carry off, *S.Tl.* 1153; "ἔλλαβὼν κατέκλειεν αὐτὸν εἰς Ἀσκληπιῶν" *Ar.V.* 122, cf. *AP* 5.52 (tm., *Diosc.*); συλλαβὼν θεοσιμίματα κείται παρ' Αἰδῆ with all his prophecies, *S.QT* 971; "ἔρρε τάσδε συλλαβὼν ἀράς" *Id.QC* 1384; ἐκτελει σεαυτὸν συλλαβὼν ἐκ τῆσδε γῆς pack yourself off, *Id.Ph.* 577.

3. [select] put together, close, τὸ στόμα καὶ τοὺς ὀφθαλμούς (of a corpse) *Pl.Phd.* 118a; ξ. αὐτοῦ τὸ στόμα shut his mouth, *Ar.Ach.* 926, cf. *Arist.HA* 623b2; enclose, "τῆ ἐπιδέσει συλλαμβάνοντα συνάγειν τοὺς μηρούς" *Sor.* 2.86; "ξ. καὶ τοὺς τένοντας τοῖσι εἰρίοισι" *Aret.CA* 1.6.

b. [select] combine in pronunciation, λέγε δὴ μὴ λωμεν ξυνεχές ὡδὶ ξυλλαβὼν say αὐτὸ μὴ λωμεν as one word, *Ar.Eq.* 21.

4. [select] in speaking, comprehend, comprise, "ἐνὶ ἐπιεί πάντα συλλαβόντα εἰπεῖν" *Hdt.* 3.82; "πάν . . συλλαβὼν εἰρηκας" *Id.* 7.16.γ; εἰς ἐν πάντα ζ. *Pl.Sph.* 234b, cf. *Tht.* 147d; "τὰ ἄλλα εἰς ταῦτό" *Id.PL.* 263d;—Pass., to be comprehended (logically), "μετὰ τοῦ γένους αἱ συλλαμβανόμενα διαφοραὶ" *Arist.Metaph.* 1037b31, cf. 998b28; σὺν τῇ ὅλῃ συνειλημμένος, i.e. concrete, opp. abstract, *ib.* 1039b21, cf. 1035a25, al.

Search Get Info for: cullabo/ntes in Greek Go

How to enter text in Greek:
 Greek α β γ δ ε ζ η θ ι κ λ μ ν ξ ο π ρ ς τ υ φ χ ψ ω
 Beta Code a b g d e z h q i k l m n p o r s t u f x y w
 ᾶ ᾷ ἄ ᾰ ᾱ ᾲ ᾳ ᾴ ᾵ ᾶ ᾷ use * for
 ᾷ/ ᾶ ᾰ ᾱ ᾲ ᾳ ᾴ ᾵ ᾶ ᾷ use * for
 Hom. Il. 1.1 μῆνιν ἄειδε θεὰ Πηληϊάδεω Ἄχιλλῆος
 mh=nin a)/eide qea\ 'phhi= a/ dew *axillh= os

Display Preferences
 Greek Display: Unicode (precombined)
 Arabic Display: Unicode
 View by Default: Translation
 Browse Bar: Show by default
 Update Preferences

Επίσης τη λέξη αυτή σχολιάζει και το λεξικό Slater, το οποίο παρέχει γραμματική και συνάμα ερμηνευτική προσέγγιση, δίχως να παραθέτει το πλήθος των έργων που εντοπίζεται η λέξη, όπως γίνεται με τα δυο προαναφερθέντα λεξικά.

www.perseus.tufts.edu/hopper/morph?i=cullabo%2Fntes&la=greek&can=cullabo%2Fntes0&prior=newteri/zontas&id=Perseus:text:1999.01.0199:book=3:chapter=72:section=1...

Greek Word Study Tool

Search ("Agamemnon", "Hom. Od. 9.1", "denarius")
All Search Options [view abbreviations]

Home Collections/Texts Perseus Catalog Research Grants Open Source About Help

συλλαμβάνω collect, gather together
(Show lexicon entry in Liddell Slater) (search)

συλλαβόντες	part pl aor act masc voc sig_to_ci	no user votes	45.7%
συλλαβόντες †	part pl aor act masc nom sig_to_ci	no user votes	54.3%

* This form has been selected using statistical methods as the most likely one in this context. It may or may not be the correct form. (More info)

Word Frequency Statistics (more statistics)

Words in Corpus	Max	Max/10k	Min	Min/10k	Corpus Name
150,173	28	1,865	28	1,865	Thucydides, The Peloponnesian War

XML

View this entry in a new window / back to top

συλλαμβάνω

1. [select] take up "παρκειμένον δὲ συλλαβῶν τέρας" sc. Bellerophon O. 13.73

Search Get Info for cullabo/ntes in Greek Go

How to enter text in Greek:
Greek α β γ δ ε ζ η θ ι κ λ μ ν ξ ο π ρ σ τ υ φ χ ψ ω
Beta Code a b g d e z h i k l m n o p r s t u f x y w
ά ᾶ ᾷ Ᾱ ἄ ᾷ ᾶ ᾷ ᾶ ᾷ ᾶ ᾷ ᾶ ᾷ use * for a/ a̅ a̅= a̅ a̅(̅) a̅(̅) a̅(̅) a̅(̅) a̅(̅) a̅(̅) a̅(̅) a̅(̅) capital letter
Hom. II. 1.1 μῆνιν ἄειδε θεὰ Πηληϊάδεω Ἄχιλλῆος
mh=min a/ eide qea \ 'phli+a/ dew *)axill=us

Display Preferences
Greek Display: Unicode (precombined)
Arabic Display: Unicode
View by Default: Translation
Browse Bar: Show by default
Update Preferences

Windows taskbar: 12:39 PM 15-Sep-17

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει το ρήμα ὄκουν που συναντάμε επίσης στη παράγραφο 72. Αξιοποιώντας τον Περσέα διαπιστώνουμε πως το Liddell Scott Jones και το Middle Liddell μας παρουσιάζουν αρχικά τη γραμματική του ανάλυση. Πρόκειται δηλαδή για ρήμα, χρόνου παρατατικού, τρίτου προσώπου, πληθυντικού αριθμού, οριστικής έγκλισης κι ενεργητικής φωνής. Δίνονται επίσης οι ερμηνείες του, με τη μόνη διαφορά πως η πλήρης έκδοση του λεξικού παραθέτει παραδείγματα στα οποία ισχύει η κάθε νοηματική απόδοση. Διαπιστώνουμε λοιπόν πως το εν λόγω ρήμα ερμηνεύεται ως *κατοικῶ, να διαχειρίζονται, να κατευθύνουν ένα νοικοκυριό ή ένα κράτος, κατοικούν ή ζουν άτομα, οικογένειες, φυλές, έχουν τις κατοικίες τους – τους οικισμούς τους*. Το λεξικό Slater το ερμηνεύει μόνο ως κατοικῶ και παραθέτει τα χωρία της Ιλιάδας που το εντοπίζουμε. Τέλος το λεξικό Autenrieth δίνει μόνο την ερμηνεία του ρήματος και τους παρελθοντικούς του χρόνους.

www.perseus.tufts.edu/hopper/morph?l=w%29%2F%7Ckoun&la=greek&can=w%29%2F%7Ckoun0&prior=pollon&d=Perseus:text:1999.01.0199:book=3:chapter=72:section=...

Greek Word Study Tool

Search: ("Agamemnon", "Hom. Od. 9.1", "denarius")
All Search Options [view abbreviations]

Home Collections/Texts Perseus Catalog Research Grants Open Source About Help

οικέω inhabit, (Show lexicon entry in LSJ Middle Liddell Slater Autenrieth) (search)

ἴκων	verb 1st sg imperf ind act attic epic doric contr	no user votes	4.5%
ἴκων +	verb 3rd pl imperf ind act attic epic doric contr	no user votes	95.5%

* This form has been selected using statistical methods as the most likely one in this context. It may or may not be the correct form. (More info)

Word Frequency Statistics (more statistics)

Words in Corpus	Max	Max/10k	Min	Min/10k	Corpus Name
150,173	416	27,701	62	4,129	Thucydides, The Peloponnesian War

XML

View this entry in a new window / back to top

οικέω, Ep. οικέω Hes.Th.330, Loer. φοικέω IG9(1).334.29; Aeol. pres. part.

A. [select] "οἴκεις" Alc.69; Arg. 3sg. pres. opt. "οἴκειν" BCH33.452; impf. "ἴκων" Il.20.218, al., Att. ἴκων, Ion. "οἴκων" Hdt.1.57; fut. "οἴκησον" E.IA1508 (Iyr.); aor. "ἴκησα" Hdt.1.1; pf. "ἴκηκα" S.El.1101; — Pass. and Med., fut. οἴκησονται in med. sense, Men.Rh.p.363 S.; but in pass., v. A. 11; aor. "ἴκηθη" Il.2.668, etc.; "ἴκησάμην" Aristid.1.103 J.; pf. ἴκημαι as Med. and Pass., Ion. 3pl. οἴκεσται v. A.1.2, 3; (οἴκος);

A. [select] trans., inhabit, "ὑπαφείας ἴκων πολιτιδακος Ἴδης" Il.20.218 (elsewh. in Hom. always intr., v. infr. B); "οἶ τοῖτον τὸν χώρον" Hdt.1.1, cf. 175, etc.; "οἶ δόμοις" A.Supp.961; "ἀντόν" Id.Eu.194; metaph. οἶ αἰῶνα καὶ μοῖραν have, enjoy, E.I.c. :—Pass., to be inhabited, "οἴκετο πόλις Πραμοῖο" Il.4.18; "ἐς γῆν . . οἰκουμένην" S.Ph.221; δια τῆς οἰκουμένης through the inhabited country, Hdt.2.32; "ἴδοιπότερον ἐς τὴν οἰκουμένην" Id.4.110; τὰς ἄλλας πόλιας οἰκομένης μὴδὲν ἦσαν although inhabited no less than before. Id.1.170; for ἴκων see v. sub. top.

www.perseus.tufts.edu/hopper/morph?l=w%2F%7Ckoun&la=greek&can=w%2F%7Ckoun0&prior=pollon&d=Perseus:text:1999.01.0199:book=3:chapter=72:section=...

Greek Word Study Tool

Search: ("Agamemnon", "Hom. Od. 9.1", "denarius")
All Search Options [view abbreviations]

Home Collections/Texts Perseus Catalog Research Grants Open Source About Help

οικέω inhabit, (Show lexicon entry in LSJ Middle Liddell Slater Autenrieth) (search)

ἴκων	verb 1st sg imperf ind act attic epic doric contr	no user votes	4.5%
ἴκων +	verb 3rd pl imperf ind act attic epic doric contr	no user votes	95.5%

* This form has been selected using statistical methods as the most likely one in this context. It may or may not be the correct form. (More info)

Word Frequency Statistics (more statistics)

Words in Corpus	Max	Max/10k	Min	Min/10k	Corpus Name
150,173	416	27,701	62	4,129	Thucydides, The Peloponnesian War

XML

View this entry in a new window / back to top

οικέω ("οἴκει, -έουσι; οἴκεον, -έοντα; οἴκιν": impf. "ἴκει": aor. "ἴκησαν").

1. [select] dwell (in) abs., c. acc., c. dat., c. prep. "λάχε τ' Ἀλφειὸν οἴκιν" O. 6.34 "ἐπεὶ παρὰ Βοιωτῶν κρημνοῖσι οἴκει παρθένος" P. 3.34 "ἴνιν πολυμήλου καὶ πολυκαρποτάτας θῆκε δέσποιναν χθονὸς ἴκων ἀπειρου τρίταν εὐήρατον θάλλουσαν οἴκιν" P. 9.8 "πόναν δὲ καὶ μαχάν ἄτερ οἴκοισι" P. 10.43 "τὸ μὲν παρ' ἄμαρ ἔδρασι Θεράπνας, τὸ δ' οἴκοντας ἐνδόν Ολύμπου" P. 11.64 "χώρας — Μνημόδονες ἴνα πρότεροι ἴκησαν" N. 3.14 "πολὺν γὰρ φιλόμολλον οἴκει δορυκτίπων Διακιδῶν" N. 7.9 "οὐ μὲμψεται μ' ἀνήρ, Ἴονιας ὑπὲρ ἄλλος οἴκεον" N. 7.65 "ἐπεὶ τοῖτον, ἢ πάμπαν θεὸς ἔμμενα οἴκιν τ' οὐρανῷ, εἰλετ αἰῶνα — Πολυθευῆς" N. 10.58 ["<"οἴκιν"> sup. Benedictus N. 10.84] "Τυνδαρίδας δ' ἐν Ἀχαιοῖς ὑψίπεδον Θεράπνας οἴκεον ἔδος" I. 1.31 "ὁ κινήτηρ δὲ γὰς Οἰχρητὸν οἴκεον" I. 4.19 "ὄρνιν Ἀπολλῶν δάκεν ὁ χρυσοκόμας Ἀστερίας δέμας οἴκιν" Pae. 5.42 "ἥρωιας δὲ πομπαῖς θεμισκόπον οἴκιν ἐόντα πολυθῆος" of Neoptolemos, buried in the Pythian sanctuary N. 7.47

Δοχείο Επέξεργασία Προβολή Ιστορικό Σημειώσεις Εργαλεία Βοήθεια

ΠΙ ΘΟΥΚ 3.72.2-3.74.3 (ΘΟΥΚ) X Thucydides, The Pelopon... X Greek Word Study Tool X +

www.perseus.tufts.edu/hopper/morph?l=h)kroboli%2F&la=greek&can=h)kroboli%2F&ori=u(stera)/aj&d=Perseus

Search ("Agamemnon", "Hom. Od. 9.1", "denarius") All Search Options [view abbreviations]

Home Collections/Texts Perseus Catalog Research Grants Open Source About Help

ἀκροβόλιζομαι throw from afar, fight with missiles
(Show lexicon entry in [LSJ Middle Liddell](#)) (search)

ἀκροβόλιζαντο verb 3rd pl aor ind mid attic epic ionic

Word Frequency Statistics (more statistics)

Words in Corpus	Max	Max/10k	Min	Min/10k	Corpus Name
150.173	2	0.133	2	0.133	Thucydides, The Peloponnesian War

XML

View this entry in a new window / back to top

ἀκρο-βόλιζομαι: aor.

A. [select] "ἀκροβόλιζαμην" *Hdt.* 8.64, *Th.* 3.73:—*throw from afar, fight with missiles*, as opp. to close combat, *skirmish*, "πρός τινα" *Th.* 4.34; abs., *Id.* 3.73, *X.Cyt.* 8.8.22: metaph., "ἀ. ἐπει" *Hdt.* 8.64, cf. *Ph.* 1.134:—Act. only *AP* 7.546, *Hsch.*

Search Get Info for h)kroboli/santo in Greek Go

How to enter text in Greek:
Greek α β γ δ ε ζ η θ ι κ λ μ ν ξ ο π ρ ς τ υ φ χ ψ ω
Beta Code a b g d e z h q i k l m n o p r s t u f x y w
ά ά έ έ ά ά έ έ ά ά έ έ ά ά έ έ use * for
a/ a/ a= a) a(a/ a(a)= a(a) a/ a)= capital letter
Hom. Il. 1.1 μῆνιν ἄειδε θεὰ Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος
mh=(nin a)/eide qea\ *phli+ a/ dew *axilh= os

Display Preferences hide

Greek Display: Unicode (precombined)
Arabic Display: Unicode
View by Default: Translation
Browse Bar: Show by default
Update Preferences

Φτάνοντας στη παράγραφο 74 του τρίτου βιβλίου του Θουκυδίδη έλκει τη προσοχή μας ο μετοχικός τύπος *διαλιπούσης*, ο οποίος ερμηνεύεται από τον Περσέα με τη χρήση των Liddell Scott Jones και Middle Liddell. Πρόκειται για μετοχή, αορίστου, θηλυκού γένους, γενικής πώσεως, ενικού αριθμού, ενεργητικής φωνής του σύνθετου ρήματος *διαλείπω*. Από ερμηνευτικής πλευράς τα δυο αυτά λεξικά το αποδίδουν ως *αφήνω στο μέσο ένα διάστημα, απέχω ένα διάστημα, αφήνω να περάσει χρόνος, μεσολαβώ*.

Δοχείο Επέξεργασία Προβολή Ιστορικό Σημειώσεις Εργαλεία Βοήθεια

ΠΙ ΘΟΥΚ 3.72.2-3.74.3 (ΘΟΥΚ) X Thucydides, The Pelopon... X Greek Word Study Tool X +

www.perseus.tufts.edu/hopper/morph?l=dialipou%2F&la=greek&can=dialipou%2F&ori=Perseustext:1999.01.0199-book-3:ch...

Search ("Agamemnon", "Hom. Od. 9.1", "denarius") All Search Options [view abbreviations]

Home Collections/Texts Perseus Catalog Research Grants Open Source About Help

διαλείπω leave an interval between,
(Show lexicon entry in [LSJ Middle Liddell](#)) (search)

διαλιπούσης part sg aor act fem gen attic epic ionic

Word Frequency Statistics (more statistics)

Words in Corpus	Max	Max/10k	Min	Min/10k	Corpus Name
150.173	4	0.266	4	0.266	Thucydides, The Peloponnesian War

XML

View this entry in a new window / back to top

διαλείπω: aor.

A. [select] "διέλιπτον" *Ar.Nu.* 496: pf. "ἀλειπτα" *Isoc.* 12.5:—*leave an interval between*, "τό ὀλίγιον" *Arist.Ph.* 226b28:—Pass., "διελείπειτο" *a gap had been left*, *Hdt.* 7.40, 41; "διαλείπειται μικρά χώρα" *Arist.HA* 503a34.

2. [select] *intermit*, "τὴν ὀχείαν" *Id.GA* 757b4: esp. of Time, *διαλιπὼν ἡμέρας τὰς συγκεκριμένας, ἐνιαυτὸν, having left an interval of. .*, *Hdt.* 3.157, *D.* 20.8; ἀκαρῆ *διαλιπὼν having waited an instant*, *Ar.Nu.* 496; "χρόνον ὀλίγον" *Isoc.* 5.8; "πολύν χρόνον" *Arist.Pol.* 1299a37; later in gen., "μιάς ἡμέρας δ." *Hdt.* 7.8.9; so οὐ πολὺ *διαλιπὼν after a short time*, *Th.* 5.10: abs., opp. εὐθύς, *Men.Sam.* 198, cf. *Hyp. Eux.* 32.

II. [select] intr., *stand at intervals*, "δ. δύο πλεθρα ἀπ' ἀλλήλων" *Th.* 7.38; "πίστες διαλείπουσαι μέγαλοι" *X.An.* 4.7.6: τὸ δέμα πρῶτῳ δ. *is discontinuous at this point*, opp. συνεγέ ἐστι.

Search Get Info for dialipou/shs in Greek Go

How to enter text in Greek:
Greek α β γ δ ε ζ η θ ι κ λ μ ν ξ ο π ρ ς τ υ φ χ ψ ω
Beta Code a b g d e z h q i k l m n o p r s t u f x y w
ά ά έ έ ά ά έ έ ά ά έ έ ά ά έ έ use * for
a/ a/ a= a) a(a/ a(a)= a(a) a/ a)= capital letter
Hom. Il. 1.1 μῆνιν ἄειδε θεὰ Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος
mh=(nin a)/eide qea\ *phli+ a/ dew *axilh= os

Display Preferences hide

Greek Display: Unicode (precombined)
Arabic Display: Unicode
View by Default: Translation
Browse Bar: Show by default
Update Preferences

Συνεχίζοντας την μελέτη της παραγράφου θα σταθούμε στη μετοχή *δείσαντες*. Πρόκειται για μετοχή, όπως ήδη αναφέρθηκε, αορίστου, αρσενικού γένους, πληθυντικού αριθμού, ενεργητικής φωνής του ρήματος *δειδω*. Παρατηρούμε πως το Middle Liddell δίνει τη ερμηνεία του ρήματος: *φοβάμαι, να φοβούνται να το κάνουν, να φοβάσαι, κάποιος φοβάται*. Το Slater παραθέτει απλά μια ερμηνεία, αυτή του φόβου και δίνει κάποια αποσπάσματα που το συναντάμε, ενώ το Autenrieth παραθέτει τους αρχικούς χρόνους μαζί με την ερμηνεία του φόβου. Ακολούθως παραθέτω τις εικόνες όπως αυτές αντλούνται από το λογισμικό Perseus.

δειδω to fear
 (Show lexicon entry in Middle Liddell Slater Autenrieth) (search)

δεισαντες	part pl aor act masc voc	no user votes	15.2%
δεισαντες†	part pl aor act masc nom	no user votes	84.8%

† This form has been selected using statistical methods as the most likely one in this context. It may or may not be the correct form. (More info)

Word Frequency Statistics (more statistics)

Words in Corpus	Max	Max/10k	Min	Min/10k	Corpus Name
150,173	124	8,257	96	6,393	Thucydides, The Peloponnesian War

XML

View this entry in a new window / back to top

δειδω For the Root, v. δῖω. plup. in imperf. sense ἐδεδοικεν pres. δεῖδω only in first pers., δέδοικα or δέδωκα being always used as pres. in attic.

- [select] to fear, absol., Hom., etc.; foll. by a prep., δ. περί τινι to be alarmed, anxious about . . . Π., attic; ἀμφί τινι, περί τίνος, ὑπέρ τίνος id=Π.—followed by a relat. clause with μή . . ., Lat. vereor ne . . ., I fear it is . . ., followed by subj.; rarely by ind., δεῖδω μὴ νημερτέα εἶπεν Od.; δ. μὴ οὐ . . ., Lat. vereor ut . . ., I fear it is not . . ., foll. by subj., Hdt., etc.
- [select] c. inf. to fear to do, Π., Thuc.
- [select] c. acc. to fear, dread, Hom., etc.
- [select] τὸ δέδιος, one's fearing, = δέος, Thuc.

δειδω to fear
 (Show lexicon entry in Middle Liddell Slater Autenrieth) (search)

δεισαντες	part pl aor act masc voc	no user votes	15.2%
δεισαντες†	part pl aor act masc nom	no user votes	84.8%

† This form has been selected using statistical methods as the most likely one in this context. It may or may not be the correct form. (More info)

Word Frequency Statistics (more statistics)

Words in Corpus	Max	Max/10k	Min	Min/10k	Corpus Name
150,173	124	8,257	96	6,393	Thucydides, The Peloponnesian War

XML

View this entry in a new window / back to top

δειδω

- [select] fear “ὑπερφιάλου ἀγεμόνος δεισαντες ὄβριον” P. 4.112 “εὐθύς δ’ ἀπανάηκτο νόμφαν ξενίου πατρὸς χόλον δεισiais” (sc. Πηλεὺς) N. 5.34 “ἀπιστά μοι δέδοικα καὶ Πα.” 7B. 45.

Δοχείο Επεξεργασία Προβολή Ιστορικό Σημειοδείκτες Εργαλεία Βοήθεια

ΠΕ 30ΥΚ 3.72.2-3.74.3 (30ΥΚ) X Thucydides, The Pelopon... X Greek Word Study Tool X +

www.perseus.tufts.edu/hopper/morph?i=de%2Fsanτες&la=greek&can=de%2Fsanτες0&prior=0/yi/an&d=Perseustext:1999.01.0199...

Greek Word Study Tool ("Agamemnon", "Hom. Od. 9.1", "denarius") All Search Options [view abbreviations]

Home Collections/Texts Perseus Catalog Research Grants Open Source About Help

δειδω to fear
(Show lexicon entry in [Middle Liddell Slater Autenrieth](#)) (search)

δεισαντες	part pl aor act masc voc	no user votes	15.2%
δεισαντες†	part pl aor act masc nom	no user votes	84.8%

† This form has been selected using statistical methods as the most likely one in this context. It may or may not be the correct form. (More info)

Word Frequency Statistics (more statistics)

Words in Corpus	Max	Max/10k	Min	Min/10k	Corpus Name
150.173	124	8.257	96	6.393	Thucydides, The Peloponnesian War

XML

View this entry in a new window / back to top

δειδω (root δφ), fut. δεισομαι, aor. *δεισσα* (ἐδφεισα, hence often -ι), perf. δειδουκα and δειδια, δειδιμεν, imp. δειδιθι, plup. *εδειδιμεν*, and (as if ipf.) δειδιε: stand in awe of, dread, fear, trans. or intrans.; *Δια ξενιον δεισα*, Od. 14.389; *ο που τις νωτιει και δειδεε θυμω*, Od. 16.306; often in the ordinary sense of fearing, *ως ερατ, εδφεισεν ο δ γεραν*, Il. 1.33.

Search: Get Info for in Greek

How to enter text in Greek:
Greek α β γ δ ε ζ η θ ι κ λ μ ν ξ ο π ρ σ τ υ φ χ ψ ω
Beta Code a b g d e z h i k l m n o p r s t u f x y w
α α α α α α α α α α α α α α use * for
a/ a' a- a) a(a/ a/) a(a) a(a) a) a) capital letter
Hom. Il. 1.1 μῆνιν ἄειδε θεὰ Πηληϊάδεω Ἄγαλῆος
mh=nin a)/eide qea\ "phili+a/dew *axilh=os

Display Preferences: Greek Display: Unicode (precombined) Arabic Display: Unicode View by Default: Translation Browse Bar: Show by default Update Preferences

Μια ακόμη λέξη που θα εξετάσουμε με τη χρήση του λογισμικού αυτού είναι το επίρρημα *αὐτοβοει*. Τόσο το Liddell Scott Jones όσο και το Middle Liddell μας πληροφορούν πως πρόκειται για ένα σύνθετο επίρρημα αυτός + βοή και ερμηνεύεται ως: *αμέσως, με τον πρώτο αλαλαγμό, με αιφνιδιαστική έφοδο*, αναφέροντας ταυτόχρονα και τα χωρία στον Θουκυδίδη που το συναντάμε, τα οποία ευθύς παρατίθενται.

Δοχείο Επεξεργασία Προβολή Ιστορικό Σημειοδείκτες Εργαλεία Βοήθεια

ΠΕ 30ΥΚ 3.72.2-3.74.3 (30ΥΚ) X Thucydides, The Pelopon... X Greek Word Study Tool X +

www.perseus.tufts.edu/hopper/morph?i=au)toβοει&la=greek&can=au)toβοει0&prior=0/mh&d=Perseustext:1999.01.0199:books-3...

αὐτοβοῶ bear testimony of oneself,
(Show lexicon entry in [LSJ](#)) (search)

αὐτοβοῶ	verb 3rd sg pres ind act attic epic doric ionic contr	no user votes	13%
αὐτοβοῶ	verb 3rd sg imperf ind act attic epic doric ionic contr	no user votes	14.3%
αὐτοβοῶ	verb 2nd sg pres ind mp attic epic doric ionic contr	no user votes	10.1%
αὐτοβοῶ	verb 2nd sg pres imperat act attic epic ionic contr	no user votes	8.8%

Word Frequency Statistics (more statistics)

Words in Corpus	Max	Max/10k	Min	Min/10k	Corpus Name
150.173	14	0.932	0	0	Thucydides, The Peloponnesian War

XML

View this entry in a new window / back to top

αὐτοβοει by a mere shout, at the first shout,
(Show lexicon entry in [LSJ](#)) [Middle Liddell](#)) (search)

αὐτοβοει†	adv indeclform	no user votes	53.7%
-----------	----------------	---------------	-------

† This form has been selected using statistical methods as the most likely one in this context. It may or may not be the correct form. (More info)

Word Frequency Statistics (more statistics)

Words in Corpus	Max	Max/10k	Min	Min/10k	Corpus Name
150.173	14	0.932	0	0	Thucydides, The Peloponnesian War

XML

View this entry in a new window / back to top

αὐτοβοει, Adv.
A. [select] *by a mere shout, at the first shout*, *αὐ. ελεῖν* take without a blow, **Th.2.81, 3.113, 8.62**, etc.; *αὐ. λαβεῖν κλέπτοντα*, = ἐπὶ *αὐτοβωῶ*, **AB 465**.

Search: Get Info for in Greek

How to enter text in Greek:
Greek α β γ δ ε ζ η θ ι κ λ μ ν ξ ο π ρ σ τ υ φ χ ψ ω
Beta Code a b g d e z h i k l m n o p r s t u f x y w
α α α α α α α α α α α α α α use * for
a/ a' a- a) a(a/ a/) a(a) a(a) a) a) capital letter
Hom. Il. 1.1 μῆνιν ἄειδε θεὰ Πηληϊάδεω Ἄγαλῆος
mh=nin a)/eide qea\ "phili+a/dew *axilh=os

Display Preferences: Greek Display: Unicode (precombined) Arabic Display: Unicode View by Default: Translation Browse Bar: Show by default Update Preferences

Ο ρηματικός τύπος *κατεκαύθη* στην παράγραφο 74 εξετάζεται κι αυτός με τη σειρά του από το λογισμικό Περσέας και πληροφορούμαστε πως πρόκειται για ρήμα, αορίστου,

τρίτου προσώπου, ενικού αριθμού, οριστικής εγκλίσεως, ενεργητικής φωνής του ρήματος κατακαίωμα ή κατακαόμαι., το οποίο ερμηνεύεται ως να καεί, να καεί εντελώς. Τα λεξικά Liddell Scott Jones και το Middle Liddell δίνουν αφενός τη νοηματική του απόδοση με παράδοση των χωριών που το συναντά κανείς το πρώτο, ενώ το δεύτερο περιορίζεται στην ερμηνεία και παραθέτει τους αρχικούς χρόνους. Το ίδιο συμβαίνει και με το Autenrieth. Ακολούθως παραθέτουμε τις εικόνες των λεξικών.

Δροίτο Επέεργασία Προβολή Ιστορικό Σύνδοκίετες Εργολεία Βοήθεια

ΠΙ 80ΥΚ.3.72.2-3.74.3 (80ΥΚ) X Thucydides, The Pelopon... X Greek Word Study Tool X +

www.perseus.tufts.edu/hopper/morph?l=katekau%2Fqh&l=greek&cans=katekau%2Fqh0&prior=ej&mpo/rwn&d=Perseustext:1999.01

(Show lexicon entry in [LSJ](#) [Middle Liddell](#) [Autenrieth](#)) (search)

κατακαίω verb 3rd sg aor ind pass

Word Frequency Statistics (more statistics)

Words in Corpus	Max	Max/10k	Min	Min/10k	Corpus Name
150.173	12	0,799	12	0,799	Thucydides, The Peloponnesian War

XML

View this entry in a new window / back to top

κατακαίω, Att. καταιτι-κάω [α_], Ep. inf.

A. [select] "κατακαίμεν" Il.7.408; fut. "-καύσω" Ar.Lys.1218; aor. "κατέκαυσα" Th.7.25; Ep. 3sg. "κατέκη" Il.6.418; 1pl. subj. κατακείμεν (v.l. -κείομεν) Il.7.333; inf. "κατακίαι" Od.11.46, κακίαι ib.74 (v.l. -κείαι); pf. "-κέκαυκα" X.HG6.5.37, Phid. Acad.Ind.p.69M:—Pass., fut. "-καυθήσομαι" Ar.Nu.1505, "-καθήσομαι" 1.Ep.Cor.3.15; aor. κατακίσθη (the Att. form) Hdt.4.69, 6.101, "κατέκην" Id.1.51, 2.107; Lacon. inf. "-καήμεν" Plu.Lyc.20; -εκαύσθη Chron.Lind.D.41; pf. "-κέκαυμαι" And.1.108:—burn completely, in Hom. of sacrifices and dead bodies, "κατακείμεν αυτούς" Il.7.333; "μὺν κατέκησιν ἔντεσι" 6.418; κ. τοὺς μάντιας burn them alive, Hdt. 4.69; "ζῶντα κατακαυθήναι" Id.1.86, cf. 2.107; of cities and houses, etc., "κατὰ μὲν ἑκαυσαν . . πόλιν" Id.8.33; "κατεκαίετο ἔν Δελφοῖσι νηός" Id.1.50; [οἰκίη] "κατέκην" Id.4.79; "κατακαυθέντων ἰσῶν" Id.6.101; "τείρη -κεκαυμένα" And. l.c.; γῆ κατακαυμένη burnt earth, Arist. Mete.358a14; Κατακαυμένη, name of the upper valley of the Hermus, in Lydia, Str.13.4.11, cf. κατακαυμένητης; of the fingers, to be burnt with hot food, Porph. Abst.4.15; also "κ. τῆν κοιλίαν" PMagd.33.4 (iii B.C.).

2. [select] of hot winds, parch, "τὰ ἐκ τῆς γῆς" PHib.1.27.73 (iii B.C.), al.

3. [select] metaph., "ὁ ἔρωξ ἐμέ . . κατακέκαυκεν" Lyr.Alex.Adesp.8(c):—Pass., "τὰ στόματα -κάεται ἐπὶ τέχνην" Anaxandr. 33.6; "-καίωμα καταλειμμένη" Lyr.Alex.Adesp.1.24.

II. [select] Pass., of fire, κατὰ πῦρ ἐκάνη had burnt down, burnt out, Il.9.212.

Δροίτο Επέεργασία Προβολή Ιστορικό Σύνδοκίετες Εργολεία Βοήθεια

ΠΙ 80ΥΚ.3.72.2-3.74.3 (80ΥΚ) X Thucydides, The Pelopon... X Greek Word Study Tool X +

www.perseus.tufts.edu/hopper/morph?l=katekau%2Fqh&l=greek&cans=katekau%2Fqh0&prior=ej&mpo/rwn&d=Perseustext:1999.01

Greek Word Study Tool

Search

(Agamemnon", "Hom. Od. 9.1", "denarius")
All Search Options [view abbreviations]

Home Collections/Texts Perseus Catalog Research Grants Open Source About Help

κατακαίω burn completely
(Show lexicon entry in [LSJ](#) [Middle Liddell](#) [Autenrieth](#)) (search)

κατακαίω verb 3rd sg aor ind pass

Word Frequency Statistics (more statistics)

Words in Corpus	Max	Max/10k	Min	Min/10k	Corpus Name
150.173	12	0,799	12	0,799	Thucydides, The Peloponnesian War

XML

View this entry in a new window / back to top

κατακαίω^{1 2 3 4 5 6 7} κατακίειομεν οἱ -κείομεν for -κίωμεν^{8 9 10 11 12 13 14} cf. καίω

I. [select] to burn down, burn completely, Hom., Il., Hdt.; κ. τοὺς μάντιας to burn them alive, Hdt.; ζῶντα κατακαυθήναι Id=Hdt.

II. [select] Pass., of fire, in tmesi, κατὰ πῦρ ἐκάνη had burnt down, burnt out, Il.

1 attic -κάω
2 epic inf. κατακαίμεν
3 fut. -καύσω

catalog.perseus.org

κατακαίω
(Show lexicon entry in [LSJ](#) [Middle Liddell](#) [Autenrieth](#)) (search) burn completely

κατεκαύθη
verb 3rd sg aor ind pass

Word Frequency Statistics ([more statistics](#))

Words in Corpus	Max	Max/10k	Min	Min/10k	Corpus Name
150.173	12	0.799	12	0.799	Thucydides, The Peloponnesian War

XML

View this entry in a new window / back to top

κατα-καίω, inf. -καίμεν, aor. 1 κατέκη, subj. -κήμεν, inf. sync. κακῆται (-κεία): burn up, consume.

Ολοκληρώνοντας τη παράγραφο 74 θα αναλύσουμε το μετοχικό τύπο *κεκρατηκότος* με τη βοήθεια του Περσέα και των λεξικών που χρησιμοποιεί. Διαπιστώνουμε πως πρόκειται για μετοχή, χρόνου παρακειμένου, αρσενικού γένους, γενικής πτώσης, ενικού αριθμού, ενεργητικής φωνής του ρήματος κρατέω- ω. Το Liddell Scott Jones το ερμηνεύει ως κρατώ, νίκησε, επικράτησε, πήρε το πάνω χέρι, να γίνει πλοίαρχος, να πάρει την κατοχή, έλεγχος, εντολή, επισκευάστε, κάντε καλό και σε ποιητικά κείμενα ως *κυβερνούν μεταξύ*, δίνοντας ταυτόχρονα και τα χωρία που το συναντάμε κάθε φορά με την αντίστοιχη απόδοση. Ανάλογες είναι και οι πληροφορίες που δίνονται από το Middle Liddell. Το λεξικό Slater δίνει κι αυτό με τη σειρά του ανάλογες ερμηνείες και τα έργα που τις συναντάμε. Αποδίδεται λοιπόν ως: *να νικήσει, να κατακτήσει, να υπερέχει, να είναι ισχυρός, κανόνας, ξεπεράστε, υπερβαίνετε*. Τέλος το λεξικό Autenrieth το αποδίδει ως: *να είναι ανώτερος σε δύναμη, να έχει εξουσία, να κυριαρχεί*, δίνοντας και τον τρόπο που συντάσσεται. Ακολουθώς παραθέτουμε τις αντίστοιχες εικόνες των λεξικών όπως τις αντλήσαμε από το λογισμικό Perseus.

Δαχτυλίδι Επέξεργασία Προβολή Ιστορικό Σελιδοδείκτης Εργαλεία Βοήθεια

www.perseus.tufts.edu/hopper/morph?l=kekraithko%2Ftos&l=greek&can=kekraithko%2Ftos&prior=dh/mou&d=Perseustext:1999.01.0199:books:3:chapter=74:section=38:i=1#Perseustext:1999.04.0073:entry=krate/w-contents

Home Collections/Texts Perseus Catalog Research Grants Open Source About Help

κρᾶτέω (Show lexicon entry in [LSJ](#) [Middle Liddell](#) [Slater](#) [Autenrieth](#)) (search) to be strong, powerful

κεκρατηκός part sg perf act neut gen redupl no user votes 49.5%
κεκρατηκός † part sg perf act masc gen redupl no user votes 50.5%

† This form has been selected using statistical methods as the most likely one in this context. It may or may not be the correct form. (More info)

Word Frequency Statistics (more statistics)

Words in Corpus	Max	Max/10k	Min	Min/10k	Corpus Name
150,173	192	12,785	169	11,254	Thucydides, The Peloponnesian War

XML

View this entry in a new window / back to top

κραῖ-έω, Aeol. κρετέω, aor. inf. κρήτῃσαι *Sapph. Supp.* 9.5:— Med., aor. ἐπι-κρατηράμενοι v.l. in *Gal. UP6.13*:—Pass., fut.

A. [select] "κρατηρομαι" *Aristid.1.501 J.* and, with v.l. κρατηθήσομαι, *Th.4.9*:—to be strong, powerful: hence,

I. [select] abs., rule, hold sway, "Ἥλιδα . . . ὀθι κρατεύουσιν Ἐπειοί" *Od.13.275,15.298*; μέγα κρατέων ἠνάσσει with mighty sway . . . *Il.16.172*; "ἄπας δὲ τραχὺς, ὅστις ἀν νέον κρατῆ" *A.Pl.35*; ὁ κρατὼν the ruler, *Id.Ag.951,1664, S.Ant.738*, etc.; "θόπτε τὸν κρατῶν" *ἀελ' A.Pl.937*; "οἱ κρατῶντες" *Id.Ch.267, S.Ol.530*, etc.; "τὸ κρατῶν" *E.Andr.133* (lyr.), *Pl.Lg.714c, Arist.Pol.1255a15*; ἡ κρατούσα *Thuc.1.2.1* ἀφ' ἧσθε βασιλεύουσα. A. Pl. 35:—

Δαχτυλίδι Επέξεργασία Προβολή Ιστορικό Σελιδοδείκτης Εργαλεία Βοήθεια

www.perseus.tufts.edu/hopper/morph?l=kekraithko%2Ftos&l=greek&can=kekraithko%2Ftos&prior=dh/mou&d=Perseustext:1999.01.0199:books:3:chapter=74:section=38:i=1#Perseustext:1999.04.0073:entry=krate/w-contents

Home Collections/Texts Perseus Catalog Research Grants Open Source About Help

κρᾶτέω (Show lexicon entry in [LSJ](#) [Middle Liddell](#) [Slater](#) [Autenrieth](#)) (search) to be strong, powerful

κεκρατηκός part sg perf act neut gen redupl no user votes 49.5%
κεκρατηκός † part sg perf act masc gen redupl no user votes 50.5%

† This form has been selected using statistical methods as the most likely one in this context. It may or may not be the correct form. (More info)

Word Frequency Statistics (more statistics)

Words in Corpus	Max	Max/10k	Min	Min/10k	Corpus Name
150,173	192	12,785	169	11,254	Thucydides, The Peloponnesian War

XML

View this entry in a new window / back to top

κρᾶτέω κράτος

[select] to be strong, mighty, powerful: hence,

I. [select] absol. to rule, hold sway, be sovereign, **Hom., Trag.**; ἡ κρατούσα the lady of the house, **Aesch.**

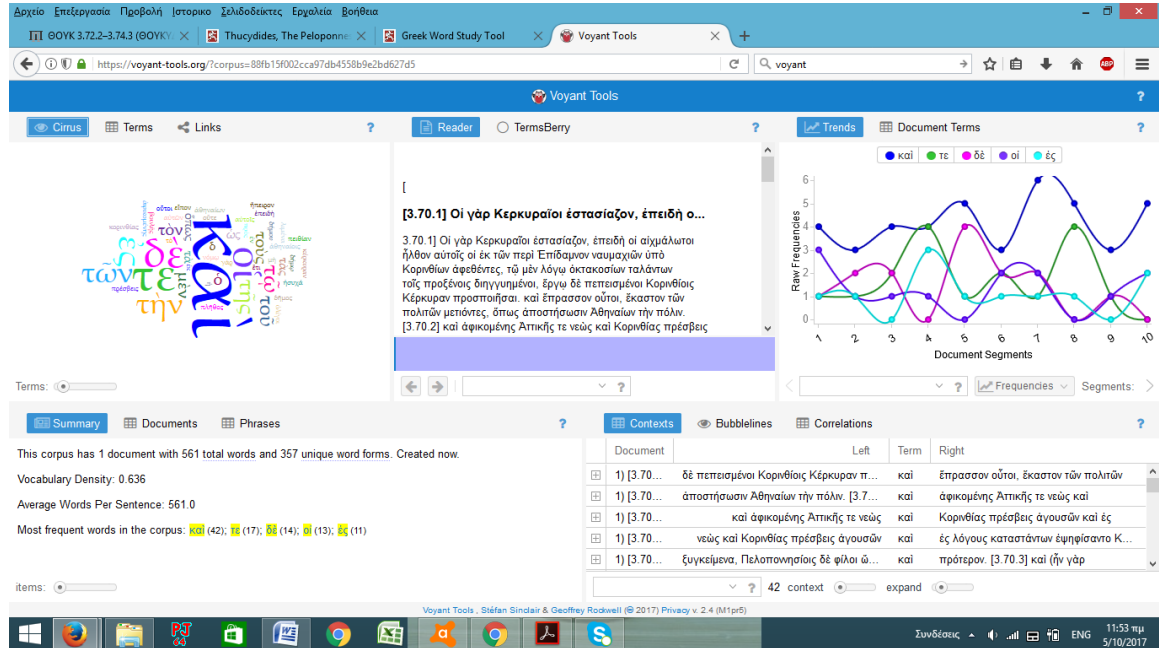
2. [select] c. dat. to rule among, κρατέεις νεκίεσθιν **Od.**

3. [select] c. gen. to be lord or master of, ruler over, πάντων **Hom.**; δομῶντων **Aesch.**, etc.

II. [select] to conquer, prevail, get the upper hand, **Hdt.**, attic; κρ. γνώμη to prevail in opinion, **Hdt.**; τῆ μάχῃ **Eur.**, etc.;—also c. acc. cogn., κρ. τὸν ἀγῶνα **Dem.**:—οἱ κρατῶντες the

3.3 Στατιστικά στοιχεία παραγράφων 70 – 74

Στο σημείο αυτό θα προσπαθήσουμε με τη βοήθεια του λογισμικού Voyant να δείξουμε με τη χρήση διαγραμμάτων τη συχνότητα που εμφανίζονται οι λέξεις στο έργο του Θουκυδίδη και πιο συγκεκριμένα στις παραγράφους 70 – 74 που εξετάζουμε στη παρούσα εργασία. Απώτερος σκοπός είναι να μας βοηθήσει το λογισμικό αυτό να κάνουμε συγκρίσεις λέξεων μείζονος σημασίας για την έρευνά μας και να μας καθοδηγήσει σε σίγουρα πορίσματα για την ερμηνευτική προσέγγιση του κειμένου.

Εκ πρώτης όψεως παρατηρούμε πως δημιουργείται ένα διάγραμμα και ένα «σύννεφο» λέξεων, τοποθετώντας απλά το κείμενο των παραγράφων 70 – 74 στο λογισμικό. Στο παρόν διάγραμμα έχει τοποθετήσει το λογισμικό από μόνο του τις λέξεις και, τε, δε, οι, ες που εντοπίζει πως έχουν τη μεγαλύτερη συχνότητα. Παρατηρούμε πως αναγράφονται δίπλα από την καθεμιά πόσες φορές εντοπίζονται στις παραγράφους αυτές σε ένα πίνακα αφενός κι αφετέρου τα χωρία που βρίσκονται.

Αρχικά θα επιλέξουμε τη λέξη Αθηναίων για να δούμε πόσες φορές τη χρησιμοποιεί ο Θουκυδίδης στις παραγράφους αυτές. Ποίος ο λόγος όμως που επιλέγουμε τη συγκεκριμένη λέξη να ερευνήσουμε; Ο λόγος δεν είναι άλλος από το γεγονός πως ήδη άρχισε στο νησί ο εμφύλιος σπαραγμός και καταφθάνει πρεσβεία από μέρους της Αθήνας και της Σπάρτης. Θα θέλαμε να δούμε λοιπόν πόσο τονίζεται αυτό από τον ιστορικό και πόσες φορές μνημονεύει από μέρους του την Αθήνα. Διαπιστώνουμε από το διάγραμμα πως χρησιμοποιείται τρεις μόνο φορές και συγκεκριμένα στη παράγραφο 70. Γίνεται εμφανές λοιπόν πως οι αιχμάλωτοι ερχόμενοι στην Κέρκυρα, όταν τους ελευθέρωσαν οι Κορίνθιοι, δούλευαν γι' αυτούς κάνοντας το νησί να αποστατήσει από τους Αθηναίους. Φτάνοντας όμως στη νησί πρεσβεία των Αθηναίων, αποφασίζουν τελικά οι Κερκυραίοι να είναι σύμμαχοι με τους Αθηναίους.

3.70.1] Οἱ γὰρ Κερκυραῖοι ἐπασπάζον, ἐπειδὴ οἱ αἰγυάλιοι ἤλιον αὐτοῖς οἱ ἐκ τῶν περὶ Ἐπίδαμον ναυμαχίαν ὑπὸ Κορινθίων ἀφελθέντες, τῷ μὲν λόγῳ ὀκτακοσίων ταλάντων τοῖς προξένοις διηγνημένοι, ἔργῳ δὲ πεπαισμένοι Κορινθίους Κέρκυραν προσποιήσαι· καὶ ἐπύρασαν οὐτοί, ἕκαστον τῶν πολλῶν μετόντες, ὅπως ἀποστήσων Ἀθηναίων τὴν πόλιν. [3.70.2] καὶ ἀφοκμήτης Ἀπκῆς τε νεῦς καὶ Κορινθίας πρέσβεις ἀγοῦσαν καὶ ἐς λόγους καταστάσαν ἐμψήφισαν Κερκυραῖοι Ἀθηναίους μὲν ἐξέμαρται εἶναι κατὰ τὰ ἐμψήφισμα. Πελοποννησίου δὲ φίλοι ὡπτερ καὶ πρότερον. [3.70.3] καὶ (ἦν γὰρ Πειθίας ἐβελτοπρόξενός τε τῶν Ἀθηναίων καὶ τοῦ δήμου προσιετήκα) ὑπάγαγον αὐτὸν οὐτοὶ οἱ ἄνδρες ἐς δίκην, λέγοντες Ἀθηναίους τὴν Κέρκυραν καταδοῦναι. [3.70.4] ὁ δὲ ἀποφυγῶν ἀνθιπάγει αὐτὸν τοῖς πλουσιωτάτους πέπε ἄνδρας, φάσκων τέμνειν χάρακας ἐκ τοῦ τε Διὸς τοῦ τεμένους καὶ τοῦ Ἀλκίονος ἕμμα ἰσμία δὲ καθ' ἑκάστην χάρακα ἐπέκετο στατήρ. [3.70.5] ὀφλόντων δὲ αὐτῶν καὶ πρὸς τὰ ἱερὰ ἰκετῶν καθεζόμενων διὰ τὴν πόλιν τῆν Ἰπυρίαν ὅπως ταῖς αἰσῶν ἐποδῶν ἡ Πειθίας

Terms: 3 context expand

Document	Left	Term	Right
1) [3.70...	τῶν πολλῶν μετόντες, ὅπως ἀποστήσων	καὶ	τὴν πόλιν. [3.70.2] καὶ ἀφοκμήτης
1) [3.70...	γὰρ Πειθίας ἐβελτοπρόξενός τε τῶν	καὶ	καὶ τοῦ δήμου προσιετήκα) ὑπάγαγον
1) [3.70...	καὶ ἦκιστ' ἂν βουλοῦσθαι ὑπὸ	καὶ	τὸ τε λοιπὸν μηδέποτε δέχεσθαι

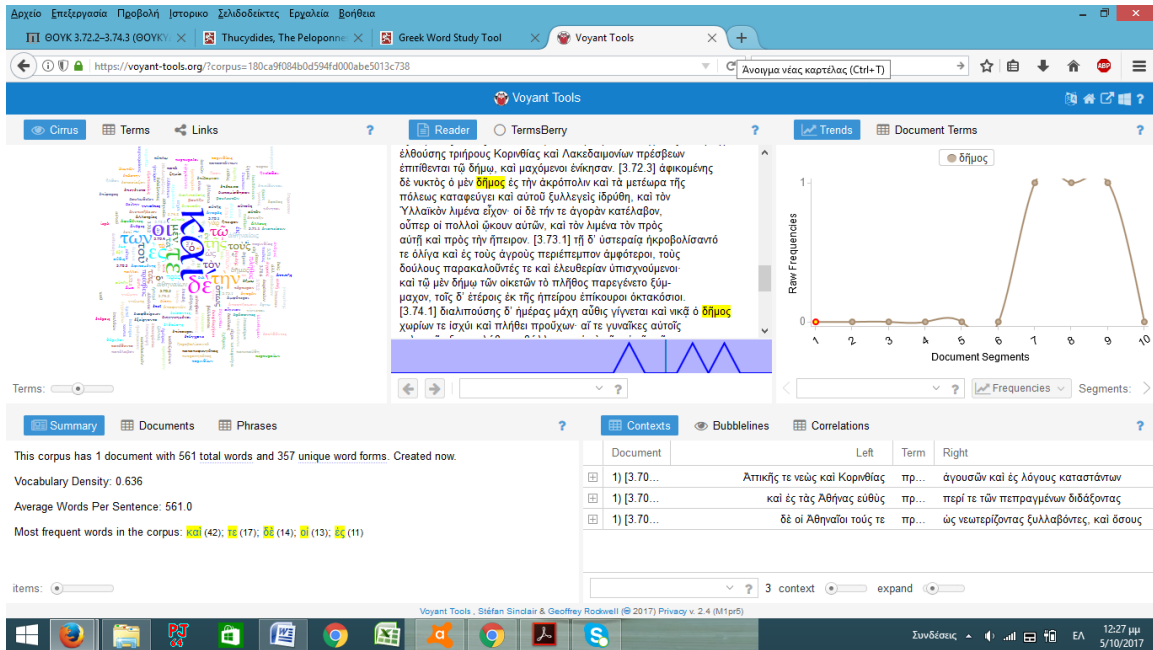
Θα θελήσουμε να εξετάσουμε τώρα τη χρήση της λέξης *πρέσβεις*, όπως αυτή εμφανίζεται στο κείμενο προς εξέταση. Όπως βλέπουμε στο διάγραμμα χρησιμοποιείται κι αυτή τρεις φορές, αρχικά στην παράγραφο 70, στο σημείο που φτάνει πρεσβεία από την πλευρά της Αθήνας και της Κορίνθου για να έλθουν σε διαπραγματεύσεις με τους κατοίκους της Κέρκυρας. Έπειτα εντοπίζεται στη παράγραφο 71 όταν οι Κερκυραίοι στέλνουν πρεσβεία στην Αθήνα για να εξηγήσει όλα όσα έλαβαν χωρά στο νησί. Τέλος στη παράγραφο 72 στο σημείο που οι Αθηναίοι συλλαμβάνουν τη πρεσβεία που φτάνει ως υποκινητές της στάσης.

Κέρκυραν προσποιήσαι· καὶ ἐπύρασαν οὐτοί, ἕκαστον τῶν πολλῶν μετόντες, ὅπως ἀποστήσων Ἀθηναίων τὴν πόλιν. [3.70.2] καὶ ἀφοκμήτης Ἀπκῆς τε νεῦς καὶ Κορινθίας πρέσβεις ἀγοῦσαν καὶ ἐς λόγους καταστάσαν ἐμψήφισαν Κερκυραῖοι Ἀθηναίους μὲν ἐξέμαρται εἶναι κατὰ τὰ ἐμψήφισμα. Πελοποννησίου δὲ φίλοι ὡπτερ καὶ πρότερον. [3.70.3] καὶ (ἦν γὰρ Πειθίας ἐβελτοπρόξενός τε τῶν Ἀθηναίων καὶ τοῦ δήμου προσιετήκα) ὑπάγαγον αὐτὸν οὐτοὶ οἱ ἄνδρες ἐς δίκην, λέγοντες Ἀθηναίους τὴν Κέρκυραν καταδοῦναι. [3.70.4] ὁ δὲ ἀποφυγῶν ἀνθιπάγει αὐτὸν τοῖς πλουσιωτάτους πέπε ἄνδρας, φάσκων τέμνειν χάρακας ἐκ τοῦ τε Διὸς τοῦ τεμένους καὶ τοῦ Ἀλκίονος ἕμμα ἰσμία δὲ καθ' ἑκάστην χάρακα ἐπέκετο στατήρ. [3.70.5] ὀφλόντων δὲ αὐτῶν καὶ πρὸς τὰ ἱερὰ ἰκετῶν καθεζόμενων διὰ τὴν πόλιν τῆν Ἰπυρίαν ὅπως ταῖς αἰσῶν ἐποδῶν ἡ Πειθίας

Terms: 3 context expand

Document	Left	Term	Right
1) [3.70...	Ἀπκῆς τε νεῦς καὶ Κορινθίας	πρέ...	ἀγοῦσαν καὶ ἐς λόγους καταστάσαν
1) [3.70...	καὶ ἐς τὰς Ἀθήνας εὐθύς	πρέ...	περὶ τε τῶν πεπραγμένων διδάσκοντας
1) [3.70...	δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τοῖς τε	πρέ...	ὡς νευτερίζοντας ἐμψήφισαν, καὶ σπουδ...

Εντύπωση μας προκαλεί πως η λέξη *δήμος* χρησιμοποιείται μόνον τρεις φορές. Την εντοπίζουμε αρχικά στη παράγραφο 72 όταν έφτασε στο νησί κορινθιακό πλοίο και Λακεδαιμόνιοι πρέσβεις, τη στιγμή που οι δημοκρατικοί ανεβαίνουν στην ακρόπολη τη νύχτα. Κατόπιν διαπιστώνουμε πως γίνεται αναφορά στους δημοκρατικούς στην 73 παράγραφο, όταν οι δούλοι τάχθηκαν με το πλευρό των δημοκρατικών και τέλος στην 74 παράγραφο τη στιγμή που οι δημοκρατικοί κατάφεραν να κερδίσουν τη μάχη που δόθηκε, καθώς υπερτερούσαν αριθμητικά, είχαν ισχυρή θέση και οι γυναίκες βοήθησαν κι αυτές με τη σειρά τους στο δύσκολο αγώνα.

Ακολουθῶς θα εξετάσουμε τη λέξη *πληθος* που τη συναντούμε σε τρία σημεία στα αποσπάσματα που εξετάζουμε, αρχῆς γενομένης ἀπὸ τη παράγραφο 70. Αρχικὰ αναφέρεται στη βαριά χρηματικὴ ποινὴ που κλήθηκαν να πληρώσουν οἱ πέντε πλούσιοι ἄνδρες, ἔπειτα ἀπὸ τη μήνυση που τους υπέβαλε ο Πειθίας, καθὼς κατηγορήθηκαν πως ἔκοβαν τις φούρκες ἀπὸ το ιερὸ ἄλσος του Δία και του Αλκίνου κι ἔπειτα στη πλειοψηφία των Κερκυραίων. Ἐπειτα στη παράγραφο 73 με την αναφορά στη λέξη αὐτὴ παρατηροῦμε πως πρόκειται για την πλειοψηφία των δούλων, που συμμάχησαν με τους δημοκρατικούς. Καταλαβαίνουμε λοιπὸν πως η παρούσα λέξη αποκτὰ για μια διαφορετικὴ ερμηνεία σε κάθε σημείο που την εντοπίζουμε μέσω του λογισμικού στο παρὸν κείμενο προς μελέτη.

Αλκίνοῦ ζῆμια δὲ καθ' ἑκάστην χάρακα ἐπέκειτο στατήρ. [3.70.5] οφλόντων δὲ αὐτῶν καὶ πρὸς τὰ ἱερὰ ἱκετῶν καθεζομένων διὰ **πλήθος** τῆς ζῆμιας, ὅπως ταξάμενοι ἀποδοῦσαν, ὁ Πειθίας (ἐτύγγανε γὰρ καὶ βουλής ὢν) πείθει ὡστε τὸ νόμῳ χρῆσασθαι. [3.70.6] οἱ δ' ἐπειθὴ τὸ τε νόμῳ ἐξείργοντο καὶ ἄμα ἐπυθάνοντο τὸν Πειθίαν, ἕως ἔτι βουλής ἐστί, μέλλειν τὸ **πλήθος** ἀναπέσειν τοὺς αὐτοὺς Ἀθηναίους φίλους τε καὶ ἐχθρούς νομίζειν. ἐκιστάτοτά τε καὶ λαβόντες ἐγγυρηθῆναι ἐξασπασίαι ἐς τὴν βουλὴν ἐσελθόντες τὸν τε Πειθίαν κτείνουσι καὶ ἄλλους τῶν τε βουλευτῶν καὶ ἰδιωτῶν ἐς ἐξήκοντα· οἱ δὲ πῆς αὐτῆς γνώμης τὸ Πειθία ὀλίγοι ἐς τὴν Ἀπικτὴν τριήρη κατέφυγον ἐπι παρούσαν. [3.71.1] δρᾶσαντες δὲ τοῦτο καὶ ζυγκαλέσαντες Κερκυραίους εἶπον ὅτι ταῦτα

Document	Left	Term	Right
1) [3.70...	τὰ ἱερὰ ἱκετῶν καθεζομένων διὰ	πλ...	τῆς ζῆμιας, ὅπως ταξάμενοι ἀποδοῦσαν
1) [3.70...	ἐπι βουλής ἐστί, μέλλειν τὸ	πλ...	ἀναπέσειν τοὺς αὐτοὺς Ἀθηναίους φίλους
1) [3.70...	μὲν δὴμῶν τῶν οἰκετῶν τὸ	πλ...	παρεγένετο ζυμ-μαχον, τοῖς δ

Στο σημείο αυτό θα ερευνήσουμε το εἶδος της σύνδεσης που χρησιμοποιεῖ ο Θουκυδίδης στις παραγράφους 70 – 74. Διαπιστώνουμε λοιπόν πως ἐξέχουσα θέση κατέχει ο συμπλεκτικός – παρατακτικός σύνδεσμος *καί*, ο οποίος χρησιμοποιεῖται 42 φορές στο παρόν ἀπόσπασμα μελέτης κι επιβεβαιώνεται ἔτσι ὅσα ἔχουν λεχθεῖ σε προηγούμενο κεφάλαιο για το ὕφος του ιστορικού. Παρατηροῦμε ἐπίσης πως ο ἀντιθετικός σύνδεσμος *μέν* εμφανίζεται μόλις 5 φορές στο παρόν χωρίο, ἐνῶ ο *δε* 14 φορές καὶ ο σύνδεσμος *τέ* να χρησιμοποιεῖται 17 φορές, ὅπως πιστοποιοῦν ἀκολουθῶς τα διαγράμματα που παραθέτομε.

νεωτερίζοντας ἐμμελῶντες, καὶ ἄσους ἐπίεισαν, κατέβητο ἐς Αἴγινα [3.72.2] Ἐν δὲ τοῦτο τῶν Κερκυραίων οἱ ἐχόντες τὰ πράγματα ἐλύθησαν τριήρους Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβειν ἐπίθησαν τῷ δήμῳ, καὶ μαχομένοι ἐνίκησαν. [3.72.3] ἀφικομένης δὲ νυκτὸς ὁ **μέν** δῆμος ἐς τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὰ μετῆρα τῆς πόλεως καταφεύγει καὶ αὐτοῦ ἐμμελῶντες ἰδρῶθι, καὶ τὸν Ὑλλαικῶν λιμένα εἶχον· οἱ δὲ τὴν τε ἀγορὰν κατέλαβον, οἷπερ οἱ πολλοὶ ὄκων αὐτῶν, καὶ τὸν λιμένα τὸν πρὸς αὐτῆ καὶ πρὸς τὴν ἕλκρον. [3.73.1] τῆ δ' ἡσυχασίας ἠρεβόλησαν τὸ ὀλίγο καὶ ἐς τοὺς ἄγρους περιέπεμπον ἀμφοτέρω, τοὺς δούλους παρακαλοῦντες τε καὶ ἐλευθέρων ὑπαγομένων καὶ τὸ **μέν** δῆμῳ τῶν οἰκετῶν τὸ πλήθος παρεγένετο ζυμ-μαχον, τοῖς δ' ἐτέροις ἐκ τῆς ἡπείρου ἐπίκουροι ὀκτακόσιοι. [3.74.1] Κερκυραῖοι δ' ἐπέσειον αὐτοὺς ἐπὶ τῷ ἄστεϊ καὶ ἐξέβησαν

Document	Left	Term	Right
1) [3.70...	Ἀθηναίων τὴν πόλιν. [3.70.2] καὶ	ἀφ...	Ἀπικτῆς τε νεῶς καὶ Κορινθίας
1) [3.70...	δῆμῳ, καὶ μαχομένοι ἐνίκησαν. [3.72.3]	ἀφ...	δὲ νυκτὸς ὁ μὲν δῆμος

Δαχτυλίδι Επέξεργασία Προβολή Ιστορικό Σημειοδείκτες Εργαλεία Βοήθεια

VOYK 3.72.2-3.74.3 (BOYK) Thucydides, The Peloponn... Greek Word Study Tool Voyant Tools

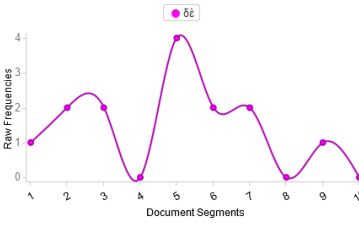
https://voyant-tools.org/?corpus=180ca9f084b0d594fd000abe5013c738

Voyant Tools

Cirrus Terms Links Reader TermsBerry Trends Document Terms

νευτεριζοντας ξυλλαβοντες, και οσους επεισαν, κατεβητο
 ες Αιγναν [3.72.2] Εν δε τούτων τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα
 ἐλευθέρως τρήρους Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβευ
 ἐπιπέσαν τῷ δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν. [3.72.3] ἀφικαμένης
 δὲ νυκτὸς ὁ μὲν δῆμος ἐς τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὰ μετῴρα τῆς
 πόλεως καταφεύγει καὶ αὐτοὶ ξυλλαγεὶς ἰδρύθη, καὶ τὸν
 Ὑλλαικὸν λιμένα εἶχον· οἱ δὲ τὴν δ' ἀγορὰν κατέλαβον,
 οὐτερ οἱ πολλοὶ ᾄσκον αὐτῶν, καὶ τὸν λιμένα τὸν πρὸς
 αὐτῆ καὶ πρὸς τὴν ἡπειρον. [3.73.1] τῆ δ' ὑστεραία ἡκροβολισαντὸ
 τὸ ὄλιγα καὶ ἐς τοὺς ἀγρούς περιέπετον ἀμώτεροι, τοὺς
 δούλους παρακαλοῦντες τε καὶ ἐλευθερίαν ὑπαγοῦμενοι·
 καὶ τῷ μὲν δήμῳ τῶν οἰκετῶν τὸ πλῆθος παρεγένετο ζυμ-
 μαχον, τοὺς δ' ἐπέροις ἐκ τῆς ἡπείρου ἐπίκουροι ὀκτακάσαιοι.
 [3.74.4] Ἐπὶ τούτων δὲ ἐπέροις ἐκ τῆς ἡπείρου ἐπίκουροι ὀκτακάσαιοι.

Raw Frequencies

Document Segments

Summary Documents Phrases

This corpus has 1 document with 561 total words and 357 unique word forms. Created now.
 Vocabulary Density: 0.636
 Average Words Per Sentence: 561.0
 Most frequent words in the corpus: και (42); δε (17); τε (14); ο (13); η (11)

Contexts

Document	Left	Term	Right
1) [3.70...	Αθηναίων τὴν πόλιν. [3.70.2] καὶ	ἀφ...	Ἀττικῆς τε νεῶς καὶ Κορινθίας
1) [3.70...	δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν. [3.72.3]	ἀφ...	δὲ νυκτὸς ὁ μὲν δῆμος

Voyant Tools, Stéfan Sindař & Geoffey Rookwell (©2017) Privacy v. 2.4 (MIT)

Συνδέσεις 3:31 μμ 11/10/2017

Δαχτυλίδι Επέξεργασία Προβολή Ιστορικό Σημειοδείκτες Εργαλεία Βοήθεια

VOYK 3.72.2-3.74.3 (BOYK) Thucydides, The Peloponn... Greek Word Study Tool Voyant Tools

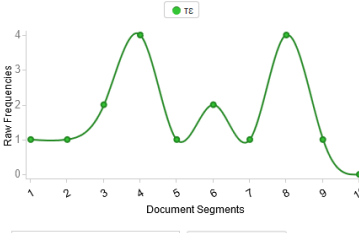
https://voyant-tools.org/?corpus=180ca9f084b0d594fd000abe5013c738

Voyant Tools

Cirrus Terms Links Reader TermsBerry Trends Document Terms

νευτεριζοντας ξυλλαβοντες, και οσους επεισαν, κατεβητο
 ες Αιγναν [3.72.2] Εν δε τούτων τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα
 ἐλευθέρως τρήρους Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβευ
 ἐπιπέσαν τῷ δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν. [3.72.3] ἀφικαμένης
 δὲ νυκτὸς ὁ μὲν δῆμος ἐς τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὰ μετῴρα τῆς
 πόλεως καταφεύγει καὶ αὐτοὶ ξυλλαγεὶς ἰδρύθη, καὶ τὸν
 Ὑλλαικὸν λιμένα εἶχον· οἱ δὲ τὴν ἀγορὰν κατέλαβον,
 οὐτερ οἱ πολλοὶ ᾄσκον αὐτῶν, καὶ τὸν λιμένα τὸν πρὸς
 αὐτῆ καὶ πρὸς τὴν ἡπειρον. [3.73.1] τῆ δ' ὑστεραία ἡκροβολισαντὸ
 τὸ ὄλιγα καὶ ἐς τοὺς ἀγρούς περιέπετον ἀμώτεροι, τοὺς
 δούλους παρακαλοῦντες document frequency: 2 ἴμενοι
 καὶ τῷ μὲν δήμῳ τῶν οἰκετῶν τὸ πλῆθος παρεγένετο ζυμ-
 μαχον, τοὺς δ' ἐπέροις ἐκ τῆς ἡπείρου ἐπίκουροι ὀκτακάσαιοι.
 [3.74.4] Ἐπὶ τούτων δὲ ἐπέροις ἐκ τῆς ἡπείρου ἐπίκουροι ὀκτακάσαιοι.

Raw Frequencies

Document Segments

Summary Documents Phrases

This corpus has 1 document with 561 total words and 357 unique word forms. Created now.
 Vocabulary Density: 0.636
 Average Words Per Sentence: 561.0
 Most frequent words in the corpus: και (42); δε (17); τε (14); ο (13); η (11)

Contexts

Document	Left	Term	Right
1) [3.70...	Αθηναίων τὴν πόλιν. [3.70.2] καὶ	ἀφ...	Ἀττικῆς τε νεῶς καὶ Κορινθίας
1) [3.70...	δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν. [3.72.3]	ἀφ...	δὲ νυκτὸς ὁ μὲν δῆμος

Voyant Tools, Stéfan Sindař & Geoffey Rookwell (©2017) Privacy v. 2.4 (MIT)

Συνδέσεις 3:34 μμ 11/10/2017

3.4 Υφολογική Ανάλυση Παραγράφων 70 – 74

Στο παρόν κεφάλαιο θα προσπαθήσουμε να παρουσιάσουμε την υφολογική ανάλυση των παραγράφων 70 – 74 του τρίτου βιβλίου του Θουκυδίδη. Σκοπός είναι να επαληθευτούν οι αρχικές μας παρατηρήσεις ως προς τον τρόπο γραφής που επιλέγει ο ιστορικός να παρουσιάσει τα γεγονότα διατηρώντας αμείωτο το ενδιαφέρον των μετέπειτα αναγνωστών του, δίχως το κείμενο να υστερεί σε γλωσσική ποικιλία.

Ο προκάτοχος του είχε επιλέξει, όπως ήδη έχει επισημανθεί, έναν αλυσιδωτό λόγο κάνοντας χρήση δεικτικών αντωνυμιών ή με την επανάληψη μιας λέξης κομβικής σημασίας, αλλάζοντας κάποιες φορές τον τύπο της¹³⁸. Είναι η λεγόμενη *ειρομένη λέξη*, για την οποία έκανε λόγο πρώτος ο Αριστοτέλης (Ρητορική 1409α 35). Ο ίδιος επιλέγει το αντιθετικό ύφος με βασικό του γνώρισμα την αφαιρετικότητα. Το κείμενο βρίθει ρηματικών τύπων, που επέλεξε να αντικαταστήσουν τα ουσιαστικά. Δε θα μπορούσε ωστόσο να λείπει η γλωσσική ποικιλία στα κείμενα του, η γνωστή *variatio*¹³⁹.

Στο σημείο αυτό θα παρουσιάσουμε αναλυτικά τα χωρία εκείνα στα οποία εντοπίζονται τα γνωρίσματα του ύφους του. Χαρακτηριστικό σημείο του αντιθετικού ύφους συναντάμε στην παράγραφο 70 «*τῷ μὲν λόγῳ ὀκτακοσίων ταλάντων τοῖς προξένοις διηγνημένοι, ἔργῳ δὲ πεπεισμένοι Κορινθίους Κέρκυραν προσποιῆσαι*». Με τη χρήση των αντιθετικών συνδέσμων *μέν – δε* τονίζεται μια θεμελιακά αντίθεση στο έργο του Θουκυδίδη, θέλοντας να διαχωρίσει τη φαινομενική από την πραγματική αιτίας απελευθέρωσης των Κερκυραίων αιχμαλώτων. Απώτερος σκοπός του είναι να εισχωρήσει στα πραγματικά αίτια και να εξακριβώσει την αλήθεια δίχως να αποκρύψει τίποτα από το ιστορικό αυτό γεγονός. Ακολούθως στην παράγραφο 71 εντοπίζεται μια ακόμη αντίθεση στη γραφή του «*τό τε λοιπὸν μηδετέρους δέχεσθαι ἄλλ' ἢ μῖα νηὶ ἡσυχάζοντας, τὸ δὲ πλέον πολέμιον ἡγεῖσθαι*». Είναι ακριβώς το σημείο εκείνο που έγινε η συνέλευση των Κερκυραίων και αποφάσισαν, να κρατήσουν ουδέτερη στάση. Πλέον στο νησί δε θα δέχονταν κανέναν από τις δυο αντιμαχόμενες παρατάξεις, ούτε Αθηναίους ούτε Λακεδαιμόνιους, αλλά μόνο εάν έρχονταν με ένα μονάχα πλοίο, γεγονός που θα επιβεβαίωνε πως δεν έρχονταν με απειλητικές προθέσεις. Αυτό υποδηλώνεται με τον αντιθετικό σύνδεσμο *ἀλλά*. Για να είμαστε ακόμη πιο ακριβείς οι αντιφατικότητα γίνεται φανερή από μια σειρά ενεργειών στις οποίες προβαίνουν οι ολιγαρχικοί, όπως μαρτυρεί το ακόλουθο χωρίο «*ἔσυγκαλέσαντες Κερκυραίους εἶπον ὅτι ταῦτα καὶ βέλτιστα εἶη καὶ ἡκιστ' ἂν δουλωθεῖεν ὑπ' Ἀθηναίων, τό τε λοιπὸν μηδετέρους δέχεσθαι ἄλλ' ἢ μῖα νηὶ ἡσυχάζοντας, τὸ δὲ πλέον πολέμιον ἡγεῖσθαι. ὥς δὲ εἶπον, καὶ ἐπικυρῶσαι ἠνάγκασαν τὴν γνώμην*». Οι ολιγαρχικοί της νήσου από τη μια πλευρά συγκαλούν σε συνέλευση το λαό, κάνοντας χρήση ενός καθαρά δημοκρατικού θεσμού και από την άλλη πλευρά δεν τον αφήνουν ελεύθερο να εκφράσει ο ίδιος τη βούλησή του. Με τη χρήση της βίας τον αναγκάζουν να επικυρώσει τις αποφάσεις που οι ίδιοι έλαβαν και να δεχθούν τα γεγονότα.

Στο σημείο αυτό αξίζει να μελετήσουμε περισσότερο τη στάση των ολιγαρχικών οπαδών του νησιού αμέσως μετά τη δολοφονία των δημοκρατικών οπαδών και στις ενέργειες τους. Προκαλεί μεγάλη εντύπωση για τους ανθρώπους αυτούς να

¹³⁸ Κωνσταντινόπουλος 2013, 122.

¹³⁹ Κωνσταντινόπουλος – Πανομήτρος 2010, 105.

επικαλούνται έναν τόσο δημοκρατικό θεσμό και να καλούν το λαό σε συνέλευση, ανακοινώνοντας τους αφενός να τηρήσουν ουδέτερη στάση, αφετέρου να καταργήσουν την αμυντική συμμαχία μεταξύ Αθήνας και Κέρκυρας και τέλος να επικυρώσουν τα λεγόμενα τους στέλνοντας μάλιστα τάχιστα πρεσβεία στην Αθήνα, ώστε να ανακοινώσει τις αποφάσεις τους. Η αντίθεση αυτή έγκειται στο γεγονός πως θέλησαν να εγκαταστήσουν το ολιγαρχικό πολίτευμα στο νησί χρησιμοποιώντας μια φόρμουλα νομιμοποίησης του καθεστώτος τους. Με αυτόν τον τρόπο εξηγείται η σύγκληση του κερκυραϊκού λαού και η χρήση ενός καθαρά δημοκρατικού θεσμού, από την αντίπαλη πλευρά.

Ακόμη μια αντίθεση προβάλλεται στην παράγραφο 72 «*ἀφικομένης δὲ νυκτὸς ὁ μὲν δῆμος ἐς τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὰ μετέωρα τῆς πόλεως καταφεύγει καὶ αὐτοῦ ξυλλεγεὶς ἰδρύθη, καὶ τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα εἶχον· οἱ δὲ τὴν τε ἀγορὰν κατέλαβον, οὐπὲρ οἱ πολλοὶ ᾤκουν αὐτῶν, καὶ τὸν λιμένα τὸν πρὸς αὐτῇ καὶ πρὸς τὴν ἠπειρον*». Οι ολιγαρχικοί για μια ακόμη φορά βγαίνουν νικητές και σαν νύχτωσε οι δημοκρατικοί καταφεύγουν στην ακρόπολη και στα υψηλότερα σημεία της Αθήνας διατηρώντας τον Ὑλλαϊκὸν λιμένα, ενώ οι ολιγαρχικοί έμειναν στην αγορά και κατέλαβαν το λιμάνι του Αλκίνου. Πάλι με τη χρήση των συνδέσμων *μέν – δε* γίνεται αισθητή η αντίθεση για τα σημεία που εγκαταστάθηκαν οι δυο αντιμαχόμενες παρατάξεις σαν έφτασαν στην Αθήνα.

Ένα ακόμη αντιθετικό ζεύγος εντοπίζεται στη παράγραφο 73 «*τῶ μὲν δήμῳ ... τοῖς δ' ἑτέροις*», καθώς με τη λέξη *δήμῳ* αναφέρεται στη δημοκρατική παράταξη, ενώ με την αντωνυμία *ἑτέροις* κάνει λόγο για την αντίπαλη παράταξη των ολιγαρχικών μέσα από τη χρήση πάλι των αντιθετικών συνδέσμων *μέν – δε*. Τελευταία αντίθεση στο προς εξέταση απόσπασμα του τρίτου βιβλίου τη συναντάμε στη παράγραφο 74 «*φειδόμενοι οὔτε οἰκείας οὔτε ἀλλοτρίας*» με τη χρήση των συνδέσμων *οὔτε - οὔτε*, αναφερόμενος στα σπίτια που θα καίγονταν ούτε τα δικά τους, ούτε τα ξένα.

Έχει λεχθεί πως χαρακτηριστικό γνώρισμα της πέννας του Θουκυδίδη είναι η *variatio*, η ποικιλία που εμφανίζει ο λόγος του¹⁴⁰. Στο προς εξέταση απόσπασμα τη συναντάμε στη παράγραφο 71 «*ὅτι ταῦτα καὶ βέλτιστα εἶη καὶ ἥκιστ' ἂν δουλωθεῖεν ὑπ' Ἀθηναίων*». Χρησιμοποιεί δυο δευτερεύουσες ουσιαστικές ειδικές προτάσεις για να δείξει τι ακριβώς ειπώθηκε στη συνέλευση που συνεκάλεσαν οι ολιγαρχικοί. Τη βλέπουμε επίσης στη παράγραφο 72 «*ὄσους ἔπεισαν*» με τη χρήση της δευτερεύουσας αναφορικής πρότασης.

Ο ιστορικός επέλεξε να χρησιμοποιήσει μια γλωσσική μορφή¹⁴¹ με αρχαικότατα και ποιητικό χρωματισμό¹⁴², επιθυμώντας να δώσει ένα μεγαλοπρεπή τρόπο έκφρασης, κάτι άλλωστε που αρμόζει σε μια σοβαρή ιστορική ανάλυση, όπως είναι η καταγραφή από μέρους του των γεγονότων του Πελοποννησιακού πολέμου. Στο σημείο αυτό θα παραθέσουμε κάποιες από τις γλωσσικές αυτές ιδιομορφίες της γραφής του, που εντοπίσαμε στη παράγραφο 70 «*ἐς λόγους, ἐς τὴν βουλὴν, ἐς τὴν Ἀττικὴν, ζύμμαχοι, ζυνίσταντό*». Είναι εμφανές ότι επιλέγει την πρόθεση *ἐς* αντί της *εἰς*, όπως επίσης την πρόθεση *ζύν* αντί *σύν* στην ίδια παράγραφο «*ζύμμαχοι, ζυγκείμενα, ζυνίσταντό*». Το ίδιο διαπιστώνουμε και στη παράγραφο 71 έως και την 74 «*ζυγκαλέσαντες, ζυνέφερε,*

¹⁴⁰ Κωνσταντινόπουλος 2013, 134.

¹⁴¹ Finley 2006, 272.

¹⁴² Κωνσταντινόπουλος 2013, 135.

ξυλλαβόντες, ξυλλεγείς, ξυνεπελάβοντο, ξυνοικίας, ἐς τὰς Ἀθήνας, ἐς τὴν ἀκρόπολιν, ἐς τοὺς ἀγροὺς, ξύμμαχον, ἐς τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὰ μετέωρα, ἐς αὐτήν, ἐς τὴν ἤπειρον».

4. Συμπεράσματα

Στο παρόν κεφάλαιο θα γίνει αναφορά στη προσφορά των λογισμικών και των νέων τεχνολογιών σε τέτοιου είδους ερευνητικές εργασίες. Τα προγράμματα αυτά αξιοποιήθηκαν στο έργο του Θουκυδίδη και πιο συγκεκριμένα στο τρίτο του βιβλίο που αφορά τον εμφύλιο που ξέσπασε στο νησί του Ιονίου πελάγους, την Κέρκυρα, μεταξύ των ολιγαρχικών και των δημοκρατικών κατοίκων. Ο ιστορικός προσπάθησε, να κρατήσει με το γλαφυρό του ύφος και τη περίτεχνη γλώσσα του τα γεγονότα αυτά ζωντανά στις μνήμες των ανθρώπων για τις κατοπινές γενιές, δημιουργώντας ένα «κτῆμα ες αεί».

Μέσα από το πόνημα αυτό καταβλήθηκε μια προσπάθεια έτσι ώστε να αναδειχθεί η προσφορά των νέων τεχνολογιών και των λογισμικών. Χρησιμοποιήθηκαν ιστότοποι οι οποίοι μας έφεραν σε επαφή με το αρχαίο κείμενο, δίχως να είναι αναγκαίο να υπάρχει μπροστά μας η στερεότυπη έκδοση και να το μελετήσουμε λέξη προς λέξη. Κάποιοι από αυτούς μας παρείχαν τη δυνατότητα να δούμε την ερμηνεία του κειμένου στη Νέα Ελληνική γλώσσα, όπως η *Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα* και σε συνδυασμό με το *Συμφραστικό Πίνακα* να ερευνήσουμε λέξεις με ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τον εκάστοτε μελετητή. Παρόμοια λειτουργία έχει και ο ιστότοπος *Project Gutenberg* καθώς δίνει κι αυτός απόδοση των αρχαίων κειμένων και πλήθος βιβλίων – μελετών. Η μόνη διαφορά είναι ότι προσφέρει ηχητικό υλικό (ανάγνωση των κειμένων).

Υπήρξαν ωστόσο ιστότοποι όπως ο *Perseus* και το *TLG* που προσέφεραν κι αυτοί με τη σειρά τους τη δυνατότητα μελέτης του αρχαίου κειμένου δίνοντας εκτός από την μετάφραση του στην αγγλική γλώσσα και την γραμματική ανάλυση όλων των λέξεων μέσα από λεξικά, όπως το *Liddell Scott Jones, Middle Liddell, Autenrieth* και *Slater*. Μια ακόμη προσφορά των λογισμικών αυτών είναι τα πραγματολογικά σχόλια που δίνονται, για να βοηθηθεί όσο το δυνατόν περισσότερο ο αναγνώστης.

Καθοριστικής σημασίας είναι και το Λογισμικό *Google Scholar*. Ο ερευνητής μπορεί, να αξιοποιήσει στο έπακρο το υποστηρικτικό υλικό, που παρέχεται. Πρόκειται είτε για ψηφιοποιημένα βιβλία, που μπορεί ο επισκέπτης, να τα αναγνώσει εκείνη τη στιγμή στο δέκτη του, είτε να παραπέμψει σε βιβλιογραφία ελληνική και διεθνή ώστε να κατευθυνθεί και να κινηθεί πολύ πιο εύκολα, για να βρει ό, τι τον ενδιαφέρει.

Σημαντικός επίσης ιστότοπος είναι το *Voyant* με τη βοήθεια του οποίου δίνονται σχεδιαγράμματα και γίνονται συγκρίσεις μέσα από λέξεις που επιλέγει ο ερευνητής. Είναι μια πρωτοπορία, να μπορείς, να δεις στο δέκτη σου, πως αλλάζει το "σύννεφο" των λέξεων και ταυτόχρονα να διαμορφώνεται το διάγραμμα με τα στατιστικά στοιχεία.

Καταλαβαίνουμε λοιπόν πόσο σημαντικοί αρωγοί είναι τα λογισμικά αυτά σε κάθε είδους ερευνητική εργασία. Πρόκειται για μια "επανάσταση" στο χώρο της εκπαίδευσης που καλπάζει με γοργούς ρυθμούς, όσο η τεχνολογία εξελίσσεται. Σκοπός είναι η τεχνολογία να βρίσκεται πάντα στο πλευρό του ανθρώπου και να υπηρετεί τις ανάγκες του, "λύνοντας του τα χέρια".

5. Βιβλιογραφία

- Braudel Fernand (2001) *Γραμματική των Πολιτισμών*, Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τράπεζης.
- Brill's (2011) *Companions in Classical Studies*, Θουκυδίδης, Εκδόσεις Brill's.
- De Romilly Jacqueline (2004) *ο Θουκυδίδης και ο αθηναϊκός ιμπεριαλισμός*, Παπαδήμα.
- Easterling E. Patricia – Knox Bernard (2005) *Ιστορία της Αρχαίας Ελληνικής Λογοτεχνίας*, Παπαδήμα.
- Edmund R. Leach (1993) *Πολιτισμός και Επικοινωνία*, Καστανιώτη.
- Finley H. Jones (2006) *Θουκυδίδης*, Παπαδήμα.
- Finley H. Jones (2011) *Thucydides*, Cambridge.
- Hornblower A. Simon (1991 – 2010) *A Commentary On Thucydides*, τόμοι I – III, Oxford.
- Hornblower A. Simon (2006) *Θουκυδίδου Ιστορίες*, Τόμος Α', University Studio Press.
- Κωνσταντινόπουλος Λ. Βασίλειος – Πανομήτρος Κ. Δημήτριος (2010) *Το Ύφος του Αρχαίου Ελληνικού Πεζού Λόγου*, Τόμος 1^{ος}, Παπαζήση.
- Κωνσταντινόπουλος Λ. Βασίλειος (2013) *Αρχαία Ελληνική Ιστοριογραφία*, Τόμος Α', Ι. Σιδερή.
- Λαφατζή Ιωάννα (2005) *Νέες Τεχνολογίες στην Εκπαίδευση*, Κυριακίδη.
- Lesky Albin (2006) *Ιστορία της Αρχαίας Ελληνικής Λογοτεχνίας*, Κυριακίδη.
- Luce T. James (2002) *The Greek Historians*, Taylor – Francis.
- Mosse Claude Επίτομη (2011) *Ιστορία της Αρχαίας Ελλάδας (2.000 – 31 π.Χ.)*, Παπαδήμα.
- Palmer Michael, “Alcibiades and the Question of Tyranny in Thucydides”, *Canadian Journal of Political Science*, 15:103-24, 1982a.
- Ross D. W. (2011) *Αριστοτέλης*, Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης.
- Σολομωνίδου Χριστίνα (1999) *Εκπαιδευτική Τεχνολογία*, Καστανιώτη.
- Trede S. Said (2001) *Ιστορία της Ελληνικής Λογοτεχνίας*, Τόμος Α', Παπαζήση.
- Φλουρής Γεώργιος (1989) *Αυτοαντίληψη, Σχολική Επίδοση και Επίδραση των Γονέων*, Γρηγόρη.